

АРХІЄПІСКОП МИХАІЛ

Ось Я стою і стукаю:

*Збудую Церкву
Мою і пекельні
сили не подола-
ють Її.*

(Мф. 16, 18).

*Наша бороть-
ба не проти
тіла і крові, а
проти волода-
дарів, проти
правителів
тьми віку цю-
го, проти під-
небесних дуків
злости.*

(6ф. 6, 12)

*Коли хто почує голос Мій і відчинить двері, Я ввійду до нього і
буду вечеряти з ним, а він зо Мною. (Об'явл. 3, 20).*

СВІТОВА ЕПОПЕЯ

ЧАСТИНА ТРЕТЯ.

*Боротьба Церкви Христової з силами диявола та злом
від Воскресення Господа Ісуса Христа до Страшного Су-
да. Влаженство Святих у Царстві Вожому і муки грішних
у аду Осуд і кара сатані та демонам його.*

(Написано на основі Святого Письма).

1956 р. ТОРОНТО. КАНАДА.

diasporiana.org.ua

АРХИЄПИСКОП МИХАІЛ

Ось Я стою і спускаю:

*Збудую Церкву
Мою і нечисті
сили не подола-
ють Її.*

(Мф. 16. 18).

*Наша бороть-
ба не проти
тіла і крові, а
проти волода-
раріє, проти
правителів
цього світу
і проти під-
небесних дум
злом.*

(Єф. 6. 12)

*Коли хто почує голос Мій і відчинить двері, Я ввійду до нього і
буду вечирати з ним, а він зо Мною. (Об'яв. 3. 20).*

СВІТОВА ЕПОПЕЯ

ЧАСТИНА ТРЕТЯ.

*Боротьба Церкви Христової з силами диавола та злом
від Воскресення Господа Ісуса Христа до Страшного Су-
да. Блаженство Святих у Царстві Божому і муки грішних
у домі Осуду і кара сатані та демонам його.*

(Написано на основі Святого Письма).

1956 р. ТОРОНТО. КАНАДА.

ПРИСВЯЧЕННЯ

*Для тебе, Молодь непорочна,
Співаю цих живих пісень.
Нехай наука ця заочна
Вам прояснить наступний день.*

*Пізнайте ІСТИНУ Єдину!
Вона з облуди вирве вас
І буде кожну годину
Світити вам в життєвий час.*

*Пізнайте де ДОБРА початок!
Пізнайте звідкіль давить зло!
Пізнайте БОГА, то — ДОСТАТОК
І радість духа і тепло.*

Автор.

П Е Р Е Д М О В А

до 3-ої частини СВІТОВОЇ ЕПОПЕЇ

При закінченні другої частини Світової Епопеї **МЕСІЯ ХРИСТОС СПАСИТЕЛЬ СВІТУ** подано короткий огляд діяння Апостолів та першої Церкви Христової після зшестя Святого Духа на Апостолів, їх проповідь та наслідки тієї проповіді.

В 3-ій частині подаємо опис боротьби Церкви Христової з силами сатани на протязі всього її земного існування й діяння аж до останнього моменту існування світу таким, як є тепер, і до Страшного Суду Христового. Подаємо, також опис самого страшного того і останнього суду з розрізненням добродійств Святих та злочинів грішників, як подає нам Св. Письмо.

Перед кожною піснею будучих подій подаємо цитати Святого Письма, на підставі яких складена пісня. З цього видно, що зміст пісень не є витвір самого автора з його власних міркувань, а з глибоко проаналізованого змісту Святого Письма та науки Христової Церкви.

Взято до уваги моральний поступовий упадок людства та надії його на свій розум та техніку.

Всі три частини СВІТОВОЇ ЕПОПЕЇ складають одно нерозривне ціле, тому, читати треба не з цікавості, а для вивчення й зрозуміння, бо це — лекції з Науки Божої, даної нам через **ОДКРОВЕННЯ** Господом Ісусом Христом.

Ця наша Книга є одним із побуків до нашого серця Христа Господа як показано на обкладинці книжки 3-ої частини. І одним із покликів **ПРЕМУДРОСТИ БОЖОЇ** (Христа Ісуса), як сказано в Притчах Соломона: "Я кликав вас, а ви не почули, простягав до вас руку, а ви не зважали..." (Притч. розділ 1-й. Прочитайте до краю. Страшне те прощтво).

Молодь! для тебе я написав, прочитайте та подумайте.

З молитвами за всіх вас. **Автор.**

Printed by
TRIDENT PRESS LIMITED
Winnipeg, Manitoba

СВІТОВА ЕПОПЕЯ

ЧАСТИНА ТРЕТЯ.

1. НА НЕБЕСАХ.

Радість Ангелів, коли Адам і Ева
І рід їх вступили в Рай.

1 Вже смерті знищена держава.
Зруйновано пекельний ад.
Як грім, Христові всюди слава
Із уст незчисленних громад.	Хвалу співаючи, як море,
Христу-Цареві всіх віків.
2 Адам і Ева й їхні діти
Вернулись в Рай. Вернув їх Син
Жони, Нашадок Родовитий,
З пекельних мук, з п'яних долин.
(1 М. 1, 15)	5 Наповнились Небес Оселі,
Хоч і далеко ще не всі.
Для інших ще відкриті двері
І Рай їх жде в своїй Красі.
3 О, скільки їх! Пливуть, як хмари,
З піснями радості в устах.
Їх вигуки, як грому удари,
Луною котять в небесах.	6 Його заповнять покоління
Святих, що прийдуть у віках.
Їх прийме він за їх терпіння
І вступлять з квітами в руках.
4 Врочисто Ангельські Собори
Стрічають їх, тепер братів,	7 Спасіння Боже їм навіки.
Вже не згадають смерті тут.
Життя їх всіх, як тихі ріки,
Що Радість хвилями нестуть.
(Об. 22, 1-5).

2. ХРИСТОС, СИН БОЖИЙ ВСТУПАЄ В НЕБО небес.

1 Єдиний Божий Син і Слово.
Предвічне сяєво Отця,
Краса й тепло Його любови
І Образ Божого лица,	Гремлять їх вигуки, як громи.
Як моря шум, ОСАННА їм.
2 Христос Ісус, Господь-Месія,
Спаситель, БогоЧоловік
Всього людства Жива Надія
Скінчив останній земний рік	5 А Дух Святий велить Соборам:
"Відкрийте Брами Вікові,
Верхи підсуньте вгору, вгору!
Радійте в Радості новій!
(Пс. 23, 7-10).
3 І в славі знов зійшов на Небо,
Як Побідитель, Слави Царь.
Як Сина, ждав Отець до Себе
На Свій Престол — Небес Вівтарь.	6 Бо йде Державний, Сильний,
Славний
Могутня Слава йде за Ним,
Щоб знову сісти в силі й Славі,
Як Син і Бог з Отцем Своім.
4 Здригнулись Ангельські Собори.
Безмежна Радість у Святих.	7 "Хто ж Цей Прекрасний із
Воссора?
Чому хитон Його, як кров?"

Питають Ангели Собором.
“Тому, що смерть Він поборов.

8 “Боров Один, без допомоги
І кров забризкала хитон.
Ала Він Світ привів до Бога
І дав Землі Новий Закон”.

(Іс. 63, 1-6).

9 СПАСИТЕЛЬ!!!... заревло як
(море.
То скрикнув весь адамів рід.
Той крик хитнув Небес простори
Здрігнув і весь небесний звід.

10 СПАСИТЕЛЬ!!! котиться луною,
Христос! Господь! Благословен!

Ти оселив і нас з Собою
В один Собор із всіх племен!

11 Слава! Слава! Слава! Слава!!!
Мов шуми моря, скрізь неслоь
І йшли святих безкраї лави...
В Параді Небо все знялось.

12 Отець прийняв в обійми Сина,
Поцілував і посадив
Праворуч Себе Божим Чином
Щоб Ісус у Бозі жив,

13 У силі Божества і Славі...
А в Ньому й з Ним людське єство
Тепер Господь навік прославив,
Щоб знали ми своє Родство.

(64. 2, 51).

18. 6. 54. Торonto.

3. У ТАРТАРІ

Церковні пісні у Великодню суботу.
(Стихири на Гос. Ва.)

1 Сьогодні ад стогіном кричить:
Краще б я Рожденного від Марії не приймав,
Бо Він і мою державу зруйнував,
Міцні брами пекла ламавав,
І душі мертвих, що я держав, Він як Бог, воскресив...

2 Сьогодні ад із стогіном кричить:
“Зруйновано мою державу.
Пастиря я розп’яв, а Він Адама воскресив.
Я втратив усе, що я мав колись.
Все, що глтав, тепер я викинув.
Розп’ятий спорожнив усі гроби,
Знесилив і могутність смерті...

1 Коли Христос зійшов у пекло,
То страшно вдарив сатану.
Хрестом убив злобу запеклу
І тим скінчив страшну войну.

4 На Небі скрізь греміла слава:
В триумфі повертав Христос,
А в пеклі сатана лукавий
В корчах стогнав і все тряслось.

2 Із пекла ж вирвав полонених
І повернув у Світлий Рай,
Сваволі ж сатани скаженій
Воскресенням означив край.

5 Від страху він не міг піднятись
Руїна скрізь. Мовчазний ад.
Звідкіль почать? За що їм
взятись?
Яких і де шукать порад?

3 Упали всі пекельні сили,
Упав і князь їх сатана.
Замовкло в пеклі, як в могилі.
Пустеля скрізь з верхів до дна.

6 Коли ж затихло трохи в Небі,
Очумався цей князь птьми.
Поволі він прийшов до себе,
Але мовчав, немов німий...

- 7 Та враз гримнув: "Усі до мене!
Поставте знову мій престол!"
І кинулись усі скажено
Зтягати усе зо всіх довкол.
(образно)
- 8 Година і престол готовий.
З боків вогненні язики
Шиплять, горять із чадом крові.
Гуртами вже стоять полки.
- 9 Вже на престолі князь поганий,
Похмурий, злобний, мовчазний.
Він тамував нестерпну рану.
Униз його позір страшний.
- 10 Мовчать і всі і вниз їх очі.
Проймає їх паничний страх.
Вони мов хмара в темінь ночі.
Розгубленість у їх очах.
- 11 Гнітюче гробове мовчання
Та скритий стогін сатани
Торкає слух цього зібрання
Але, як гріб, мовчать вони...
- 12 "Прокляття!! Зашипів він люто:
Що я зроблю? Відкіль почну!"
Я Ним розбитий і закутий
У сітку панцирну міцну.
- 13 "О, Ти Незнаний з Галілеї!
Тебе прийняв, як жертву ад.
Вважав поживою своєю
А Ти приніс смертельний яд..."
- 14 "О, Хрест! — шипів він
скаженіло, —
Тобою я Його добив,
"Розп'яв, роздер, замучив тіло,
Та Він мене тобою вбив.
- 15 "Боюся зглянути на Тебе,
Бо Ти ознака перемог,
Бо сила б'є страшна від тебе.
Ти став страшний для нас, як
Бог."
- 16 При цих словах усі ревнули:
І скрикнули: "Проклятий час!!"
(Упали, пекло сколихнуло)
"Своїм Хрестом побив Він нас!"...
- 17 Від реву їх земля дрижала...
Та ось підвівся сатана.
За ним і демони всі встали
І стали вколо, мов стіна.
- 18 Заскреготав люципир люто:
"Перед Розп'ятим не схлюсь.
Не дам Йому мене забути.
Востанне з Ним я поборюсь.
- 19 "Він для Ізраїля приходив.
За нього Він життя віддав,
Щоб в мене вирвати народи
З шеолу, де я всіх зібрав...
20. "Ну що ж? Нехай... Хай там у
Бота...
Забрав він мертвих, а живих
Я всіх поставлю проти Нього.
Між ними найдемо своїх.
- 21 "Бо з Ним не ввесь Іуда піде
Він зненавидить Християн.
З них побудує піраміди,
Його і Хрест назве: "обман".
- 22 "І все плекатиме надії,
Що десь там далі у віках
Прибуде справжній їх "месія"
І світ їм скорить через страх...
(Іоанна 5, 43)
- 23 "Мені належить світ поганський.
"Він" розіслав учеників,
Щоб світ зробити християнським,
Та хватить в нас і їм хрестів.
- 24 "Пошлемо й їх по тій дорозі,
Нехай собі ідуть у Рай,
А іншим станем на дорозі
И Його науці буде край.
- 25 "Тепер скрізь Ідоли за "богів"
Насправді ж "богами" там ми...
Не вдіють нам вони нічого
І світ не вирвуть із п'яними.
- 26 "Бо люд до нас ще ближче стане.
Пошлем своїх їм вчителів,
Які навчатимуть із нами,
Що світ не має початків.

27 *Та що нема на світі Бога...
Безбожним зробимо цей світ
Все добре заберем від нього
І наш дамо їм заповіт.

28 Де сила буде всім законом
А вигода затьмнить любов.
Людина стає манекеном,
Її безвартна буде кров.

29 О, там ми знайдемо роботу.
Посієм, прийдуть і жнива.
За втіху матимуть гідоту.
І скажуть: "це пора нова".

30 Він грізно крикнув: "всі за мною!
Зметем з землі ім'я Христа.
Ми не відхилились від бою,
Поллється кров їх та свята!"

31 І скрикнули полки скажені:
"Великий, сильний сатана!
Твої слова, вогнем калені,
Ми сповнем. Воля в нас одна!"

32 "Ти царь! Як смерть, твої закони.
З землі зметем ми ім'я — Бог.

Людство тобі віддасть поклони
І вінок останніх перемог!...

33 "І тартар знову твій застогне.
Ми наведем тобі нових,
Ми найдем спритних в справах
чорних
І їх сюди пошлем живих.

34 "Марран! марран!! ревнуло всюди,
Марран! марран! марран Аффа!
Ми не одні, бо з нами люди.
На поміч нам обман, п'ятьма..."

35 Ригнув вулкан іскристим димом
І демонів страшні полки
Шугнули в простір невидимо
Несучи гріх, мов чад гіркий.

36 І почалась страшна робота.
Почав її Сінедріон.
Він мовби мстився за суботу,
Оберігаючи закон.

22. 6. 53. Торокто.

4. ПЕРШІ МУЧЕНИКИ ЗА ХРИСТА. СТЕФАН АРХИДИЯКОН.

I

1 Христос приніс Закон Свободи,
(Як. 1, 25)
Та не приймав здриглілий світ,
Що мав в неволі всі народи
І законом мав насильства гніт.

2 Найперше всього Іудеї:
Що ждали земного царя.
Перед вели ім фарисеї...
Сінедріон же докоряв

3 Юдеям старшим за недбалість,
Бо за наукою Христа
Вже йшли товпи. Вони збірались
Йому молитись по хатах.

II

4 В Єрусалимі Церква вже повстала
Її веде Архиєрей

Апостол Яків. Всі те знали,
Бо слух ходив серед людей.

5 У стінах храму й на базарах
Палкі змагання за Закон
І на полях і при отарах
І все те знав Сінедріон,

6 І ждав лиш слушної нагоди
Всьому тому покласти край.
Його всі слуги між народом,
Наказ їм: "слухай і хапай".

III

7 І слухали і слідували...
Ім знаний був палкий Стефан.
Вогненным словом у запалі
Він переконував з Писань,

8 Що справді Ісус-Месія.
Його схопили. Перший суд
Упав на нього, мов: він сіє
Неспокій у спокійний люд.

9 Та не злякав цього пророка
Неблаганий Синедріон,
Бо вірував Стефан глибоко
В усе, чого навчав закон.

10 А їм довів, Хто був Месія
Й Кого убили на хресті.
Того, Хто був усім Надія,
Того, що ждали всі святі.

11 А сам, як Ангел світлосяйний.
Обличчя сяє, мов зоря
І світиться у вірі крайній
І небом вже йому земля.

12 Він звів свої до неба очі:
На нього дивиться з небес
Христос Ісус у Славі Отчій
У дивнім сяєві увесь.

13 І вигукнув Стефан нестямно:
"Он Він сидить на Небесах
Праворуч Бога в силі й славі!"...
Але при цих його словах

14 Із криком кинулись на нього,
Мов на ягня страшні вовки
Й на Благовістника святого
Тут ізrekli присуд гіркий:

15 Стефана закаменували
В науку іншим та на страх.
І впала жертва дій проклятих
З благословенням на устах.

16 Бо й він подібно, як Спаситель
За них благов Отця Небес
За вчинок цей їх не судити,
Простивши їм цей гріх увесь.
(Діп. 6, 8-13 7, 1-60)

17 За ним услід Апостол Яків,
Найперший Церкви Архиерей
Любови духом увесь проїнятий
Упав від злоби злих людей.
(Діп. 12, 2)

18 Так почалась страшна гонитва
По всіх містах на Християн.
Їх захистом одна молитва,
Мов пластир до нестерпних ран.

19 Другі втекли з Єрусалиму.
Куди могли, в чужі краї.
А вслід і проповідь за ними
Луною йшла по всій землі.

23. 6. 53. Торопко.

5. САВЛ-ПАВЕЛ.

I

- 1 Посеред слуг синедріону
Відзначився ретельний Савл,
Юнак, фанатик до закону.
Він мов без розуму гасав,
- 2 Немов би оленя мав ноги,
Ловив та мучив Християн.
Гадав, що цим він служить Богу.
Втішаєся й тим, що вмер Стефан.
- 3 А вбийникам стеріг одержу.
За тим пішов він і в Дамаск.
Та Бог за ним невинно стежив,
Щоб навернути в слушний час.

II

- 4 І так і сталось: на дорозі
Його осяяв сильний світ,

І він упав, як у знемозі,
І очі рвались із орбіт.

- 5 І чує голос: "Савле, Савле!
Завіщо гониш ти Мене?"
У нього серце вниз упало,
Немов би смерть його жене.
- 6 І скрикнув він у страху: "Хто Ти?"
І чує: "Я той Ісус,
Якого взявся ти збороти
І гонеш"... Савл немов проснувсь.
- 7 І мовив: "Що ж мені робити?
Скажи, настав, не погуби!"
І чує: "маєш охреститись.
Иди в Дамаск, Я все зробив —
- 8 Тебе Ананія чекає..."
Схопився Савл. В очах пітьма.

Поводиря рука шукає.
Куди ступити, він не зна.

III

- 9 В Дамаску ж десь коло півночі
Ананія псалми співав.
І ось Господь, як сяйво, в очі.
І з ласкою йому сказав:
- 10 Устань, іди у дім Іуди,
Там где тебе тарсянин Савл.
Він молиться в великім труді..."
Ананія в страху сказав:
- 11, "Ой, Господи! та це ж гнобитель!
Він переслідує святих
І ловить всіх нас, щоб убити..."
Господь сказав: "не знаєш ти
- 12 Який це посуд вам огненний
Цей буде Савл. Устань, іди.
Уже він Духом просвіщений,
Спіши хрещенням просвітить.
- 13 Зніми з очей його полуду,
Пошлю його в чужі краї:
Мені він свідком всюди буде
І приведе Мені царів.
- 14 За Мене ж витерпить багато..."
Устав Ананія й пішов.
Найшов його і мовив: "Брате!
Я охрестить тебе прийшов.
- 15 Господь Ісус, що на дорозі
Тобі явився, Він послав
Мене до тебе. Ти в тривозі?
Хрестись! Господь тебе обрав,
- 16 І приймеш Дар Святого Духа..."
Савл охрестився і прозрів,
Ананію, як Бога, слухав
І вірою вже ввесь горів.
(Діян., роз. 9.)

IV

- 17 Субота. Повна синагога,
І ждуть усі, що скаже Савл?
А він тремтів і кликав Бога
Собі на поміч. Вийшов, став

18 І мовив: "Браття" Ви, я знаю,
Усі ждете моїх порад,
Але здивуєтесь докраю...
Кажу для вас і всіх громад:

- 19 "Ісус воістину Син Божий.
І Він мені явився Сам
Коли я був до вас вдорозі.
Це істину кажу я вам..."
- 20 І дивувались всі безкраю:
"Як же це так? Що сталось з ним?
Невже він правду повідає?
Так "Він" воскрес?... То й ти за
Ним."

V

- 21 Та фарисеїв це зірвало.
Клялись жорстоко відістить.
Клялись, що тут же знищать
Савла:
"Такий не може в світі жити."
- 22 І вартували біля брами.
Та вірні в коші по стіні
Його спустили десь шнурами
І він утік в нічній пітьмі.
- 23 Куди ж тепер йому дорога?...
Вернувся знов в Єрусалим.
Думки другі тепер у нього
Та й сам він став тепер другим.
- 24 Тепер він плакав за Стефаном
І рад би був віддати життя
За тих, кого так довго ранив
Своїм немудрим завзяттям.

VI

- 25 Не йшов він до Синедріону.
Приніс "повинну" до святих.
Благав прийняти в Церкві лоно
І сповідав тяжкий свій гріх.
- 26 Апостоли ж той гріх простили
Й раділи, що вернув Господь,
Однак, вони не мали сили
Підозру в людях побороть.

27 Бо Савла тут ще всі боялись,
Не вірили у щирість слів,
А деякі таки ховались
Хоч ввесь він щирістю горів.

28 І проповідував завзято,
Що Розп'ятий то був Христос,
Що Він воскрес і в Небо взятий
І що написане збулось.

29 Він сміливо вступав в змагання
Із еліністами що-дня
І пророцтва всі всього Писання
Ім найясніше виясняв.

30 Вони ж готовили каміння,
Щоб він сконав як і Стефан
Та Савел у своїм горінні
Не дбав про свій життєвий стан.

31 Тоді то в сонному видінні
Господь явився і сказав:
"Твоє Мені не тут служіння.
Для інших Я тебе обрав:

32 Тебе пошлю Я між народи
В чужі віддалені краї.
Там приймуть Мій Закон свободи
І ввійдуть у двори Мої"...

VII

33 І рушив Савл з Єрусалиму
В Арабії сумні краї,
Де не шалів сатрап із Риму,
Щоб там зібрати думки свої.

34 Три довгі роки в Аравії
Серед мовчазних тих пустинь!
Не раз росив сльозами вії,
Згадавши ту Стефана тинь.

35 В пості ж терпінні та молитві
Він набував потрібних сил,
Щоб вийти на нерівну битву
І змести з людей поганський пил.

VIII

36 І так пішов... Страшна дорога!
Дорога подвигів та сліз,

Зневаг, побоїв та тривоги,
І того всього, що переніс.

37 Три рази зміряли Європу
І Малої Азії шляхи
Тверді, швидкі нестримні кроки
Його невтомої ноги.

38 Немов потік води живої
Із уст його лились слова,
Пройняті мудрістю святою,
Мов Книга Господа жива.

39 Благовістять усім і всюди
Науку Господа Христа,
Де тільки сходилися люди
Чи двоє чи товпа густа.

40 Для нього рівні всі народи —
Ізраїль чи товпа поган,
Він ніс для всіх Закон Свободи.
Готовий вмерти, як Стефан.

41 Не раз його смертельно били
Та виганяли з сел і з міст,
Не раз і хвилі моря крили...
А все життя — молитва й піст.

IX

42 Слова ж його, мов свіже зерно,
Упавши, враз уже росли,
Глушило скрізь поганства терни
І плід сторицею несли.

43 Услід за ним росли громади,
Громади перших Християн.
Немов би плекана розсада,
Щоб засадити Божий лан.

44 Його невтомними трудами
Зросли прославлені Церкви,
Політі потом та сльозами,
Мов Сад для Господа живий.

45 Бо мов ріка, Свята Наука
Лилась з його вогненних уст.
Він нею в саме серце стукав
І хто почув, той стрепенувсь.

46 Незміряна глибинь науки
Його палаючих послань!

В трудах його і ноги й руки,
І віру він довів до знань.

Х

47 О, Павле, Вогняний Вітіє!
Як глибоко ти взяв Христа!
Ти в чистій вірі та надії
Немов би став Його Уста.

48 Чи ми б дізналися без Тебе
Отих одвічних таємниць,
Які оглянув ти на Небі
В Оселях Ангельських Світлиць?!

49 Твій розум вищого пізнання,
Що проникає аж в глибини,
У синтезу всього Писання
І в висліді сказав: АМІНЬ!

50 Трудна й страшна твоя дорога.
Не менш страшний її кінець
Але ти всіх привів до Бога
І перемоги взяв вінець.

(Апок. 21, 7)

51 Радій же Радістю Блаженних
В Оселях Райських в Небесах,
А світ тобою просвіщений
Тобі вінець плете в серцях.

22. 7, 53. Торонто.

6. УСПІННЯ БОГОМАТЕРІ

Преукрашення Божественною Славою
Священна слава, Діво, Пам'ять Твоя.
(Ірмос сьмга)

I

1 Благословенна між жонами
І обрана із всіх родів,
Призначена іще в Адамі
Ізлагіднити Божий Гнів.
(1 М. 3, 15)

2 Благословенна Діва-Мати!
Це — дивне Чудо із чудес,
Якого розумом обняти
Не ВСИЛІ людський рід увесь.

3 Вона призначена від Бога
Щоб стати Матір'ю Христа,
Оселею Життя Живого,
Мов Скінія Небес Свята

4 Вона ж і Спільницею стала
Його спасаючих страждань,
Бо серцем з Ним же розпиналась,
Терпіла жах нестерпних ран.

5 Немов Сама була розп'ята,
Несучи кару за гріхи
Всього людства і за прокляття,
За гріх праматері тяжкий.

6 Але тяжкі минулись муки:
Розп'ятий Син її воскрес.

Вже радість Йй замість розпуки
Бо з Ним і світ воскрес увесь.

7 Воскрес Христос і в дивній Славі
Вознісся знову в Небеса
І тим Йй ще більш прославив:
Ім'я Йй повне написав.

8 Він сполучив цей світ із Небом,
Бо не покинув і землі,
Йй ж лишив, мов промінь Себе
Світити тут в гріховній млі.

II

9 У день же зшестя Духа Бога
На обраних учеників
І Йй апостольську дорогу
Господь Небес опреділив.

10. Вона стає всім вірним Мати,
Твердиня Віри, Книга втіх.
Щитом над вірними піднятим.
Від стріл, гонінь, терпінь
страшних.

11 Йй любов — любов безмежна
До вбогих, сиріт та вдовиць.
Вона Сестра і Мати Ніжна,
Що разом тішить і живить.

12 У простоті ж Вона Велична.
В Ї очах Небес привіт.
В Самій же Божеське Величчя...
Засвідчив Арєонагіт:

13 "Коли б не знав я, що на світі
Правдиво є Єдиний Бог,
Як Богу, вірою зогрітий,
Вклонився б, впавши, як пророк.
(2 М. 34, 8)

III

14 По зкаменованні ж Стефана,
Коли шалів Синедріон,
Пішла й Вона поміж погани
Вістити Істини Закон.

15 Ї стопа аж на Афоні
Лишила свій Священий слід,
Щоб слава в ніжних хвилях
дзвонів
Пливла про Неї скрізь у світ.

16 Але Ї втомились ноги:
Вернулась знов в Єрусалим,
Коли притихли ті тривоги,
Що смерть несли синам святим.

17 Потроху вже слабіла й сила.
В думках всебільш Предвічний
Син
І в серці явно вже відчула
Бажання бути разом з Ним.

IV

18 Тоді то Гавріїл Архангел,
Служитель Божих Таємниць.
З'явився, як і першим разом
І мовив: "Підеш до Світлиць

19 В Оселі Райськї Бога Сина"...
Ой, як же втішила ця вість!
Немов, весь Рай у душу злинув...
В молитвах вся, не п'є не їсть...

20 Але Апостоли по світу
Вістять Господню Благодать,
І як про все їх сповістити
І як сюди усіх зібрати?

21 Господь довершив чудо;
Зібрав усіх їх Дух Святий
А як прийшли вони відсюди,
Не нам про те розповісти.

22 Тоді зібралися всі вірні,
Яких вміщав Єрусалим,
В Сионську горницю нагірну,
Де вже пахтів кадильний дим:

23 Убогі, сироти, вдовиці
І вірних численний собор
Наповнили усю світлицю
І двір широкий і з окол

24 Їм Богоматір сповістила,
Що вже настав розлуки час.
Убогим одіж поділяла,
Як то робила вже не раз

25 І враз заплакала громада.
Вдовиці падали до ніг,
Втрачаючи свою Відраду.
На всіх же "камінь" наполог.

26 Але Вона їх утішала,
Що буде з ними кожний час
І їм обітниці давала:
"Не плачте, не покину вас!"...

27 Тоді їх всіх благословила
І возлягла на смертний одр.
Поглянула і зір закрила...
Не дихав весь чесний собор.

28 І враз всі разом заридали.
Як син, ридав святий Іван,
Всі ж на коліна упали,
Відчувши в серці болі ран.

V

29 Петро ж в сльозах до Неї мовив:
"О, Мати Вічного Життя!
Яке сказати прощальне слово.
Коли розірвані серця?

30 І як ми будемо без Тебе?
Ти нас вела, мов та зоря,
І гріла нас, мов сонце з неба...
О, Мати Вічного Царя!

31 Не покидай нас і по смерті!
Бо дух Твій злине в НЕБЕСА
До Господа в Життя Безсмертне,
Де вічна Радість і Краса”...

32 І враз засяяла світлиця:
Над тілом в сяєві Христос,
Немов блиснула блискавиця
І небо сьйвом обнялось.

33 Немов нестало стін і стелі,
А з Господом Собор Святих.
Світлиця, мов Небес Оселя...
Петро вжахнувся і затих.

34 Христос прийняв на руки душу
І все знялося в височінь...
І враз усіх порив ізрушив:
“Живий Господь повік! Амінь”...

VI

35 Апостоли вперед ступили,
І перший Церкви Архіерей.
Наповнили вогнем кадили
І Тимофій і Єрофей

36 І тихий старець Дионісій,
Що звали Ареопатіт
І звуки псалмів понеслися
У той, невідомий нам світ.

37 Так похорон святий почався.
А потім велечний похід
В Гефсиманію, де пишався
Покоєм цвинтар там на схід.

38 Де мирно також спочивали
Пі Улюблені Батьки...
На похід злобно поглядали
Юдеї. З них один швидкий

39 Нахабно кинувся до гробу,
Щоб збити й кинути на шлях.
Він мов горів в нестямній злобі,
Забув і честь і Божий страх.

40 Та лиш його торкнулись руки
До гробу Диви, Він упав
І закричав в нестерпних муках
Бо Ангел руки ті відтяв.

41 Він скрикнув: “Боже! Вірю, Вірю!
Прости мій гріх, прости, прости!..
У Бога Сина я вже вірю.
Що він Месія наш Святий!

42 І Ти прости, Святая Мати,
Бо я вже Істину пізнав.
Тебе я буду прославляти.
Я согрешив, бо я не знав”...

43 І враз йому сцілились руки.
І знову рушив увесь похід.
Пісень святих лунали звуки.
Аффоні йшов за гробом вслід...

44 Гріб уложили у печеру
Із співом псалмів і в сльозах.
З молитвою закрили двері.
В серцях їх радісний був страх.

АКЮСТОЛ ФОМА.

VIII

45 І знов Фома не був присутній
І Чистій не сказав: “Прости!”
Він в Індії як дух могутній,
Усім Христа благовістив.

46 Але із Божого наказу
На третій день і він прибав
І плакав що і цього разу
Немов Господь його забув.

47 І не сподобив провозжати
З землі до вічного життя
Їого святу Пречисту Матір...
Йому мов серце хто розтяв.

48 І він благав вести до гробу
Та хоч Останки показать...
І ось пішли. Вже третю добу
Останки ті в гробу лежать.

49 І як порушити той спокій?!
В душі у кожного був страх.
Але Фома в журбі глибокій
Благав з сльозами на очах.

50 І гріб відкрили і... вжахнулись:
Нема нічого. Гріб пустий.

Серця їх страхом обгорнулись.
Хто переніс? і де найти?

В страху упали на коліна
І мовили: "Молись за нас!..."

51 І враз над ними на блакиті
Вона і Ангелів Собор.
Немов вінок над нею звитий
Із світлих лиць, неначе зорь

54 Твої молитви нам спасіння,
Бо воскресив Тебе Господь.
Не дав Тобі зазнати тління.
Писання й на Тобі збулось."
(Іс. 15, 10)

52 І мовила: "Радійте, друзі!
Я з вами. Не покину вас.
Відкиньте сум, не будьте в тузі.
За вас молюся кожний час."

55 І так вернулись до світлиці.
Сказали про видіння всім.
Вона тепер Небес Цариця
Із Сином Господом Своім...
6. 9. 53. Торонто.

53 І... розпливалось святе видіння
Завмерли всі, а потім враз

7. ТОГОЧАСНИЙ РИМ І ХРИСТІЯНЕ.

I

1 Могутній, славою повитий,
Володар світу грізний Рим.
Народи, силою підбиті
Тепер в покорі перед ним.

2 Велична світова столиця
Над Тібром на семи горбах
Вмістила у свої дільниці
"Півсвіта", мов би на стовпах.

3 Тяжіє Капітоль багатий.
Блищать у золоті в садах
Незмірні цісарів палати,
Уперши в небо гордий дах.

4 А там театри, вежі, храми
Та "стоколонний" пантеон,
Увесь наповнений "богами",
Що всім жерцям давав закон.

5 Уже тут всі елладські "боги".
Змівивши трошки імена:
Зевас-Юпитер першим "богом"
І Марс прибув з морського дна.

6 Венера, Юнона, Цібела,
Фортуна, Гера, музи вряд.
Тут і паріс, Сатурн дебелий,
Морфей і Бахус-царь розваг.

7 Та тут і цісарів статуї,
Бо ж і вони "сини богів"

І їх тут ладаном частують,
Щоб лагіднів страшний їх гнів.

8 Жерцем найвищим імператор.
Він — понтіфекс і максімус.
Він і співець, він і оратор
Під звуки лір в кадил диму.

9 При храмах скрізь жерців
полками,
Розділених поміж "богів",
Оракули-пани над снами
І жриці із старих і дів.

10 Сенат, суди... Мужі держави,
Правителі чужих країн,
Трибуни у військовій славі,
Філософи... сини богинь —

11 Поети, скульптури, музики;
Купці — заслужені; мужі,
Що мали значення велике
Й меча носили при нозі...

II

12 Синіє місто, наче море:
Палади хати... куріні,
В яких жили нужда та горе
І мовчки ждали кращих днів.

13 Раніш вони були рабами,
Як завойовані бранці,
Але вже звільнені панам
За тяжкий викуп, хоч не всі,

14 Й дістали право громадянства.
І хоч чужий таки плебей
По всіх статтях законодавства,
А все ж таки і він "ромей".

15 Вони за гріш десь працювали,
Або були ремісники
І вільними себе вважали,
Хоч хліб їх іноді гіркий.

16 Але ж погордливий патріцій
Себе не мислив без рабів
І на маєткових ділянцях
Все той же раб щодня терпів.

III

17 Та в Римі знали й про Ісуса
І про науку й про діла
І як Юдей Пилата змусив
Його убити. Як вела

18 Товпа безжальна розпинати,
Як розп'яли і як умер.
Як почало удень світати
Й які чутки ідуть тепер

19 В усі краї з Єрусалиму:
Що Він на третій день воскрес.
Як Він являвся між своїми
І як вознісся до Небес.

20 І як послав Святого Духа,
Немов вогонь, на вчеників,
І як Петра весь натовп слухав
Коли він всім про це вістив.

21 Весь Рим шумів з тими чутками,
Бо й звідсіль свідки там були.

Збиралися й раби купками
І в них надії вже цвіли.

IV

22 Після замучення Стефана
Багато вірних Християн
Розсіялось поміж погани
Мов те зерно на вохкий лан.

23 Немало їх прийшло й до Риму
І принесли Святий Вогонь
Із гір святих Єрусалиму
І Хліб з Ісусових Долонь
(Евхаристія)

24 І зразу почались громади
Під проводом учеників
Христових вірних. Тут вже радив
Пресвітер Лін. І Рим зацвів:

25 Повсталала Церква велелюдна.
А після Павлових Послань
Вона ставала вже прилюдна,
Готова до святих змагань.

26 Коли ж прибув з Антіохії
Святий палаючий Петро,
Над нею явно Дух повіяв,
Життя церковне розцвіло

27 І стало вже Великим Садам.
Тепер вже не одні раби.
Вже повнять римляни громаду
Синів Христової доби.

28 Уже й жерці в страху за себе
І за свій культ і за "богів"
І поглядали вже на небо
Чи Зевес не впадає в гнів?
10. 9. 53. Торонто.

8. ІМПЕРАТОР НЕРОН. НЕРОНІЯДА.

I

1 Нерон... Це — римський
імператор.
О, незабутній цей Нерон!
Про нього писано багато.
Ще ж більше зникло у "схорон".

2 Син Агрипини хмурилиць,
А Клавдія нерідний син.

Його навчав, як і годиться,
Сенека мудрий в добрий чин.

3 Міг бути добрий управитель
Бо мав таки в собі талан.
Пишався б ним Сенека вчитель,
Коли б не пиховий туман.

4 Уже в сімнадцять на престолі.
Сенека радник та сенат

Та мати, жінка злої волі.
І слухав їх чи рад-нерад.

II

5 П'ять років проплило спокійно,
Та більш не втримали "коня"
Що рвався в поле скрізь постійно
І бив ногами, хто спиняв.

6 Убив Сенеку (за науку)
І матір, що дала життя.
• Тепер вже мав він вільну руку,
І пустився в вир, без вороття.

7 А мрії: він артист великий.
Співець, поет, мудрець, П'іт.
Жадав похвал, овацій диких
І вірив, що здивує світ.

8 Забув зовсім державні справи,
Нехай врятує там сенат,
А він на сцені знайде славу
Серед здивованих громад.

9 Спочатку справді дивувались
З його нескінчених пісень,
Та все те згодом набридало,
Бо все те саме день-у-день.

10 Співав... підпивши для вібрацій.
Деклямував нескладний вірш
І бурних вимагав овацій
Від всіх присутніх більш та більш.

11 І горе, хто б заснув під співи,
Або дивився без уваг.
Тому кінець десь у обриві
Або у вапняних ровах.

12 Тому всі, всі його хвалили,
Підносив до небес сенат,
Гетери аж боготворили
І лили похвал смертельний яд.

III

13 Він став вважати себе за "бога".
На всіх дивився, мов Зевес,
Немов життя і все від нього.
А дім його то рай небес.

14 Жінок його уже гареми
І оргії і день і ніч
Під звуки труб та грім скажений
Літавр гучних, що тут побіч.

15 Розпуста, п'янка, як в Содомі.
Збільшив податки, стогне Рим.
Та він не брат тепер нікому,
Живе лиш маревом своїм.

16 Вже вимагає поклоніння
Собі, мов "богу" й віктарів,
Жерців та ладаном кадіння
І світильник щоб йому горів.

17 Вже й кінь його також "святиня"
Увесь у злоті, мов "бог" Марс,
Володар моря, царь проміння,
Що ним сіяє десь Парнас.

IV

18 Щодень зростають дикі мрії,
Мов хмари в небі до дощу.
Йому вже й Рим цей трупом віє,
Мовляв: "за вітром все пушу".

19 Нудні для нього вже й палати.
Йому вже треба золотих.
Він "бог", йому не личить в хаті,
Олімп потрібно тут найти.

20 А Рим? — це хащі та трущоби,
Чи ж Нерону у ньому жить?
Він чується неначе в гробі...
У мізках мрія аж горить:

21 О, він збудує місто "Неро",
Де мармур, золото та рубін
Засяють разом, мов Венера,
На хвилях Тібрових глибин.

22 Уже готові всі макети
Нездійснених архитектур.
Летять податкові декрети —
З народу дерти все до шкур.

V

23 Замовкли всі аристократи.
Зтурбований уже й сенат,
Бо молот б'є вже по багатих
І сотні стогнуть ізза ґрат...

24 Вже страх, тревога у державі.
Не вистарчає вже в'язниць
Нерон же п'яний "весь у славі"
Серед піддесливих п'яниць.

25 Артист, що просто впав із неба!
Поет! Куди там той Гомер!
Співець! Кого рівнять до себе?!
На світі він один тепер."

26 "Але ж Гомер був більш
шасливий:
Він бачив, як горить Троя,

І він співав, мов дух над димом,
Тому й поезія своя...

27 Коли б і Нерон щось побачив
Подібне, як горить Троя,
В диму, в вогні, тоді б відзначив,
Що значить муза кесаря."

28 І він відчув страшне бажання
Палаючим побачить Рим,
А він — Орфей в диму-тумані
Заплаче пісню над ним...
11. 9. 53. Торонто.

9. У ТАРТАРІ РАДЮТЬ.

1. У тартарі ж своя нарада:
Давав накази сатана
І запевняв, що буде радість,
Що й пекло сколихне до дна.

2 "Готуйтеся, друзі, до бенкету.
Його готувить наш слуга

І вже замовив по секрету,
Щоб встала димова дуга.

4 Потім другий бенкет ми справим
Для тих побожних Християн.
Христа по своєму прославим
Так, що здригнеться й океан"...

10. ПОЖЕЖА РИМУ.

I

1 Тривожний день доходив краю.
Схилилось сонце над ліси.
В похмурі хмари десь пірнає
І промінь не дає краси.

2 То вигляє: червоні очі
Немов би плачуть. Мерехтять.
Немов цій боїться ночі,
Що не дозволить відпочить.

3 Так і сховалося за гори
Сумне, червоне, мов в сльозах,
Темніли синяві простори
І тіні наганяли в страх...

4 Приліг плебей і раб закутий,
Щоб струдженим своїм кісткам
Дать відпочинок та забути,
Що треба хліба діточкам...

II

5 Повіяв вітер. Зашуміло...
І враз тривога: десь горить!

Котився дим немов несміло...
І враз вогонь лизнув блакить.

6 Один, другий і вже десятий
То тут то там зі всіх боків
Вогнем будівлі скрізь обняті
І Рим, мов пекло клекотів.

7 З вогнем страшна зчинилась буря.
Летять горючі дошки.
З висот жарини, наче кулі,
В повітрі шиють мережки.

8 Чадіє дим гіркий, сліплючий.
В безпам'яті біжить народ;
Не бачить ні тинів ні кручі.
Ім попіл забиває рот.

9 Кричать, біжать. Куди? не знають.
Несуть дітей, убогий скарб.
Вогонь дорогу їм встеляє.
Вже рівні тут і пан і раб.

10 Тріщать палаючі будівлі
І падають на ту товпу.

Стрибають люди із покрівлі,
Ламають руку чи стопу

11 Скажений рев і шум і крики.
Реве скотина. Рим вже ад.
Нема людей, лиш натовп дикий
Без розуму і без порад.

12 Товпою сунуть всі до Тібру.
Чавлять дітей, старих, слабих.
Уже не люди тут, а тигри
І топчуть скрізь одні других...

13 Справляла оргію стихія.
Сміявся дико сатана.
Шутали демони, як змії
У полум'ї, як тінь страшна...

14 В безпам'яті ввесь Капітолій.
Патриції і ввесь сенат
Розгублені мов лев в неволі,
Безсилий вирватись зза ґрат.

15 В істерії кричать матрони.
До неба моляться жерці,
А там внизу і рев і стогін:
Горять прості і мудреці.

16 Реве, мов ад, вогненне море.
Горить усе, горить народ.
Дим хмарою покрив простори
І сипле іскрами з висот...

III

17 "Заплакав" Нерон сумовитий
Накинув мантию нову.

Зібрав свою найближчу свиту
Й царлицю, гадиню живу.

18 Схопив свою кіффару в руки
І вийшов сумно на балкон.
Поглянув "з серцем повним
"муки"
Й нагнувся, мов віддав поклон.

19 І тут торкнувся струн рукою.
Заплакала сумна струна.
Згадав "співець" нещасну Трою,
Що теж, як Рим тепер, ревла.

20 І загнусив він плач фальшивий
Пропитим голосом старим:
"О, Рим могутній, світу диво!
Тепер ти ввесь вогонь і дим

21 І я, твій Цезар над тобою
Стою і плачу, як Гомер.
Оплакую тебе, як Трою...
Вона тоді, а ти тепер"...

VI

22 На ранок попів та руїни.
Ще хмарою здіймає дим,
Несе смаженим з тіл людини...
Як кров, червоне сонце ним.

23 А люду тисячі під небом!
Попечені, страшні, брудні.
Обдерті, без пожив для себе.
А скільки полягло в огні!!!...

В поїзді до Монреалю
18. 9. 53.

11. ВІДБУДОВА РИМУ.

1 Товпа голодних та роздітих
Зростала чисельно щодня.
Де розмістити? Як кормити,
Щоб плебс цей бунту не підняв.

2 Тому небавом скрізь бараки.
Загнали всіх неначе скот
Ні ліжок ні стільців ніяких...
В сенаті безліч тих клопот:

3 Найперш очистити треба місто.
І вже женуть із міст і сіл

Невільних армію барвисту
Ім до послуг і мул і віл.

4 Скриплять по вулицях мажари.
Дзвенять лопати, ломить лом,
Ростуть скрізь купи недогарів,
Що вчора ще були добром.

5 Зростають глиняні будівлі,
Рабам же каторга тяжка:
Сатрап з бичем на поготівлі.
Пожила бідна, не тривка.

6 А в Нерона ростуть палати:
Колони-мармур, малахіт.
Скригочуть всі аристократи,
Несучи злото на граніт.

7 Ворчав сенат: Пусті скарбниці.
Та знову Нерона декрет:

"Зібрать податки для цариці,
На власні ж витрати заперет."

8 Але й податків тих замало.
Він приступив до конфіскації.
Міста і села застогнали.
Вже приступив до "праці" кат...

12. БЕЗУМСТВА НЕРОНА.

1 А Нерон в музах розпливає.
На сцені він з Олімпа "бог".
В піснях своїх він прославляє
Тріумфи мрійних перемог.

2 Але все меншає овацій.
Не помагає й Ціцерон.
Похвал не силє вже й "Горацій"
І з лаврів не плете корон.

3 Не силплять роз аристократи,
Хоч ще в в "захопленні" сенат.
Він силплє ще похвал багато,
Скрегоче ж нишком: "лютий
кат"...

4 А серед штучних тих овацій
Із вулиць голої товпи,
Коли він патос декламацій
Мов воду в спрагу, жадно пив,

5 Він умовляв чутливим вухом,
Замісто "бог", кричали дог,
Підпалювач! герой обуха!
Скажений рижий носорог!

6 Та "вірив" він, що то здалося,
Але в душі своїй кипів.
Іжачилось його волосся,
От-от гримне скажений гнів.

7 Вже він ромея ненавидить.
Коли стрічала де товпа,
Він одвертався у огиді,
Готовий всіх їх закопачь.

8 А іноді в облуднім шалі
Він на товпу пускав коня,
Немов би чимсь коня злякали
І він скавав і жертви мняв.

9 Тоді він чув замість овацій:
"Убийник матері! Паляч!
Розбійник в царському палаці!
Співець пропитий! биц! держач!"

10 Потроху холод і в сенаті,
Але дочасу він терпів,
Та згодом на аристократів
Обрушився його ввесь гнів.

11 Тріщали ними вже в'язниці,
І їх статіри та майно
Пливли до царської скарбниці
І там зникало не одно.

12 Себе ж він оточив другими,
Тими, хто пил з під ніг лизав,
І далі господарив з ними,
Але вже так, що й світ стогнав.

13 Та й тим він не набув спокою.
Як жалюгідний боягуз,
Не тямив, що робить з собою,
Немов в багні насмерть загруз.

14 Тоді накинувся на царицю,
Дванадцятую свою жону,
Підступну, хитру, як лисиця,
Яких вже знищив не одну.

15 Кричав: "це ти дала пораду
Спалити ненависний Рим!
Впевняла повзаючи гадам,
Щоб я, як дух, співав над ним!...

16 В палатах він, мов звір у клітці
Ламає, б'є, що в руки взяв.
Не знає він чужих амбіцій,
На всіх шипить, мов той удав.

13. ВІТЕЛІЯ Царниця.

- 1 О, ця Вітелія підступна!
В жіночій тілі сатана.
Від Неро всюди невідступна
Ї тягла в безглуздзя аж до дна.
- 2 Придумала ж нову "забаву":
Щоб вирвать Нерона з біди,
Вернуть йому минулу славу,
Зробивши чистим без води,
- 3 Вона "насам", коли був п'яний,
Йому відкрила, як "секрет",
Що Рим спалили Християни...
"Ти мусиш видати декрет
- 4 На лютих ворогів народу.
Нехай дізнає цілий світ
Хто замутив у Тибрі воду
І ллє з народу кров і піт"...
- 5 І Нерон зразу їй повірив.
Як цезарь, він упав у гнів
І бігав по палаті звіром.
З обурення увесь тремтів.
- 6 Вона ж той слух в товпу пустила.
Страшенно збурились жерці,
- Заскреготали і завили:
"Пора, пора найти кінці!"
- 7 Обурились також Юдеї
Що не терпіли Християн
Немов би "ворогів" Мойсея,
Ї бажали знищити "обман".
- 8 Уже всі "бачили і чули",
Як запалили, хто палив.
Твердили з ними те й авгури.
Оракули ж вістили гнів.
- 9 І ось таємні скрізь накази:
Взнавати хто Християнин?
І де збираються всі разом?
І скільки в Римі їх родин?
- 10 Поганська ненависть зростала.
Товпа ганьбила Християн
І вже таємно їх хапали
І слід їх крив нічний туман"...
- 11 В Страху Христові всі громади.
Міняли місце побуття
Та шпигуни повзли, як гади.
У небезпеці вже життя...
Фарма Москви. Монреаль
15. 9. 53.

14. ПІДСТУПНІ ДІИ НЕРОНА.

- 1 Вже чулось: буря наростала.
Жерці винили Християн
В страшних злочинах ритуалу,
Що ніби п'ють і кров поган.
- 2 Що це "вони" спалили місто,
Щоб храми знищити "богів",
Що через них вже й Рим не чистий
І ґрунт від гір до берегів.
- 3 Палкі розмови на базарах.
Збентежений уже й сенат.
Товпа реве, що треба кари
І прислужитись кожний рад.
- 4 Та Нерон не давав наказу
Хапать в темниці Християн,
Гадав їх знищити відразу,
Щоб з ними зник і їх "туман".
- 5 А щоб придбати знов пошану
Серед голодної товпи,
Він хліб звелів давати даром,
Також вино, щоб кожний пив.
- 6 Тоді посунули плебеї
Із різних міст, із різних сіл,
Немов до родички своєї
На дарові і хліб і сіль.
- 7 Для них же заряджав розваги.
Театром став тепер майдан,
Де гладіатор для виснаги
Ловив другого у капкан.
- 8 Та добивав своїм тризубом
Під дикі викрики товпи
І на трофей собі брав зуби,
Роздерши жертві щелепи.

9 Все чаще неронські паради.
Він возсідав на царський трон.
Його несли, мов "бога" влади
Що всім дає життя й закон.

10 Товпа ревля нестримним криком:
"Великий Неро! Син "богів"!"

Поет! співець! Артист великий!
Владар держав і всіх морів!"

11 Він, мов Орфей, ступав на сцену.
Кіфара бринькала в руках.
Тріщали оплески скажено,
Хоч і гнусив, мов, ночі птах.

15. ЦИРК.

1 Прийшов наказ із Капітолю:
Відбудувати знову цирк
Величний і на вільнім поді...
Товпу схопило, наче вир.

2 Зраділи всі й пішла робота.
Стогнало тисячі рабів.
Їх гнали, мов ватаги скоту,
Під співом довгих нагаїв.

(батогів)

3 За рік будівля вже готова.
Арена всипана піском.
Внизу клітки звірам "чудові"
Понад ареною кругом.

4 А вище — колом лави, лави...
Для ненаситних глядачів,
Що аж п'яніли всі від крові,
Яку борець розбитий лив...

5 Для цезаря й його палати
Почесне місце: балдахин
І трон під пурпуром багатим,
Що лив проміння, мов рубін.

6 А побіч крісла для сенату
Та інших почесних родин:
Патріціїв, жерців, магнатів
Та вищих військових старшин.

7 Їм Нерон обіцяв розваги,
Яких не бачив ще цей світ:
Великі, нечуванні змаги,
Що викличуть і сльози й піт.

8 Тимчасом з Африки з пралісів
Везли звірів: вовків, пантер,
Ведмедів, левів, тигрів, рисів,
Великих гадів із печер.

9 І все в клітки під мури цирку
Здивовано дививсь ромей.
Мовляв: "комусь тут буде гірко".
Лякався трохи й Іудей...

10 Та ось розклеєно накази:
"Ловити всюди Християн,
Усіх з родинами їх разом
І без уваг чи раб чи пан...
Монреал. Фарма Моску

15. 9. 54.

16. КАТАКОМБИ.

1 Тепер під Римом всі народи.
З них кожний мав і віру і культ
І користали всі з "свободи"
Святили ними свій побут.

2 Але в самому місті Римі
Обмежив право те закон.
Державний культ — це "боги"
Риму,
Та грецьких "богів" лексікон.

3 Та ще дозволено Юдеям
Тримати культ своїх батьків,

Та шанувати Мойсея
І все, що їм він заповів.

4 Одначе, в римських катакомбах,
Над гробами своїх мерців
Молитись, лити гетакомби
(жертви вина)
Дозволено народам всім.

5 Це скористали й Християни,
І в кріптах у глибу землі
Для Евхаристії збирались
Таємно у нічній імлі.

- 6 Для того розширяли кріпті
Й вони ставали як церкви.
На це складали вбогі лепті
І біль душі сюди несли.
- 7 Тут відбували Божі служби
В співанні Божих піснопіль.
Зливались більш в любові й
дружбі
Причастям втаєних Святинь.
- 8 Тут не ділилися за станом:
Патрідій, раб — усі Брати.
Ім всім однаково погани
Готують муки та хрести.
- 9 Вони зливаються в молитві
Палкій, горливій до Христа.
Усі готові йти на битву
Терпінням, з Богом на устах.
- 10 Тут і Апостоли навчають,
Коли Петро, коли Павло
І всіх надхненно підкріпляють.
Число ж охрещених росло.
- 11 “Не бійтесь тих, що нищать тіло
Вони не можуть вбити душі.
Христос — Життя нам і Світло.
Він смерть і пекло сокрушив.
- 12 Тепер і Він таємно з вами
І знає намір ворогів.
Він кличе нашими устами
Щоб кожний докінця терпів,
- 13 Бо близько, близько день
спасіння.
Ніч промайне, настане день.
Покличе світ до воскресіння.
Згорить поганства трухлий пеня
- 14 І залунає Слава Богу
По всій землі із людських уст.
Хай не лякає вас нічого.
Не прихилийтесь до спокус”...
- 15 Ось так Апостоли щочоці
Навчали й підкріпляли дух.
Сльоза росила вірних очі.
Не страшно їм тепер наруг.
Фарис Москв. Монтреал.

17. Апостоли Петр і Павел.

- 1 А Нерон, мов п'янів від крові.
Зтревожений уже й сенат,
Бо кожному капкан готовий,
А там покінчить справу кат,
- 2 І все майно в “казну” потрапить.
Вже схильні дехто і до змов.
Тимчасом ненаситні лапи
Цідили християнську кров.
- 3 Зростало поле підозірання.
Вже досить їм, щоб хтось сказав.
Не найде вже ніхто спасіння,
Коли сатрап на гак піймавав...
- 4 Апостол Павел вже в темниці
І з ним його ученики,
І слово Боже, мов пшеницю.
Він сіяв в душі їх палкі.
- 5 Уже не страшно їм вмирати
За ІМ'Я Господа Христа.
Готові все й життя віддати
Щоб Церква ширилась Свята.
- 6 Петра ж ховали ще на волі
Й благали залишити Рим,
Щоб перебув він десь в довголі
Й поради подавав святим.
- 7 Та не хотів він кинуть Риму
В такий тяжкий для вірних час.
Хотів умерти між святими,
Та все ж на просьбу їх піддався
- 8 І вирушив тайком за місто.
Та ось... Ісус несе хреста.
Кривавий піт, вінок тернистий...
Упав Петро і запитав:
- 9 “Кво вадіс, Доміне Ісусе?”
І чує: “Йду страждати в Рим”...
Петро від слів цих ужахнувся...
Та вже лиш люди перед ним.
- 10 І він згадав слова Христові:
“Другий впереже й поведе”...
І він вернувся вже готовий
І знав куди Господь веде.

27. 9. 53. Торонто.

18. НЕРОНСЬКІ РОЗВАГИ.

- 1 Скінчив сатрап всю роботу.
Тяжіє цирк, немов гора.
Звірив, немов в кошарі скоту.
Чорніють двері, мов нора.
- 2 Вже переповнені в'язниці.
Від старших і до немовлят,
Христові друзі всі в темниці.
Вони готовістю горять.
- 3 І ось по вулицях об'яви
Після аж трьох гучних "уваг":
"Узавтра цезарю на славу,
Для Риму перший день розваг.
- 4 Всі, всі спішіть, спішіть до цирку:
Там буде суд на Християн
За їх "нелюдську" поведінку
За їх злобу до всіх поган"...
- 5 Вже зранку сунуть скрізь плебеї.
Шумить товпа, немов базар.
Мов на наказ, спішать ромей
Товпами чисельних отар.
- 6 А з Капітолю йде парада,
Немов Октовія триумф.
Сенат, війська, людей громади.
Бій барабана мірить рух.
- 7 На троні Нерон і цариця.
Несуть центури крок-у-крок
Блищать щитів і мідь і криця
На сонці безліччю зірок.
- 8 Крут цирку тисячі ромей.
Шереги грізних вояків.
Команда: "Струнко!" і змією
Метнуло рух щитів, мечів.
- 9 Ревнуло: "слава! Імператор!"
І стрічка враз звільнила вхід.
Від натовпу скрипіли грати
У цирк валив увесь похід.
- 10 Уже і в цирку наче море
Угору хвилі тисяч рук
Товпа товпу неначе боре.
Шалений галас, топіт, стук.
- 11 Під крики Нерон і цариця
Посіли на свої місця,
За ними й решта, як годиться...
Обличчів кола без кінця.
- 12 Вже на арені гладіатор
Вправляє м'язи рук і ніг.
Вістить події "сенс" оратор.
Початок вже голосить ріг.
- 13 Завмерли... Нерон взяв кіфару
І загнусив "новий сонет".
Але не кинув всіх за хмари
У чарах співу до планет.
- 14 Та не спинило те "овацій"
Позаздрив би йому й Гомер
І оду склав би сам Горацій,
Коли б присутній був тепер...

19. ХРИСТИЯНИ.

- 1 Анонс*): З в'язниці на арену
Веде когорта Християн!"
Ревнуло скрізь, мов звір скажений,
Жадний до крові з свіжих ран.
- 2 І їх ввели з десятків дужих.
Зняли окови з їхніх рук...
Обличчя ж їх усіх байдужі.
Не страшно їм ніяких мук.
- 3 Лише їх очі часто вгору
І щось шепочуть їх уста.
- 4 І ось до них гучна об'ява:
"Ось гладіатор, поборіть!
Здобудете прощення й славу
І царську милість і привіт!"
- 5 На неї відповідь — мовчання.
Ніхто ногою не рухнув,
Ніхто не виявив бажання...
Плебей затих... І враз ревноу

*) об'ява.

6 Скаженим ревом: "Смерть їм
люту!"

І пальці рук, мов зуби, вниз
В напрузі й Нерон. В каламуті
Ловив він настрій. Губи гриз.

7 З призирством зглянув
гладіатор...

Їх закували й повели.
А зверху голосив оратор
Щоб кари тяжчої вжили.

Погани.

8 А за хвилину на арені
Вже гладіаторів война.
Тріщать кістки під крик скажений
І ллється кров в пісок мутна.

9 Чергсю виступають пари.
Впадуть одні, стають другі
Їм оплески, мов стогін з хмар
Хоч гладіатор без ноги.

10 І так від півдня і до ночі.
Та Нерон мовчки поглядав.
Мов темна ніч, похмурі очі...
Що думав він? Ніхто не знав

11 Та ось об'ява з галереї:
"На християн тих завтра суд.
Судити будуть всі ромеї...
Не скоряться, то всі помруть,,...

Фарма Москву. Монреал
16. 9. 53.

20. НІЧ ПЕРЕД СТРАЖДАННЯМИ.

1 В'язниці повні. Різні віком:
Батьки, із дітьми матері,
Вже дряглі старці і каліки,
Дивиці юні й напорі.

2 І юнаки — квітуча молодь.
Раби і вільні... Духота.
Вже кілька день їх томить голод
І спрага сушить їм уста.

3 Тут і Пресвітери між ними
І інший клір зі всіх громад.
Святі вдовиці й інші чини
Яких зростив Господній Сад.

4 І мовив старший їх пресвітер:
"О, Друзі! "Він" за нас страждав.
Тепер ми всі — Господні діти,
Це право нам Син Божий дав.

5 То й ми ж ідім Його тим слідом,
Якщо потрібно постраждать.
Не бійтесь смерті, всі бо підем,

Щоб з Ним повік перебувать.

6 В молитвах підкріплюйте сили"...
І Служба почалась в п'ятні.
Всі до Причастя підступили...
Тепер вони вже не самі...

7 Вже всі готові йти на муки.
Бадьорий дух їх аж горів.
До неба очі їх і руки,
А з уст з сльозами тихий спів.

8 Те саме і в других в'язницях:
Господні служби цілу ніч.
Церквами стали їм темниці,
Як для трьох отроків та ніч.

9 В п'ятні приймали всі Причастя,
Немов небес якийсь вогонь
І в серці їм засяло щастя,
А страх ставав десь осторонь.
Фарма Москву.

21. НА ДРУГИЙ ДЕНЬ В ЦИРКУ.

1 До півдня, також, як і вчора
Докраю повний цирк людей.
На троні Нерон, свита двору,
Військові, в тисячах плебей.

2 На лавах лемент та змагання:
Одні ганьбили Християн,

У других чулося вагання...
Думки не згідні і в поган.

3 Але гримнув удар в літавру
І зичний викрик: "Вже ведуть!"
Схопились з лав, неначе хмара
І стала тиша. Бурі ждуть...

4 І ось ведуть їх на арену —
Старі, молодші і малі...
Ідуть, як в храм благословенний,
Скінчить життя на цій землі.

5 Спокійні всі, аж мов веселі.
Дітей тримають на руках,
Немов гуляють по оселі.
На глядачів напав аж страх.

6 Вже сотні їх на цій арені
З мечами ворта навкруги...
І раптом викрики скажені:
"Іх треба знищить доноги!"

12 Мовчання скрізь і на арені...
Та ось з них виступив один
І мовив: "Бог Благословенний
Хай буде Свідком цих родин."

13 Христос навчає нас любови:
Усіх любити, як і себе,
Не проливати чужої крові,
І за других віддати себе.

14 Не Християни Рим спалили.
Чинити людям зло — то гріх.
Страждання людські нам не милі,
Бо Божий Син умер за всіх.

15 Ми служимо Живому Богу,
Творцеві неба і землі,
А ваші "боги" то не Боги,
А мрії плекані в Імлі"...

16 "Зневага!" крикнули скажено.
Затрясся цирк, зарів ромей.
Кричали, вили навіжено.
Центур брязчав біля дверей.

17 І тільки рік спинив ті крики.
Суддя читає приговор:
"За цю зневагу "богів" дику
Звірів на них пустити з нор!"

18 І він на Нерона поглянув:
Той пальця повернув униз.
За ним сенат і решта стану...
З мечів кругом забризжав блиск.

Фадна Москву. 16. 9. 53.

СУД.

7 Коли затихли дикі крики,
Вперед ступив до них суддя,
Знавець закону й прав великий,
Що знищив не одно життя,

8 І вигукнув до них: “Увага!”
“Законом починаю суд.
Суди державні не розважа
І винні кару понесуть.

9 Іменням августа Нерона
Я кличу, Християни, вас:
Скажіть усе перед законом,
Щоб ясно стало все для нас!

10 На вас тяжіє дві провини:
Ви відступили від “богів”,
Зневажили всі їх святині
Ї накликали на місто гнів.

11 Не менш страшна й друга провина
В безумствах ви спалили Рим.

22. МОЛИТВА І ВИДІННЯ.

1 А на арені сталось диво:
Упали на коліна всі.
Обличчя в радіснім пориві.
Немов у райській десь красі.

2 До неба руки їх і очі
Із уст линув надхненний спів,
Все той же, що й цієї ночі,
А цирк немов би занімів:

3 **“Христе Ісусе, Божий Сину!**
Ти вмер за нас, щоб нас спасти.
І нас судили без провини,
Дай мужність хрест нам донести!

4 "Прийми нас всіх, прийми, як
жертву!
За Кров Твою ллемо ми кров.
Нам солодко за Тебе вмерти,
Бо в серці в нас Твоя Любов.

5 А їм відкрив засліплі очі,
Я за нас нікого не суди,
Лише розвій їм морок ночі
І всіх до віри приведи!"...

6 І враз над ними чисте небо:
В блакиті там стоїть Христос
І мов би кличе їх до Себе...
Вінками небо поплилось.

7 І скрикнули вони: "Осанна!!!"
Дітей утору піднесли.
Здавалось, світ для них розтанув,
Живими в небо попливли...

8 Мов зачаровані мовчали.
Мовчав і Нерон і плебей
І що сказати, вони не знали.
Тепло в душі відчув ромей...

23. МАСАКРА.

1 Та враз гримнули скрізь забори
Звірчих кліток унизу.
Відкрились раптом штучні нори,
Де вже звіри звірів гризуть.

2 Звірини кинулись на волю,
А зверху вдарив гряд із стріл.
Линула кров свята рікою
А цирк і сам зарів, як звір.

3 Звіри всі кинулись на купу
Живих людей — кровавих тіл.
Ревуть, гарчать, шматують трупи.
Снують нитки із людських жил.

4 Нестерпний зойк, смертельні
крики
Вміраючих жінок, дітей
Страшенний галас цирку дикий
Істерії і плач людей.

5 Мовчав лиш Нерон кровожадний.
На нього поглядав сенат.
Розвага дуже не принадна,
І зрозумів це лютий кат...

6 Кістками вкрита вся арена.
Пойнявся кров'ю весь пісок.
Звіри гасали, як скажені,
Я тягли куски у свій куток...

7 У цирку опустіли лави.
І не один поніс в душі

Нестерпний біль від дій кровавих.
Іх сумнів наче придушив.

8 "Якщо ж Христос дає їм силу
Так зустрічати люту смерть,
То чи ж вони цей Рим падили?
Цю думку треба кинуть геть.

9 "Іх Нерон мучить без провини.
Насправді, сам він Рим спалив,
Навмисно ж їм вину накинув,
Щоб відвернуть народній гнів"...

10 І розбирала всіх цікавість:
Хто Той Розп'ятий їх Христос?
Чого навчав і чим прославивсь?
Що за пророцтво з Ним збулось?

11 І потай знов росла громада
Христа Ісуса вчеників,
Немов відростки з винограду,
З низів народніх до верхів.

12 Хоч Нерон ще п'янів від крові
Я хапав невинних знов і знов,
Та вмерти тисячі готові...
Народ уже лякала кров.

13 Театр пустів. Все менш овацій.
В повітрі мре цісарський спів.
Лиш ляпають, мов злій собаці
Щоб не накликати дикий гнів.
Фарма Моску.

24. НЕРОНСЬКИЙ КАРНАВАЛ.

1 Придворні неронські льокаї,
Щоб не погас народній шал,
Та Нерону вгодить докраю,
Уплянували "карнавал".

2 При світлі факелів незнаних,
Яких не бачив ще цей світ.
Походи по садах п'їтьмавих,
В прозорих одягах "німфит".

- 3 І почалася змова змія:
Нових ловити Християн.
Підступний жрець наклепи сіяв
Та все підбурював поган.
- 4 Хоч вже ромей не так їм вірив.
А всеж обідрана товпа
Іняла таки наклепам віри,
Бо на видовища падка...
- 5 По вулицях кричать гарольди:
"Великий Цезар заповів
Розваги пишні для народу
І всім прибути він велів
- 6 В сади, де Апія дорога.
Роздачу хліба та вина
На честь великих наших "богів"
Надвечір будуть починать"...
- 7 І рушили товпи голодних.
Іх на майданах тисячі.
Все суне до садів народніх
Повеселитись увночі.
- 8 Та вартові на всіх воротах:
Спочатку пройде карнавал,
А потім всі, аби охота.
Вступ вільний на цісарський балъ.
- 9 І ось бреде дурна парада
Двоногих мішаних тварин
Під зойки сурм в гідких
нарядах,
У машкарах усіх звірин.
- 10 Кривляння, танці, регіт, галас.
Не знати хто йде поруч з ним.
- Одне за одного чіплялись.
На мавпи повернувся Рим.
- 11 Жінки у одягах прозорих.
Пищать, іржуть, як дикий кінь.
Забули зовсім, що то сором.
Покрила все смеркова тінь.
- 12 Шумить, гелгоче похід дикий.
На цей безглуздий караван,
В пільму пускають смолоскипи
Вонючий смоляний туман.
- 13 А далші тінями страшними
Вряд побіч висять на хрестах
Незнані люди. Світла блими
Чуть виявляють мук їх жак.
- 14 І враз нестерпні всюди крики.
Вогнем палають всі хрести.
Замовк, знімів цей натовп дикий.
Не знає вже куди брести.
- 15 А далі вигуки обурень:
"Скажений Нерон! звір! ротач!
Не цезарь, а маняк, і дурень!
У крові весь, як в нафті квач!
- 16 Заскреготав скажений Нерон.
Велів рубать в пільмі товпу,
Але не вські людоджери:
За мить нестало натовпу.
- 17 І мов з Голгофи, б'ючи в груди
Втікала ця товпа з садів...
Обурені докраю люди.
Вже накипав народній гнів.

Фарма Москв. 17. 9. 53.

25. СМЕРТЬ АПОСТОЛІВ ПЕТРА І ПАВЛА.

Павел.

Якими похвальними віснями
Увінчати Петра і Павла?...
Стехира.

І

- 1 Що найдорожче і найсвятіше,
Як для Юдея Єрусалим?
Його не менше, а може й більше
Любив і Павел, він зрісся з ним.
- 2 Але, що сталось у тому місті!
Його там трохи не розп'яли.
Вже поклялися не пить, не їсти,
Доки не знищать його з землі.
- 3 Коли б не консул узяв під захист,
Він був би вбитий, як той Стефан.
Та не відчув він від того страху,
Хоч ще потрібний він для поган.

І з волі Бога інакше сталося:
Йому судилося побачити Рим,
Щоб там закуті Христа пізнали.
Та поєдналися навіки з Ним.

І він вогненним словом в столиці
Зогрів холодні людські серця
Від простих серцем аж до цариці.
Відкрив любов їм Бога Отця.

Тому, мов світло, не міг сховатись,
Бо Рим увесь про нього чув
І жрець підступний втомився
ждати,

Та час його таки прибав.

II

Апостола таки схопили.
В темниці він вже довгий час.
Та мав він громадянство Риму;
На допити тягли не раз.

А суд все даліше відкладали.
Він знав: Його чекає меч.
Але про те він думав мало
І не схилявся до утєч.

Для вірних же в тяжкі хвилини
Він був, мов Ангел із небес.
Їх потішав, молився з ними
І бадьорив собор їх увесь.

Та ось прийшла й його година:
На завтра вже останній суд.
І плачуть вірні, як дитина.
Ніхто цю ніч не міг заснути...

III

І суд відбувся беззаконний.
На смерть його, але мечем.
Так присудили по "закону"...
Пішов він з радісним лицем.

На грудях руки, в небо очі.
Молитва тиха на устах.
Ослаб, поблід в безсонні ночі,
В душі ж готовість, а не страх.

І він ступив на місце кари.
Руками Рим благословив.

Схилив коліна, меч ударив...
І дух у Небо полетів.

14 Ученики ж забрали тіло
І голову в нічній пільмі...
Погасло радісне світло,
Що гріло в літі і в зимі...

15 І так з риданням поховали.
І плач тривав той кілька днів
Його ж писання всі сховали,
Мов збірку ангельських пісень...

Ап. Петр.

16 Петро ж сидів ще у в'язниці
І разом з ним його жона.
Та храмом їм була темниця
І думка їх в обох одна:

17 З хвалою перейти до Бога,
А за Христа віддати кров.
Не шкода їм тепер нічого.
Живить їх Господа любов.

18 Сьогодні ось остання днина:
Його засуджено на хрест,
На смерть засуджено й дружину,
(Щоб разом злинуть до небес).

19 Ведуть з другими розпинати.
Безладно в'язь стоять хрести
Навкруг когорта, наче грати
(вояки)
Щоб не подумав хто втекти.

20 Але слабе єство жіноче:
Обняв її великий страх.
Сльозами в неї повні очі,
Котились сльози й по щоках,

21 Та Петр шепнув: "Не бійсь нічого!
Не плач і день благословляй,
Це — щастя, дане нам від Бога.
Христа устами споминай!"

22 І ці слова дійшли до слуха,
І слабий підкріпили дух.
Вже більше страх її не рухав
І десь в глибу душі потух.

23 Її докінчили списками,
А він з сльозами їх благав,

Щоб волю сповнили останню
Й зробили так, як він бажав:

24 “Розпніть мене вниз головою.
Не так, як Господа Христа.
Я й мертвий митиму сльозою
Його стопи й мої уста

25 Щоб їх невинню цілували”...
І так його і розп’яли.
Світило правди догоряло.
Стікала кров до голови...

26 Згоріла й друга чиста жертва,
Мов те ягня на вівтарі.
Та дух святих не знає смерти:
Життя їх вічне там вгорі.

27 Тайком тіла забрали вірні
І з честю поховали їх
І плач і біль і жаль незмірні,
Але зразок вони для всіх...

Торонто, 29. 9. 53.

26. ЗАГИБІЛЬ НЕРОНА.

1 Скінчилися дикі карнавали.
Мовчав і хмурився сенат.
Аристократи теж мовчали,
З товпи ж він чув: “скажений
кат!”

2 В душі його росла тривога.
Готов був знов спалити Рим.
Вже холоднішав і до “богів”,
А сам ставав нестерпно злим.

3 Вже тут не чує він овацій.
Коли співає, взори вниз.
Не хвалить ніякий “горацій”,
І єін з досади губи гриз.

4 Він звав усіх: “нудні профани”,
Себе ж підносив до небес.
Не помічав свого стану,
Що голос свій пропив увесь.

5 “Ось він поїде до Еллади,
Співати, як новий Гомер.
Античний світ оцінить радо
Й вінок із мирт сплете тепер.

6 Його бо місце на парнасі
Серед “богів”, серед “богинь”,
У тозі, в миртовій прикрасі,
На славу дальших поколінь”...

7 Наказ: “зібратися в дорогу”.
Цариця з ним і повний штат.
Нема вже приступу до нього.
Даремно вже благав сенат.

8 Він оп’янів. Він бачить лаври.
“В оваціях кричить народ,

Голосять сурми, б’ють літаври...
Бо там не те, що римський
зброд.”

9 І рушили на хвилях Тібру
В галерах модних, розписних.
Забув і цирк, забув і тигрів
І кров замучених святих...

10 Над морем мальовниче місто.
Тут відпочинок дні розваг.
Гучні походи урочисті,
Борців м’язистих буйний змаг.

11 А він здивує дивним співом
Громади цих нових людей
І вже не буде гризтись гнівом,
Що заскоруз тупий ромей.

12 І він співає штучно-мрійно...
Та в Римі вже другі пісні —
Військовий зрив, немолодійний...
Сенат немов горить в вогні.

13 Вже на щитах піднято Гальбу.
Йому вже склав присягу Рим,
А Нерона? “Вернуть до штабу
І суд вчинить за все над ним”.

14 І враз від Нерона відстали
Його сатрапи пияки
І вже всі Гальбу величали...
Хай Нерон п’є свій яд гіркий“

15 Із ним тепер одна цариця
Та кілька ще невірних слуг.
Вона тепер, мов та вовчиця,
А грізний Нерон враз притих.

- 16 Вона ж в істерії кричала:
"О, жалюгідний боягуз!
Тебе ж я скільки закликала,
Щоб ти від чаду вже проснувся!"
- 17 Слова ці різонули душу.
Він, як істерик, закричав:
"А хто ж мене до чаду змусив?!"
Не ти, гадюко? Хто почав?
- 18 "Чи не з твоєї я поради
Спалив отой огидний Рим?
Чи не від тебе ті паради
І цирк отой, і кров і дим?"
- 19 Чи то не ти сплела накази
Ловити й мучить Християн?
Чи то не ти з другими разом
Веліла нищити громадян?!"
- 20 "Ой, гаааааааа! Огидне кодро!
Змія! Ёхиди! Язва! Струп!"
І він її схопив за горло
Та й кинув... посинілий труп.
- 21 А сам забігав по палаті...
Зхопив з пихви свого меча.
Скоробив страх лише брунате.
Дріжати ввесь, мов лист, почав.
- 22 Потім затрясся. В крові губи.
Котились сльози із очей.
Скажено скриготали зуби
І меч направив до грудей.
- 23 "Артист великий умирає!"
Він прохрипів і враз меча
Собі аж в серце загання
І падає... Слуга кричав...
- 24 Ось так сконав "артист кровавий",
Достойний всіх найгірших кар.
Він монумент собі поставив...
Із черепів до самих хмар.
- 25 А дух його на дні в шеолі.
Його там лащить сатана.
Він був слугою злої волі,
Тому і доля їм одна.
- Кінець Неродіади:
29. 9. 53. Торовто.

27. РИМ ПІСЛЯ НЕРОНА.

- 1 Рим наче вичунав з хвороби.
Розвіявся страшний кошмар.
Терпіння вірних вбило злобу
Й поганству нанесло удар.
- 2 Гальба в пошані. Вже порядок.
Рим розбудовують щодня.
Почесні римляни при владі,
З сенату зникла вся гризня.
- 3 Немов би чули всі одлигу
Після нестерпних холодів.
У християн розтала крига,
Що кожний в пазусі носив.
- 4 Хоч і порідшали громади,
І ще у душах сум та жаль,
Що вже апостольські поради
Їм більш не сяють, як кришталь.
- 5 Але щодня число зростає,
Пролита мучеників кров
Нових невпинно притягає:
Їх вабить рівність та любов.
- 6 Уже й патріціїв чимало.
Замислився й аристократ,
Бо всі наклепи розсівались.
А світлій правді кожний рад.
- 7 Вже замалі їм катакомби.
Церкви вже тайно по домах,
І хоч жерці пускають "бомби",
Але минув неронський страх.
- 8 Бо вже й з жерців чимало вірних.
Вже охрестилось кілька жриць
І громадян поважних чільних.
Хвилює віра вже й царить.
- 9 Ось так зростала Церква Божа
На крові, мов би на росі.
Христос для неї — Огорожа,
Йому ж до смерті вірні всі.
- 10 Та не спинив війни диявол.
Все більш росла його злоба,
Нових собі він слуг готовив,
Гадав: "ще прийде та доба!"...

28. ЗАГИБІЛЬ ЄРУСАЛИМУ.

Ісус сказав: "Ви бачите це все? Істинно кажу вам: не залишаться тут камені на камені; все буде зруйновано. (Мф. 24, 2).

ПОВСТАННЯ

- 1 Синедріон Христа відкинув
І засудив Його на смерть,
Убив, поклав у домовину
І не повірив, що воскрес.
- 2 Тепер же, з люттю Антіоха,
Він гнав безвинних Християн
І не замислився ні трохи
Чи не впадає сам в обман?
- 3 Між тим пророцтво Даниїла
Про сімдесят і сім сіммин
(Дан. 9, 25-27)
Немов би їх усіх судило
І тим тривоживсь не один.
- 4 Нестерпна вже неволя Риму,
Нетерпляче, Месії ждуть.
Не вічно ж буде Рим над ними,
Щоб перед ним їм шию гнуть.
- 5 Потроху почалися змови.
Підняв повстання десь февда,
Та Рим до спротиву готовий:
Поширитись йому не дав.
- 6 По тім Іуда з Галілеї
Зібрав відважних у полки.
Перед вели тут фарисеї,
Але й тепер кінець гіркий:
- 7 Котились голови, як груші.
Ще тяжче придушив сатрап.
Вже заглядав у самі душі.
Ізраїль став насправді раб.
- 8 Народ килів і ждав нагоди.
З'являвся не один "пророк",
Що сів марево свободи,
Мовляв: "до неї тільки крок".
- 9 Кипить уже й в Єрусалимі.
В напруженні синедріон.
Народ ватагами густими
Уже покритв увесь Сион...
- 10 І враз роззброєна залога.
Правитель зник. Ізраїль "пан"
Уже застає на дорогах.
В Юдеї вже військовий стан...
- 11 Вже ціла армія готова.
Заскочений неждано Рим,
Не вспів кулак свій наготовить.
Щоб для юдея став страшним.
- 12 Він наспіх вислав в Іудею
Озброєних два-три полки,
Але не встояли ромеї,
Іх тут порвали, як вовки.
- 13 А решту вигнали за межі...
Немов сп'янів Єрусалим
І вже в думках своїх мережав,
Що вже знесилів грізний Рим.

ВЕСПАСІАН.

Коли наблизився (Ісус до міста Єрусалиму) то, поглянувши на нього, заплакав і сказав: "О, коли б ти хоч у цей твій день пізнав, що служить для спокою твого! але словане воно від очей твоїх. І придуть на тебе дні, коли вороги твої обложать тебе валами (окопами), оточать тебе зі всіх боків і стиснуть тебе. І зруйнують тебе і поб'ють дітей твоїх у тобі і не оставлять в тобі камінь на камені, за те, що ти не пізнав дня, коли Я прийшов до тебе.

(Лук. 19, 41-44)

- 14 Але у Римі не дрімали
Війська зібрав Веспасіан.
Під ними вже земля стогнала,
Ревло й греміло, як вулкан.
- 15 Війська рванули в Іудею.
Від колісниць тряслась земля.
Мов вихор рів по Галілеї
І пилом крив усі поля.
- 16 Не знав народ куди спасатись:
Втікали всі в Єрусалим

**А на майбутні їм тортури
Він інший план собі зложив.**

- 27 Він наказав зробити облогу,
Але до мур не підступав.
Здавалось, всім давав дорогу,
Коли до міста хто втікав.
- 28 А потім дав наказ, щоб валом
Високим місто обнесли.
Тоді вже виходу нестало
І в місті ревом заревли.
- 29 Там воду всю вже допивали,
Бо перегачено Кедрон.
Від спраги люди умірали.
Що міг зробити сінєдріон?...

20 Єрусалим повнів народом...
Вже тут незгода та гризня
За партії, за хліб, за воду.
Народу ж більше щодня...

- 30 Тим часом вже не стало й хліба.
Почався голод, пошесть, смерть.
Ховати мертвих десь потрібно,
А де?... Не можна ж кинути геть.
- 31 Нести за місто їх потрібно,
Але куди? кругом щити
Та шоломи блищать, як срібло,
Готові всіх їх розп'яти.
- 32 А сонце палить, наче з печі.
Гніють ті трупи. Сморід, чад.
Готові тисячі до втечі,
Але нема для них порад:
- 33 Кругом валя, кругом облога,
А на валах стоять хрести.
На них кінчалася дорога
Усіх, хто думав утекти.
- 34 Тим часом смерть своє робила.
Несли сотнями до воріт
І там "ховали" без могили,
За мури кинувши "у світ".
- 35 Не мало: сто п'ятнадцять тисяч
Їх кинули поза стіну
Й вони гнили... А чим же
 дыхать?...
Ось так Ізраїль вів войну.
- 36 Відважні кидались за місто,
Їх розпинали на хрестах,

А в місті стали трупи їсти.
Забувши вже і Рим і страх.

37 Тоді то Тіт віддав накази:
“Узяти штурмом!” Заревло!
Немов лавина й буря разом.
Мов хмару, стріли понесло.

38 Камінням кидали пружини.
Довбав стіну тяжкий таран.
Щити й списи неслися тинном
І все ревло, як ураган...

39 В відчаю били їх юдеї,
Лили смолу, киплячий вар,
Разили стрілами плебеїв...
Та недостатній той удар.

40 Під таранами впали мури,
А з ними й ті, хто захищав...
А в місті мов казились бурі,
Страшний вогонь усе ковтав...

ЗАГИБІЛЬ ХРАМУ

“Ось полишав Дім ваш пусткою, аж поки
не скажете: “Благословен, Хто йде у Ім'я
Господнє!” (Мф. 23, 38-39).

“Кров Його на нас і на дітих наших!”
(Мф. 27, 25).

“Тоді буде тут велика, якої не було від
початку світу”. (Мф. 24, 21).

41 Тоді всі ринули до храму
У цю останню цитадель,
За мури, за залізні брами,
Несучи скарб — своїх дітей.

42 Ридання, крики та прокляття...
Згадали: “Кров Його на нас!”...
Не стало збройного завзяття!...
Прийшов за кров відплати час...

43 Тіт наказав не нищить храму
Як “чудо із семи чудес”.
“Руйнуйте стіни, бийте брами,
А храм лишіть таким, як єсть!”...

44 Юдеї ж в крайньому завзятті
Рішили вмерти разом з ним,
За честь батьків, за волю краю...
В бою із ворогом страшним.

45 Тому на стріли не зважали,
Летіли в рукопашний бій.
Мечі, списи в руках ламали,
Топили їх в крові чужій.

46 Аж поки не скосили стріли
Або мечі або списи...
В дворах руїна. Все горіло,
Гасали римляни, як пси.

47 Зчинився бій у самім храмі
За кожний крок, за кожний стовп.
Невтримали залізні брами
Скажений варварів натовп.

48 Горою трупів, стогін, крики,
Рікою кров... і раптом дим.
Блиснув, зарів вогонь великий...
Погибло все і люди з ним.

49 За день, за два нестало й міста,
Чадив лиш дим серед руїн...
Тріумф для Тіта урочистий
Скінчив його скажений гін...

50 У Римі ж прирекли Юдею
На знищення. Поклали край,
Щоб не питатися у неї,
Коли збирати урожай.

51 Людей же мов овець отари,
Пов'язаних, на кораблях,
В краї віддалені послали
На тяжку працю в копальнях.

52 І справдились слова Мойсея:
“І повезуть на кораблях
В Єгипет — каторги твоєї...
Сопутник твій — невпинний
страх”...
(5. М. 28, 67-68; 20, 8. 53).

29. РОЗСІЯННЯ ХРИСТІЯН ПО СВІТУ.

- 1 Страшний кінець Єрусалиму,
Провіщений Ісус Христом,
На Іудеїв дуже вплинув
І в їх думках проклав місток
- 2 До переходу в лоно ВІРИ.
Тепер замислився юдей
І думкою події мірив
Із тим, про що казав Мойсей:
- 3 "Господь поставить вам Пророка
Із ваших братій, як мене.

Його ви слухайте.
(5 М. 18, 15)
- 4 "Господь промовив до Мойсея:
Я здвигну їм із їх братів
Пророка з силою Моєю,
Щоб став для них таким, як ти.
- 5 В уста Його Мое дам Слово
І скаже все, що Я скажу,
А хто відвернеться від Нього,
На того кари положу...
(5 М. 18, 18-19)
- 6 Слова ці різали їм душі
І наvertsали до Христа.
Та й римлянин подумав мусів,
Коли слова ці прочитав.
- 7 Після замучення Стефана
Багато вірних Християн
Розсіялось, в душевних ранах
По всіх краях поміж поган
- 8 І понесли Христову Віру
І світло у поганську тьму,
Закон любови в звичку звіру,
Закон свободи у турму.
- 9 Тепер же з Пелли тисячами
Посунули нові полки,
Озброєні лише словами,
Щоб полонити світ хиткий.
- 10 Вони, мов дрожжі в діжах світу
Заквасили нове життя,
Життя любовію зогріте,
Щоб світ спасти від загниття.

30. 9. 53. Торонто.

30. ХРИСТІЯНСТВО ПО КРАЇНАХ СВІТУ.

- 1 Апостоли, мов Божі труби,
Трубили вже по всіх краях.
Іх голос кликав і голубив,
Вістив новий життєвий шлях.
- 2 Тодішній світ — одна держава.
Відкриті їм усі шляхи,
Щоб понесли Христову Славу
В найдаліші на землі кутки.
- 3 Іх голос розбудив пустиню,
Мов промінь, освітив пільму,
Покликав буйних до святині,
Поганства похитнув турму.
- 4 Тяжка, терниста їх дорога
На ній не мало впало сліз,
Але де їх ступили ноги,

Там виноград Христовий ріс.
- 5 Зростали Християн громади.
Зростало братство та любов.
Світила віра, мов лампади,
Єднала всіх Христова Кров.
- 6 Уже під сумнівом поганство.
Зтривожені уже й жерці:
З розмов не сходить Християнство
І Бог, розп'ятий у вінці.
- 7 Пустіють більш поганські храми,
Тому в поган росте злоба.
Вже почалась війна словами
А далі — вперта боротьба.

1. 10. 53. Торонто.

31. ДЕРЖАВНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ХРИСТИЯН.

I

1 Пекельні неронські тортури
Багато вбили Християн,
Та грізні цирку звіри й мури
Не склали чести для поган.

2 А навпаки: росли громади.
Наука Господа Христа
Вином Нового Винограду
Живила змучені серця.

3 Та Нерон витівав тортури
Із диких особистих примх
Розваги у здиранні шкіри, —
Масакри і все море лих —

4 Все те не йшло на всю державу.
Впивався кров'ю тільки Рим,
Коли ж сконав маняк безславно,
То й все його сконало з ним...

5 Державна віра й культ —
поганство.
На нього сперся весь закон,
І хоч в тім культі ошуканство
А все ж "богам" низький поклон.

6 Та роки по черзі минали.
Дряглів всебільш поганський світ
І вже свідоміші чекали,
Що прийде інша ера літ.

7 Спадала машкара із "богів",
І хоч нову плели жерці,
Таки тріщали їхні ноги
І грала смерть на їх лиці.

II

8 Христа ж вже чуть по всій
державі.
Громади в селах та містах
Його відкрито всюди славлять
І на поган нагонять страх.

9 Збентежились і патріоти
І наседають на жерців.
Вже почались і заколоти.
До Риму вже біжать гінці.

10 Уже розмови і в сенаті:
Мов: "Християни — вороги,
За них пора поважно взятись,
Бо вже розгнівані й "боги".

11 Але не зразу йшли декрети.
Були нагінки по містах,
Також виходили заборони
На тайні збори по хатах.

III

12 Підніс ту справу до закону
Нестриманий Домініціян,
І "богам" всім, замість поклону
Відав на жертву Християн.

13 Він збудував на сотні тисяч,
Намісто цирку колізей,
Щоб цілий Рим в йому вмістився
І бачив кару "злих людей".

14 І бестіарій знаменитий
Навкруг арени для звірів.
Дав право Християн судити
Й карати включно до хрестів.

15 Не мало він пролив їх крові,
Не менше ніж страшний Нерон,
Бо той у Римі, цей в державі,
Бо діяв скрізь його "закон".

IV

16 Та Нерва зупинив тортури.
Вважав безглуздом — засіб мук,
Бо духа не обмежуть мури
І не скують, як кісті рук.

17 Та царював не довго Нерва,
Його змінив страшний Траян.
Закони видав цей "модерні"
Ще гірші ніж Домініціян.

18 І знов линула кров рікою.
Згадались Неронові дні,
Але вже більшого покрою:
Живими жарив на вогні.

19 Замовкли Християнські співи,
Не чуть вже Імені Христа,
За Нього присуди жакливі —
Смерть на вогні і на хрестах.

V

20 Та мужність Християн незламна,
Ішли на смерть, немов на балъ,
Останній клич: "Христові
Слава!!"
Для Нього їм життя не жаль...

21 Умруть одні, на місце другі.
Іх не лякала лютість мук,
Все множились Христові слуги
І знищать їх не стало рук...

22 А на престол замість Трояна
Ступив не кращий Адріян.
І цей, як тигр, невинних ранив
Та клав в могили Християн.

23 Полегшу вніс, хоч не велику,
Його наступник Антонін.
При ньому темні зграї дики
Спирили свій безкарний гін.

VI

24 А далі "книжний" Марк Аврелій.
Здавалось, ніби був мудрець,
Філософ в тозі на престолі,
Що ніби мав звання вінець.

25 Він навіть поважав Ісуса,
Вважав Його за мудреця
І хрест не був йому спокуса,
Й ганьба — тернового вінця.

26 Мовляв: "Товпа на все спосібна,
Чого не втямив, те — порок.
Хто вище неї, той на "лобнім"...
Забитий не один пророк.

27 Ще більше: мав він у палаті
Й фігуру Господа Христа,
В божниці ларів і пенатів
(домашні божки)
І дещо і з життя читав,

28 Але щоб Бог та був розп'ятий?!!
Цього невсилі він збагнуть

І ось і він узявся збагнуть
В Ісуса віру похитнуть.

29 І не відстав він від Траяна
І царська тога мудреця
Не відвернула дій поганих
І не сплела йому вінця...

VII

30 А далі знов: Септимій Север
Про віру дав новий декрет.
Він щиро вірив, що речеве
На культ Христа внести заперет.

31 І знову розпочав гонитву.
Пішли в роботу меч, хрести.
Немов би ад пішов на битву
Щоб слід Христовий замести.

32 Та й знов намарно ті зусилля:
Не мерла животворча кров,
Вона мов те живе насіння,
Нових родила знов і знов.

VIII

33 За ним безумний Каракала.
Він щиро від душі бажав
щоб все людство
Одну лиш голову десь мало,
Тоді б зараз її відтяв.

34 Не відійшов від нього й Декій:
Цей рвав, як тигор, Християн.
Наказ його достав далеко
І нищив їх, як ураган.

35 Радів диявол і погани.
Тріумф справляли вже жерці,
Здавалось: дні уже останні,
Христовій вірі вже кінці.

36 Але числа готових вмерти
За Ім'я Господа Христа
Злякався й Декій — звір упертий.
Такого він ніяк не ждав.

37 Уже їх тисячі розп'ято,
Або сконало на вогні.
Іх безліч кинуто за ґрати,
Щоб там свої скінчити дні.

38 Та муки Віри не спиняли.
Щоправда, меншало громад
Та й ті сліди свої ховали,
Хоч постраждати кожний рад.

IX

39 Але сконав і цей заклятий.
Його змінив більш рівний Галл:
Звелів наклепів не приймати
І так спинив кровавий шал.

40 Відпруження таки настало.
Затихли язики “геєн”,
Таємно вже й церкви повстали,
Хоч їх хитнув ще Галієн.

41 А далі Клавдій, більш помірний,
За ним вчергу, Авреліан,
Тацит та Проб і Кар, більш
мирний,
Карим, за ним Нумеріан.

42 За цих вже Церква відпочила.
Числом вдесяток раз зросла.
Повстали храми на могилах,
Де тіло мучених лягло.

43 Перед вела Нікомідія,
Що стала містом Християн.
І гордий жрець не знав, що діять,
Лиш мовчки готував капкан

44 В містах відкрито встали храми,
Єпископи, церковний клір.
Вже не були безправно гнані.
Рівняли їх до інших вір.

45 Та волі ще не відчувалось
Не узнавав “Закон” Христа,
Тому всі цінности ховали
В таємних від поган місцях.

46 Та сатана не мав покою,
Він Християн не міг терпіть,
Тому нових збирав до бою,
Щоб християнство повалить.

47 І зачорніли знову хмари:
Жерці готують на престол
Свого любимця, сина чвари,
Творця страждань і бід і зол.

2. 10. 53. Торонто.

32. ЗРАЗОК МУЧЕНИЧИХ СТРАЖДАНЬ.

Віра, Надія та Любов і мати їх Софія.

1 У Римі десь за Адріана,
Що гнав безвинних Християн,
Жила вдова Софія славна,
Шанована й серед поган.

2 У неї три прегарні доні.
Всіх — Віру, Надію та Любов
Вона навчала ще від лона
Христа любити. В саму кров

3 Із молоком вливала віру,
Що Він для нас прийшов з небес,
Родивсь від Диви в нашім тілі,
Навчав, Страждав, Умер, Воскрес,

4 Щоб привести людей до Бога
Та повернуть їм знову Рай.
“Ми на землі живем не довго,
Бо земне все свій має край”.

5 І запалила їх любов'ю...
Та ось прийшов нежданий час —

Засвідчити любов ту кров'ю.
По Риму висить скрізь наказ,

6 Щоб всі одним “богам” служили
Й не сміли споминать Христа...
Гонитва знову закипіла
Вже дехто висить на хрестах.

7 Святу Софію в Римі знали
І ось взяли з дітьми на суд.
Спочатку лагідно словами
Схиляли до своїх облуд.

8 Але даремні ті намови —
Кадити ідолам брудним.
Пі було останнє слово:
“Мій Бог Христос. Умру я з Ним.

9 А ваші ідоли не боги,
Єдиний Бог, Творець небес.

Єдин Господь Христос Син
Божий,
Що постраждав за світ увесь.

Схили твої щасливі скроні!
Ще трошки і всьому кінець."

- 10 Йому служу, Йому вклоняюсь,
До Нього серцем я молюсь,
Того й дітей моїх навчаю,
А ідолам не поклонюсь”...
- 11 Тоді їх всіх взяли на муки.
Найперше Віра... Дванадцять літ!
Вмоєляли. Били. Ломлять руки.
Пекли... Мовчала, мов граніт.
- 12 Інземогла, стікала кров'ю
Від цих страшних нестерпних мук,
Перемагала їх любов'ю
До Господа і ждала з рук
- 13 Його Святих вінця живого.
Свята Софія, як в вогні
На те дивилась і до Нього
Молилась серцем: “Дай мені
- 14 Цю Радість Слави!... Добре, доню!
Он над тобою вже вінець.

- 15 І меч скінчив її страждання.
Потім, Надія та Любов.
Не менших мук і ці зазнали,
Пекли, із них цідили кров
- 16 Із тіла витягали жили...
А мати? Тут вона була.
Як їй хватало стільки сили
На те дивитись!... Не лягла,
- 17 Не впала духом, а кріпила.
“Ще трошки, трошки, та й
кінєць”...
І їх обох мечем добили.
На душах їх сіяв вінець.
- 18 А що ж Софія? Що їй сталося?
Нічого... Впала на пісок.
Від муки серце розірвалось.
Пожовкла з мук, як той листок.
- 19 Тепер могла вона сказати.
“Я йшла, як Ти, Христе, сказав.
Прийми! Ось я й мої всі діти,
Яких мені Ти, Боже дав”...

33. ДІОКЛЕТІАН.

I

- 1 Учився пильно і уважно.
Осяг всі мудрощі жерців.
По вдачі хитрий та відважний
І так на царський трон ступив.
- 2 В собі плекав великі мрії: —
Скувать в єдине цілий світ,
А на жерців усі надії,
Що допоможуть те зробити.
- 3 Він певний, що йому державу
Вручив із ласки сам Зевес,
І певно дасть велику славу,
Яка досягне до небес.
- 4 Він розумів могутність віри:
Де культ один, одна й душа.
Він цим свою державу мірив
І в план державний записав.

II

- 5 Він твердо знав всі міти "богів".
І родословну всіх богинь,
Яку дає хто допомогу,
Який виконує хто чин.
- 6 Він вірив твердо в їхню силу
І щиро серцем шанував,
Як то жерці його навчили
І гетакомби їм зливав.
- 7 Він будував величні храми.
Побільшив армію жерців,
Понаділяв усіх правами,
Маєтки храмам приділив.
- 8 Його навчили, що в державі
Повинен бути єдиний культ.
Культ римських "богів",
славних,
Які ніколи "не помруть".

III

- 9 Хоч не торкалось це юдейства,
Мовляв: "воно і так умре.
Вони розтопляться в ромействі,
А час і слід їх забере"...
- 10 Увага ж вся на Християнство.
Воно страхало всіх поган.
Воно не мало горожанства,
Але зміцнило скрізь свій стан.
- 11 Поганські вже пустують храми,
А в Християнських тіснота...
"Вони кепкують над "богами",
За Бога ж визнають Христа.
- 12 І "богам" не приносять жертви.
Поганських не шанують свят,
А за Христа готові вмерти,
Готові навіть до розп'ять"...

IV

- 13 Тим часом спритний імператор
Прийнявся до державних справ.
Він і правитель і оратор
І сенс державности він знав.
- 14 Все ж охопить не мав він сили.
Держава римська не мала.
Керми провінції просили,
Щоб влада на місцях була.
- 15 Тому він розділив державу.
Уже чотири в ній краї.
Він дав їм автономне право —
Рядить, судить в своїй землі.
- 16 І соправителів призначив —
Своїх найближчих родаків.
Права їх твердо їм означив,
Щоб кожний знав і не змінив:
- 17 Максентія, Максиміана,
Лікінія, Констанца Хлор,
Щоб кожний керував без зміни.
Але над ними мав надзор.
- 18 Бо всі краї — одна держава
І імператор в ній один.

Закон дає за римським правом
І війську визначає чин.

V

- 19 А в справах віри жрець великий,
Він понтифекс і максімус.
Підпора віри він велика,
Щоб культ поганства не
хитнувся...
- 20 Коли врядив державні справи,
Рішив і в вірі дати лад.
Ой, як же сатана лукавий
Тепер слугі своєму рад!
- 21 Він ним "покінчить" з
християнством
І капища наповнить знов.
Зміцнить, мов скелю, скрізь
поганство,
Тоді пануй, живи здоров!

Переслідування Християн.

V

- 22 Вже по країнах скрізь наради.
Відкрив засідання й сенат;
Сам імператор з ними радив
Із чого наступ їм почать.
- 23 Готовились і Християни,
Бо ждали "дікієвих днів".
В молитвах звечора до рання,
І дух їх мужністю горів.
- 24 Єпископи дають накази:
Стояти мужньо за Христа,
»Хочби й померти всім нам
разом,
Бо там нас где друге життя«.

VII

- 25 Усі готовились до "бою":
Терпінням знищить ворогів.
Усім пожертвувать собою,
Але не чествувать "богів".
- 26 Вже всі поділені на групи —
Кому, і що, і як робить,

Як забірають забиті трупи,
Як до в'язниці підступить.

- 27 Як в'язням доставляють поживу,
Хто має стать біля дверей,
На кого й як робити впливи,
Де розставляють своїх людей.

VIII

- 28 Вже книги й цінності ховають,
Бо знають вже куди удар.
Минулі роки пам'ятають
І Декія страшний кошмар.

- 29 Всі ждуть, що скажуть із столиці?
Та незабаром ось декрет:
"У храмах мусять всі молитись
На інші "зборища" заперет."

- 30 Звичайно, "храми" тут поганські,
Але не храми Християн.
Вони в поган не мають ласки.
На них поставлено капкан.

- 31 Однак, таємно скрізь збирались...
В молитвах підкріпляли дух.
До смерті більшість готувалась,
Бо знали в чім поганський рух...

IX

- 32 Та ось декрет із Риму другий:
"З посад звільнити Християн
І не зважати на заслуги,
Коли не вклоняться "богам".

- 33 "Закрити їх приватні школи,
Забрати з військових чини.
Полегші не давати нікому,
Хочби й заслужені вони,

- 34 Аж поки вернуться до "богів"
І зложать жертви на вівтар.
Таким давати почесні тоги —
Від цісаря лєскавий дар"...

- 35 Твердий декрет цей, як і перший,
Але до жертв ніхто не йшов
І не прохав ніхто полетіти,
Хоч знав, що далше буде кров.

- 36 Та й не чекали вже "одлиги"...
За другим третій вже наказ:
"Забрати всі церковні книги
Й на площах їх спалить за раз..."

- 37 "А всіх Єпископів і кліри
Забрати негайно до в'язниць,
Щоб проповідувать не сміли
Своїх "шкідливих" таємниць..."

X

- 38 І почалась страшна гонитва.
Вривались в храми і в доми,
Переривали їх молитви
Й вели в кайданах до турми.

- 39 Та не корились Християни.
Ніхто не йшов в поганський храм.
Даремно ждали їх погани,
Не пахне жертва їх "богам".

- 40 А всюди зливою наклепи:
Мов, через них нема дощу,
Скотина гине серед степу.
Іх "заклинання" той то "чув".

- 41 "Вони готують вже отруту
Й на цезаря і на сенат,
А на жерців хворобу люту,
Щоб храми їхні всі забрать"...

- 42 І ось декрет страшний четвертий:
Його б не видав і Дракон:
"В державі Християн упертих
Поставити поза закон.

- 43 А хто "богам" не спалить жертви
Й не відречеться від Христа,
Тих всіх засуджувать до смерті,
Палить, вбивати на хрестах"...

Відаєр. 3. 10. 53.

34. ТОРТУРИ.

I

- 1 Початок їх в Нікодимії.
Пекельний Діоклетіан
Свої такі ж пекельні дії,
Пустив, як смерч, на Християн.
- 2 В ніч на Різдво їх двадцять тисяч
Зібралося в Величний Храм.
Їх запалили і спастися
Ніхто не міг. Лягли всі там.
- 3 В той час по місту, наче буря,
Гасали скрізь товпи поган,
Тягли, мов звіри, на тортури,
Палили в хатах Християн.
- 4 Відкриті скрізь суди безбожні,
І хто не вклониться “богам”,
Тому спастися вже не можна,
Бо осудив їх цезарь сам.
- 5 Та не чекав того, що сталося,
Скажений Діоклетіан:
В містах людей вже не осталося,
Окрім нечисленних поган.
- 6 До Риму ж рапорти летіли.
Правителі із областей
Зтревожено у Рим вістили:
“Християни — увесь плебей”.
- 7 Якщо у війську їх понищить,
То зійдуть на нівець полки,
Бо вже від низу і до вищих
Всі входять в тайні їх гуртки”...

II

- 8 З’явилися і апологети
Ї писали в захист Християн,
А красномовні катихети
Змагали вияснити обман.
- 9 Ала даремні ті зусилля.
Не те намітив сатана:
Тепер справляє він весілля
І доля вірним всім одна.
10. Засліплений вкінець правитель,
А влада у руках жерців:

Християнин не мусить жити,
“Щоб “боги” припинили гнів”.

III

- 11 Так почалась страшна розправа.
Яких не витворили мук!
В театрах били для забави,
Ламали кості ніг і рук.
- 12 На сміх виколювали очі,
Зривали нігті, рвали ніс,
Чи перси різали дівочі,
Чи рвали пасма їхніх кіс.
- 13 Колесували, рвали жили,
Пекли й палили на вогні,
У вапну купами ложили,
Без сну морили. Ночі й дні
- 14 Морили голодом безкраїм.
Не подавали їм води,
Повітря їм псували гноем,
Не дозволяли встать, ходить.
- 15 А потім знов вели до суду,
Щоб відрікались від Христа,
Та повертались у облуду.
А ні, то згинуть на хрестах.

IV

- 16 Та муки ті не помагали:
Немов на пір, ішли на смерть.
Ідучи ж, Бога прославляли
За дану їм велику честь.
- 17 І не багато погодилося
Кадити ладаном “богам”,
Та й ті в душі Христу молились,
Щоб розсудив їх неміч Сам.
- 18 А всі безстрашно йшли на муки
З піснями похвали в устах,
І дух свій віддавали в руки
Спасителя Ісус Христа.

V

- 19 А скільки див тоді ставалося
При муках тих мужів святих!

Ім навіть ідоли вклонялись.
Вогонь, вода лякались їх.

Ліціній кат — сини розбою,
Хто більше знищить Християн.

20 З наказу їх вставали мертві,
Отрута ж їм була вином,
І муки не чинили смерті,
І море не тягло на дно.

26 Одна лиш Галія мовчала,
Де управляв Констанцій Хлор,
Йому Єлена помагала
Пізнати про що вістив Фавор.

21 Ось Юрій юний і безстрашний,
Нікомідії славний син,
Любимець цезаря вчорашній,
Пройшов страждань надмірних
чин.

27 Вона таємна Християнка.
Її свята надія — син
Вона в молитвах до світанку,
Щоб охрестився Костянтин.

VII

22 Ось Пантелеймон, славний лікар,
Правителя вчорашній друг.
Казав: "Христос, Це сила ліків".
Сьогодні судиться для мук.

28 А Діоклетіан пишався,
Бо вже не чути Християн.
Хоч ще їх кров в краях лилася,
Але вже жрець повсюди пан.

23 А там військовий Федір Тирон
І друтий Федір Стратілат.
В Солуні ж Дмитрій — слава й
миро...
Та хто в силах поразувати?!

29 І ось наказ: "В Нікомідії
Високий здвигнуть монумент,
Щоб написом про ті події
В віках вістив злотий цемент:

24 Он там Варвара, Катерина,
Тетяна... й інших без кінця,
Від старших віком до дитини
Вмірали з спрагою вінця...

30 "На спомин знищення в державі
Страшної секти Християн.
Навіки цезареві слава,
Що знищив цей "страшний
обман"...

VI

25 Немов змагались між собою
Максентій звір, Максиміян,

31 І з тим сконав мучитель лютий.
Та праведна не вмерла кров,
Бо нею ґрунт землі политий
Востократ її відродить знов...
5—8. 10. 53. Торонто.

35. КОСТЯНТИН ВЕЛИКИЙ.

Сміливі будьте, Я переміг світ... Іоана 16, 33).

I

1 Племянник Діоклетіана
З найбільшим правом на престол.
Хоч тим не тішились погани,
З похвал не ткали авреол.

3 Єлена мати з ним цариця.
В державі справедливий лад.
Війська його, немов із криці,
З Христових набрані громад.

2 Коли ж впокоївся Констанцій,
Обняв правління Костянтин,
Під шум привітів та овацій.
Права його потвердив Рим.

4 Але на Рим чигав Максентій
І вже кував свої полки,
Хоч намір свій тримав в секреті
Йї не простягав на Рим руки.

5 Та враз його полки вже в Римі,
Його вітає вже сенат,
А непокірні гинуть з димом
Хто голос ризикнув підняти.

II

6 Тоді то Костянтин, син Хлора,
Піднявся за свої права,
За трон на Палатинських горах
Де ждала ера вже нова.

7 Мов вихор, рушив він з полками
Із Галії, спасати Рим.
Мов та лавина із вулкану,
Полки неслись услід за ним.

8 Але готовився й Максентій.
Він з військом виступив за Тібр.
Він сподівався у моменті
Противника покласти в гріб.

9 Од. військ стогнали всі дороги,
І Костянтин спинив полки,
Бо не лишалось вже змоги
Пробитись ближче до ріки.

III

10 Він, мов Мойсей, в душі молився.
Багато чув він про Христа,
Коли від матері учився,
Та й сам вже дещо прочитав.

11 У війську ж бойова готовість:
Можливий напад уночі.
Та певний він: війська за совість
Несуть в руках списи й мечі.

12 По війську видав він накази.
Вечірня насувала тінь.
Блиснули зорі й місяць разом,
І день сховала далечінь.

IV

13 Та не манили чари ночі.
Чим скінчиться кровавий бій?...
В цих думках звів він вгору очі
З надією в душі палкій.

14 І зорі очі прикували:
Із них на небі склався хрест,
Проміння ж слово змалювали:
"Цим переможеш іст і вест"...

15 І розпливалось ясне проміння.
Воскрес в надії Костянтин.
Він зрозумів звідкіль спасіння
І що в бою він не один.

16 Ще гарячіше він молився
І так заснув... І ось Ісус
Над ним з блакиті прихилився,
І Костянтин увесь здригнув.

17 Ісус же мовив: "На знаменах
Постав хрести поверх орла!
Тя будеш цезарем від Мене,
Щоб кров невинна не лилась"...

V

18 З постелі Костянтин аж скочив
І враз по війську скрізь наказав
"Поставте всі цієї ж ночі
Хрести на прапорах у вас!"

19 І здирувались Християни,
Що ними повні всі полки.
Вже кожний знав, за що він стане
З цей бій останній і тяжкий.

20 Вже навітання рух, напруга,
Полки построєні в ряди.
Натягнені тетиви туго.
Хвилина, й рух, як рин води.

VI

21 Зі сходу жаром вже заграва:
Блищать щити, мечі, списи,
І колісниць страшна орава
Готова всіх і все змести.

22 Тремтять, гризуть вудела коні,
Мов хмару, пил збива копит,
Мов іскри, бризкають шоломи,
Хламиду притискає щит.

23 І враз команда: "Мужньо! З
Богом!!!"
Рвануло все, мов ураган.

Не чуть не видно вже нічого.
Ревнуло все, мов той вулкан.

- 24 Як хмара, полетіли стріли.
Дзвенять щити, брязчать мечі.
Із людських тіл живі могили.
Від пилу темінь, як вночі.
- 25 Рікою кров, нестерпні крики.
Гремить невпинно барабан.
Прокляття, стогін, зойки дикі
І рухи військ, як ураган.

VII

- 26 Здрігнув розпалений Максентій.
Здрігнули всі його полки.
Змішалось все в однім моменті
Під вдаром грізної руки.
- 27 І ринули назад до Тібру
В страху паничнім на мости...
Змішали хвилі кров і срібло
І малювали з них хрести.

28 На міст же хлинула лавина
Людей і коней, колісниць
Напор все більший без упину.
Вже тисячі упало ниць.

29 І похитнувся міст широкий
Під тягарем безвладних військ
І повалився в Тібр глибокий
Під зойки, крики, стогін, тріск.

30 Пірнув у Тібр і сам Максентій.
Безрадні вже його полки.
Іх лави на куски роздерті,
Іх шийють стріли, як голки...

31 Щити їх падали на землю.
Втікали в павіці в ліси,
В затоках з трупів цілі греблі,
А решту меч і кінь місив.

32 Ще трохи і затихла битва
І Костянтин вступає в Рим.
Триумф героя і... молитва
Орел і хрест ідуть над ним...

17. 10. Монтреал.

36. МІЛАНСЬКИЙ ЕДІКТ 313 року.

I

- 1 Не лехко піддалось поганство.
Ще вісім років Костянтин
В боях провів за Християнство,
Аж поки став царем один.
- 2 Бо хоч схилив чоло несите
Володар світу гордий Рим,
Але ж поганство не розбите,
Ще авреол яснів над ним.
- 3 Сатрапи Діоклетіана
Не раз вели свої полки,
І Костянтин і Християни
Не раз вступали в бій тяжкий.
- 4 Аж поки скінчили в Мілані.
Тоді то справді був триумф!
Бо перемога не за трони:
Тут переміг Христовий Дух.

II

- 5 Не грім невпинний барабанів,
Не крики: "слава, цезарь, "бог",
Христові Слава безнастанна,
Цареві вічних перемог!
- 6 Триумф невпинний дні і ночі.
Це вдячність вирваних з кайдан,
До Нього їх серця і очі,
Бо вже не буде давніх ран.
- 7 Тепер незнана тут нарада,
Незнаний ще в віках конгрес:
Це вперше християнська влада
Дає Закон на світ увесь.
- 8 Закон безсмертний Костянтина —
Миланський віковий Декрет,
Що всі деспотії відкнув,
Землі ж Царем поставив Хрест.

Ш

- 9 "Во Ім'я Бога Триодного
Творця землі, Творця небес
Отця і Сина й Духа, Бога,
Що оживляє світ увесь!
- 10 "Народи Римської Держави!
Я — Імператор Костянтин
Із Ласки й Волі Бога Слави
Став римським цезарем один.
- 11 Христос Спаситель, Бог
Незмінний,
Що дав нам Хрест, мов меч
Святий,
Поміг нам повалить гординю
Та справедливість увести.
- 12 Тому, законом об'являю:
Во Ім'я Господа Христа,
По всій державі в кожному краю
Щоб твердо кожний пам'ятав.
- 13 "ДЕРЖАВНА ВІРА —
ХРИСТИЯНСТВО.
В судах Євангельський закон.
Не діє вже закон поганства,
Воно пройшло, як хворий сон.
- 14 Декретом нашим Християни
Із всіх народностей і мов
Віднині РИМСЬКІ ГРОМАДЯНИ
За їх страждання та за кров.
- 15 Їх клір звільняю від податків.
Їх не покличуть під щити.
Права церковні й горожанські
Держава буде берегти.
- 16 Церквам маєтки приділяю
З земель, лісів, лугів і рік,
У всій державі в кожному краю.
Закон дається цей навік.
- 17 Хай повстають при храмах школи,
Доми для сиріт та калік,
Щоб діяли у кожному пору
Та ширились із року в рік.
- 18 А на державні скрізь посади
Найперше ставлю Християн.
Їм перше місце у сенаті...
Права ці їм дає Мілан"...
- 19 І справдилися слова Христові:
"СМІЛІТЕ, Я ПЕРЕМІГ СВІТ!"
Життя обняв Закон Любові.
Розвіяв увесь поганства гніт.

30. 11. Монреал.

37. Віднайдення ХРЕСТА ХРИСТОВОГО.

I

- 1 Втішалася свята Єлена:
Це ж він, її Великий Син
Зломив поган злобу скажену
И немов би світ увесь охрестив.
- 2 Спинив кроваві всі тортури.
Не тоне в крові колізій,
Не зашиватимуть у шкури
Для мук страшних живих людей...
- 3 Не треба вже в душі ховати
Того, чим серце все горить,
І не посадять вже за ґрати,
За віру вже не будуть бити.
- 4 "О, Боже! Ми Тебе пізнали!
Вже не поклонимось бісам.
О, Воля! Світлі дні настали:
Християнин і цезарь сам!"

II

- 5 Єлена вже в Єрусалимі.
І як їй радісно тепер
Поглянуть власними очима
Де вчив Господь, Страждав і вмер
- 6 За світ увесь в нестерпних муках
І де на третій день воскрес...
Ось тут в молитві зносив руки
І очі зводив до небес.
- 7 Із цього місця був він взятий,
А там приймав облудний суд.
А це Голгофа, тут розп'ятий
І Кров з ребра ось саме тут.
- 8 Була також і на Фаоврі,
Його ось тут осяяв світ,
Що затемнив небесні зорі.
Небесний тут прийняв привіт...

III

- 9 "А де ж поділи Хрест
Христовий —
Жертівник Жертви за весь світ?
Невже ж спалив юдей упертий,
Щоб правду повернуть на міт?"
- 10 Та ось найшовсь юдей відважний,
Побожний старець Кіріак,
Всім знаний, і поважний.
Він дещо знав коли і як.
- 11 Бо чув від батька і від діда:
Хрестів не смів ніхто палить,
Щоб дим не ніс прокляття сліду.
Наказано у ямі скрить.
- 12 Тому їх в землю закопали.
А щоб відвабить Християн,
Погани храм тут збудували,
Щоб все покрив віків туман...

IV

- 13 Наказ, і храму тут нестало.
Дивилось тисячі людей,
Знавці з увагою копали.
Тут був і старець Іудей.
- 14 І ось під щебенем каміння
Знайшли всі разом три хрести
І дошку з написом провини,
Але окремо від хрестів.
- 15 Мов блискавка, майнула чутка
По всьому місту й по краю.
Товпи зібрались дуже хутко,
Щоб віру підкріпить свою.
- 16 А як же їм тепер пізнати
Которий саме Хрест Христа?
Щоб учинить величне свято,
Та й Хрест для всіх відомий став.
- 17 Хоч є малі сліди від цвяхів,
Та чи повірять у віках?

І сумнів, як малі комахи
Чи не проникне у серця?

V

- 18 Тож, патріярх і клір церковний
Цариця-мати, Цар, сенат
І весь народ у згоді повний
Рішили Господа благать,
- 19 Щоб показав Свою Святиню.
Відправи всюди день і ніч.
І Патріярх промовив: "Нині
Господь покаже нам увіч
- 20 Которий саме Хрест Господній.
І стали покладать хрести
На хворого, що встать негоден
І мусіли його нести.
- 21 Коли поклали Хрест Христовий,
Недужий встав і став здоров...
Та ось мерця несуть і знову
Кладуть хрести. І чудо знов:
- 22 Воскреснув мертвий! Радість.
Крики:
"Хвала Христові!" Сильний здвиг.
Народ в піднесенню великим
Впадає до Христових ніг.
- 23 І всі бажають доторкнутись
До Дерева Його Хреста.
Царі не знають, як тут бути
І Патріярх в задумі став.

VI

- 24 Тоді зішлись на нараду
І рішили місце десь обрати
Високе й вільне, щоб народу
Господній Хрест всім показать.
- 25 І порішили всі собором.
"Голгофа. Тут зібрать народ.
Нехай зберуться всі на гору,
Туди, де розп'ятий Господь".

38. ВОЗДВИЖЕННЯ ХРЕСТА ГОСПОДНЬОГО.

Прославляйте Господа Бога нашого і поклоняйтеся відносно ніг Його, бо святе воно.
(Пс. 98, 5).

I

- 1 Вже сотня тисяч тут зібралось.
Підвищення, як маєстат,
В коштовні килими придбали.
В руках свічки, сотки лампад.
- 2 І ось Похід і Хрест над ними.
Сам Костянтин і Патріярх
Його несуть, несуть з друзими.
Єлена з квітами в руках.
- 3 І на підвищенню всі стали
В народі шум потроху стих.
Ось зичне слово пролунало:
"Христос умер за нас усіх
На цім Хресті.
- 4 Цей Хрест Його облитий Кров'ю.
Це ЗНАМЕННЯ Його побід.
На ньому Він умер з любови,
Аби спасти Адамів рід.
- 5 Віддаймо ж, вірні, Славу Богу!!!"
І морем заревло: "АМІНЬ!
"Цей Хрест нам — Сила й
перемога!"
В народі рух, мов хвилі ринь.
- 6 І стали хрест підносять вгору.
Народ вклонявся до землі,
Немов хитались хвилі моря,
А хрест, мов з зорь, виднів вгорі.
- 7 Лиш чути: "Господи помилуй!"
Немов би шум гучний ріки.
З кадилиць дим до неба линув,
Щоб линути в хмарах у віки.
- 8 І повертали Хрест Господній
На південь, північ, на захід
І ним святився світ сьогодні
А з ним і весь Адамів рід.

II

III

- 9 Коли ж скінчили воздвигати,
Почався інший Славний Чин,
Бо кожний прагнув цілувати
ПІДНЮЖЯ ніг Христа Святих.
- 10 З сльозами вдячності Єлена
Упала вся до ніг Хреста
І ДРЕВОМ цим
БЛАГОСЛОВЕННИМ
Святила серце і уста.
- 11 За нею Костянтин покірно
Схилив коліна і чоло,
Що думав він? Не взнали вірні...
Його риданням потрясло.

IV

- 12 А далі Патріярх із кліром,
За ними в повноті сенат,
Сановники, військові чини,
Потім народ... Вогні лампад
- 13 Блищали навкруги зірками...
Товпи пливли десятки діб,
Ті з квітками, другі з свічками
І клали до Христових стіп.

V

- 14 Прошло неповних триста років
Тоді Голгофа і тепер;
Як все змінилось глибоко!
Син Божий не даремно вмер...
- 15 Над Гробом же Свята Єлена
Величний збудувала храм
І в ньому Хрест Благословенний
Поставили на зброю нам...

19. 12. 54. Торонто.

39. ЦАРСТВО ТЬМИ МІНЯЄ ТАКТИКУ.

1 Шаліли грізні адські сили
Дві сотні п'ятдесят років.
Уже вінки побід носили,
Уже лунав побідний спів.	4 "Зривайте Церкву з середини.
Пустіть юрбу єретиків,
Щоб руйнували щогодини
Науку Бога від віків!
2 І ось, перемога Костянтина...
Упав побитий сатана.
Завили тартара пустині
І демони з верхів до дна.	5 А в душі їх вкладіть гординю,
Упертість розуму бика
Та неповагу до Святині
І слово, як смола липка"...
3 І знов пекельні тут наради.
Нові люципер вказівки
Дає своїй страшній громаді,
Жадної крові, як вовки.	6 І почалась брудна робота.
Немов на честь Ісус Христа,
Вставали дехто за суботу,
А хто поганство вже латав...

40. БОРОТЬБА ЦЕРКВИ ХРИСТОВОЇ З ЄРЕСЯМИ.

ВСЕЛЕНСЬКІ СОБОРИ. Собор 1-ий.

1 Неспокій вніс найперше Арій,
Неопалтонік від поган:
Хотів єднати Христа з "богами"
І в догмати пускав туман.	7 Та Бог покликав Костянтина,
Щоб став, мов той Архистратиг
Та сатану від Церкви кинув,
Мов ту звірину за поріг.
2 Знання ж свої найвище ставив;
Мовляв: "Ісус, хоч Він і Бог,
Хоч Він насправді в Отчій славі
Й досяг над адом перемог,	8 Щоб припинити всі незгоди,
Він скликав світовий Собор
З Архiereїв всіх народів
І взяв його під свій надзор.
3 Але Він Син по "благодаті".
Він Син не з Божого Єства.
Дарами справді Він багатий,
Але Він Промінь Божества.	9 Отці в Нікеї засідали.
Розглянули Святе Письмо
І твердо істину пізнали.
Воно сказало їм само.
4 Тому Отцеві Він не рівний.
Був час, Його ще не було.
Його Бог вилонив з проміння,
Щоб все від Нього почалось...	10 І склали ДОГМИ однодушно
На всі часи, на всі віки,
ЯК СИМВОЛ ВІРИ непорушний
Всі прийняли, як звук грімкий
5 І почались тяжкі змагання.
Зневажено слова Христа
Про вічність Тройці й царювання,
Хоч кожний ті слова читав.	11 Закону Бога на Синаю:
Отець і Син і Дух — ОДНЕ.
Нехай ніхто не розділяє
Життя їх розум не збагне.
6 Ця єресь вірних поділила.
Два табори по всіх Церквах.
Поганство знов відчуло силу,
Вже вірні відчували страх.	12 Всі Три — Одвічні ІПОСТАСІ
Бог-ТРОИЦЯ, але Він ОДИН.
Той образ має в душах наших —
Це — розум, слово й воля дій.

- 13 Але Син Божий — Слово Боже,
Зійшов на землю, як роса.
Родивсь від Діви, з нами схожий,
Але Його друга Краса.
- 14 Він, як і Тройця — Триєдиний:
Єством Він Бог і Чоловік.
Він Бог і людські дві частини —
Душа і тіло, й людський вік.
- 15 Як Син, в Отці Він нерозлучно,
Як Чоловік — на певний час,
Щоб нас Він міг навчати зручно
Та привести до Бога нас.
- 16 Він нас придбав Своєї Кров'ю,
Що проливав Він на хресті
І оновив усіх любов'ю,
Щоб світ в злобі не опустів.
- 17 Гріхи людей Він взяв на Себе,
За них умер, але воскрес.
- Скінчивши, Він зійшов на Небо
Де й був, превище всіх небес.
- 18 Єство людства Він взяв на Себе
І сів з ним праворуч Отця
Аж поки прийде знов із неба
Судити світ, що жде кінця.
- 19 Тоді Він створить ВІЧНЕ
ЦАРСТВО
І Вірними наповнить Рай,
Де вже ні смутку ні митарства
Й блаженства не обмежить
"край"...
- 20 Це ПЕРШИЙ був СОБОР
ВСЕЛЕНСЬКИЙ,
Не виграв тут начальник зла,
Лише зміцнив світ Християнський.
Христова Церква більш росла.

24. 12. 53. Поїзд до Вінніпегу.

41. ІНШІ ЄРЕСІ Й СОБОРИ. 2—7.

I. 2-ий Всел. Собор.

- 1 Одна спотворена наука,
Як правило веде другу
І спричиняє клопіт, муки
В своїм нестриманім бігу.
- 2 За Арієм і Македоній
В думках пішов на манівці,
Хоч сам кохався у Законі,
Але думок сумні кінці.
- 3 Не уяснив собі належно
Науки Господа Христа
Про Тройцю Божества безмежну,
Що рівна Тройця Пресвята
- 4 І розпочав навчати облудно
Про Третю Бога Іпостась (лице),
Мовляв: "Нам вірити осудно
Що Дух Свят Бога "третя часть"
- 5 Бо й Дух Святий також
"творіння"
Хоч вище, як і Божий Син.
То — Божа сила при творінню
Що dokonав творіння чин"...
- 6 Ця Єресь Церкву знов хитнула.
Зібрались знову на Собор,
Зі всіх країв земної кулі,
Щоб погодить церковний спор.
- 7 І знов Отці всі над Писанням,
Над словом Ісус Христа.
Предсідник перед всім Зібранням
Одвічний Догмат прочитав,
(Учення)
- 8 Що Дух Святий Один від Тройці.
Це Він, як БОГ, дає життя.
Це Він ізрік слова пророчі
І сходить вічно від Отця.
- 9 Тому й поклін Йому, як БОГУ
З Отцем і Сином нарівні.
У Трьох же славимо Одного
Творця і Неба і землі"...

II. 3-й Всел. Собор.

- 10 Та згодом знов свою науку
Несторій скрізь проголосив,
Що з тілом Дух не має злуки,
Тому Бог Син не народивсь.

11 Родився ж від Марії Диви
Лиш Чоловік Ісус Христос,
Тому й Вона, хоч справді Диво,
“Не Богомати”, як здалось”...

12 І знов Собор. І знов Народи...
Щоб Істину Святу знайти,
Щоб віра всіх була без вади...
І допоміг їм Дух Святий.

13 Розкрили Догмат непохитний.
Вселився в Діву не Ісус,
А Слово Боже — Бог Предвічний
І в тіло з Неї одягнувся.

14 Тому Вона є БОГОМАТИР,
Найвища із усіх творінь.
Такою й треба прославляти.
В молитвах і піснях. Амінь.

III. 4-й Всел. Соб.

15 Та згодом виступив Євтихій.
Цей перегнув у інший бік:
Мовляв: Христос лиш Бог
Великий,
Але “уявний” Чоловік.

16 В Йому лиш Божеська природа,
Без тіні людського єства,
Далека від людського роду,
І з ним не має Він родства.”

17 Зібравсь Собор тепер Четвертий
У місті, званім Халкідон.
Змагались тут чуть не до смерти
Та переміг Святий Закон:

18 “Христос Ісус Син Вічний Бога,
Незмінний Бог Своім Єством,
Але й людське єство у Нього,
Лиш не ослаблене гріхом.

19 Він мав потребу у поживі,
Втомлявся тілом і страждав,
У муках на хресті знесилів
І тілом смерти Він зазнав.

20 Як Чоловік, умер і в гробі,
І як Людина, Він воскрес,
Бо Бога не сховали в гробі.
Людством вознісся до небес.

21 Тож визнаєм Його, як Бога,
Бо в Лоні Отчім Він повік.
Але й душа людини в Нього,
Тому Він БОГО-ЧОЛОВІК.

IV. Собор 5-й.

22 Та не скінчилися ті спори:
Ще трьох Єпископів листи
Не вносили в життя спокою.
Щоб ересі сліди змести

23 Зібравсь Собор для того п'ятий
Феодор, Іов, Федоріт
Листи згодились ті забрати,
Щоб ересь не мутила світ.

IV. 6-й Всел. Собор.

24 Та знову “плевели” на полі...
Навчали, що в Ісус Христа
Одна при двох природах воля
І Воля Божого Єства...

25 Зібравсь Собор і це вже Шостий.
Він виніс Догмат на віки:
“Коли Христос мав бути
розп'ятий,
Він в тузі у саду тяжкий

26 Благав, щоб “чаша минувала”
Тоді в молитві Він сказав:
“Не так, як хочу Я, щоб сталось,
А так, як Ти... Бо Ти послав”...

27 Тож, в двох природах дві і волі,
І людська воля у Йому
Назавжди Божеській в покорі,
Підвладна Богу одному”...

28 Так щоб покінчити з хвилюванням
Зібрався Шостий цей Собор
Шістьсот-Єпископське Зібрання...
Собор, жаданий з давніх пор.

29 Ввесь Царгород вступив у диспут...
Мов академія й базар.
Здавалось, всі складали іспит.
В словах у всіх змагальний жар.

30 Всі прагнуть правильної Віри,
Але у кожному свій резон.
Не мають праведної міри,
Щоб стала всім “Святий Закон”...

Ось так і в храмі Соломона,
Й не заборонено кадінь...

Ікони в храмах посилаєм
І їх вважаєм за Святинь.

51 Коли цей чин угодний Богу,
Коли й Христос дав образ Свій
Нам на убрусі, то для чого ж,
Як не пошан Святині цій?

54 Їх не вважаємо за Богів,
Лише, як образи живих —
Христа Ісуса, Матір Божу,
Господніх Ангелів, Святих...

52 Нам любі рідних нам портрети.
В почеснім місці ставим їх,
То як же зломим заповіді
Й накази тих Писань живих?

55 І Хрест шануєм, як Святиню,
Як Знамення Ісус Христа,
Бо ним Він дав усім спасіння
І знову з Богом сочатав"...

53 "Тому від Бога встановляєм,
Як указав нам Дух Святий:

56 Так намір злий диявола
Дух Святий на добре повернув,
Щоб Церква право славила
Христа, що кров'ю нас здобув.
27. 12. 53. Поїзд до Вінніпегу.

42. НОВА ТАКТИКА ЦАРСТВА ТЬМИ. РОЗЛАМ ЦЕРКВИ.

Сумні пісні.

1 Облуди явно не вдалися.
Та не спинився сатана,
І темні сили завзялися
Хитнути Церкву аж до дна.

Гадав, що тим він служить Богу,
Коли сприяв, щоб брат сконав.

2 Його любий яд-гординя.
Він нею світ цей затруїв,
Себе самого з неба скинув
І наше райське щастя вбив.

7 Нестало єдності вже й духа.
Невтримали союзу згод.
Один другого вже не слухав
Та намагався побороть.

3 Він "підсвятив" ось цю отруту
І кинув в душі провідних:
Кому за "першого" їм бути?
І в кого більше прав святих.

8 Любов схолонула між ними,
Пішли обмови та докір.
Брати зробилися чужими,
Немов були вже й різних вір.

4 Чомусь забули настанову
Христа Ісуса вченикам:
"Хто старший, завжди будь
готовий
Мить ноги всім своїм братам."

9 Тяглося так зо триста років.
Рим згорда зверху поглядав
На Царгород в біді жорстокий
Та все під себе нагинав.

5 І почались тяжкі змагання —
Хто вищий, Рим чи Цареград?
Нестало справжнього братання.
В зневагу кидав брата брат.

10 Коли ж той правила тримався,
Що в Церкві рівні брат і брат,
Розрив созрів і раптом стався
Вже Схід і Захід. Брат — небрат...

6 І не спішив на допомогу,
Коли поганин нападав.

11 Так розідрав Єдине тіло
На двоє гордий сатана,
Щоб ослабити Церкви силу,
Бо мов би й Віра не одна.

Що скаже він, того і досить.
Чудес не треба вимагати.

Кров християнська проливалась
Руками ж християн самих.

17 Потрібна тільки щира віра.
Вона й спасає, не діла"...
Так думав він і так повірив,
І так реформа почалась.

22 Повстали теми Гугенотів
Варфоломеївська та ніч.
Часи страшні самоглототи
І... сором глянути у віч...

18 І ось, повстали заколоти.
Собори, Зізди по краях.
В родинях війни, слюзи, клопіт...
За долю Церкви всюди страх.

23 Сміявся сатана поганий,
Збираючи свої жнива,
Врожай гордині — смерть і рани
Яким і обліку нема.

19 Бо Західня вже знов ділилась
На два ворожих табори,
Престоли папи вже хилились,
А бурі знов і знов дули...

24 Так інквізиція спиняла
Протести на недобрий чин
Та прірву глибше все копала,
Що став чужим і рідний син.

20 І охопила Рим тривога.
Не знали на яку ступити,
Бо й порятунку вже від Бога
Здавалось, соромно просити.

25 Ось так на двоє поділилась,
На двоє Західна сама.
Вже стало три. Розбита сила,
Бо Єдності уже нема...

21 Тоді то не церковне сталось:
Суд Інквізицій тих страшних:

28—31. 12. 53. Торонто.

44. ПРОТЕСТАНТИЗМ.

1 Спочив Мартин на слізних лаврах,
Та сталося не те, що ждав.
Зв'язків для єдності нестало,
Іх Лютер сам повідкидав.

6 І так пішло. Повстали секти
Одна другій на перекір,
Поділ за поділом упертий —
На сотні сект Єдиний Двір...

2 Відкинув давности Предання —
Неписаний Христа Закон.
(Іоан 21, 25)
Традиції пустив на марне,
Немов минулий давній сон.

7 Хоч всі з Писання користають...
О, бідний Лютер! Ти заснув.
Коли б ти встав та пильно глянув,
Ти б сам від себе одвернувсь...

3 А смисл Писання: "Як здається"
Бо то, мовляв, навчає Дух".
Бо кожному Ним щось дається
І розум направляє в рух."

8 О, сором, сором, Християни!
Де ж Єдність, що благав Христос?
Чи раді ви з такого стану?
Чим серце ваше налилось!

4 Воно то так, як без гордині,
Смиреним духом для добра
У Лоні Церкви у Єдиній,
Щоб Слава Богові була.

9 Чому нестало в вас любові,
Або хоч згоди Християн
На Грунті Божеської Крові,
Щоб зник ворожости туман?

5 Та ворог не того бажає,
Для нього розбрат — ідеал.
Хай кожний скрізь свого шукає
І для наживи й для похвал.

10 Вас ворог сіє, як пшеницю
І вже готовий проглотити.
Он вже полки його, як криця,
Ідуть на вас, щоб вас ковтнуть.

- 11 А ви?... Одні — хорват на Серб
 З Хрестом, з мечем на...
 Християн...
 Христос сказав: "меча не треба"...
 Меч — зброя віри у поган.
- 12 А інші — напад та наклепи,
 Щоб збільшити своїх ради...
 З Святині робите вертепи
 Сами для власної біди.

І. І. 54. Торонто.

45. ДАЛЬША ДИЯВОЛЬСЬКА СТРАТЕГІЯ.

- 1 Підступно Церкву поділивши,
 Диявол склав свій дальший план.
 Хоч не новий, бо був давніше,
 Лише згустив його туман.
- 2 В поганстві сам він був за "бога".
 Йому вклонявся цілий світ.
 Не заперечував він Бога
 Лише давав свій "заповіт".
- 3 Коли ж Христос розкрив облуду
 Та показав Хто Справжній Бог,
 Диявол впав. Прозріли люди
 Після Христових Перемог.
- 4 Земля вже повна Богознання,
 Девізом БОГ тепер для всіх.
 Законом всім Христа навчання
 Підвалина епох нових.
- 5 Діла ж диявола розкриті
 І кожний знає звідкіль зло.
 Його спокуси всюди биті.
 Страждання віру піднесло.
- 6 Тож час вже тактику другу
 Застосувати в боротьбі.
 Нехай, хоч бачать і хоч чують,
 Не розуміють у собі.
- 7 Питливий Грек через природу
 Відчув, пізнав свого Творця.
 Пізнав свою душі природу
 Й життя без смерти, без кінця.
- 8 А цих обгорне він туманом.
 Вони "пізнають" що? і як?
 Та Бога хай назвуть "обманом":
 "Світ без Творця. Існує так"...
- 9 Початок положив Спиноза.
 Мовляв: "Природа вся "всебог".
- 10 Все, все на світі — частка "бога",
 Земля і всесвіт, все те — "бог",
- 11 До наймалішої частини
 Одного "вічного" життя,
 Що йде без скоків і без спину
 Вперед без зміни й вороття"...
- 12 Та в нього недалеко око,
 Повзало тільки по верху;
 Він не замислився глибоко
 Про всюди мудрости ріку.
- 13 Він не пізнав себе самого,
 Тим не пізнав свого Творця.
 Не зрозумів Живого Бога
 Що оживляє все життя.
- 14 Але Спиноза це — початок
 Безбожних безтворцевих мрій,
 Учитель мацання та гадок
 В душі засліпленій черствий.
- 15 Його насіння не пропало:
 Полив його старий Вольтер,
 Трудився пильно, щоб не в'яло;
 Ім'ям філософа підпер.
- 16 Лише другу уклав систему
 І дав їй ймення
 НІГІЛІЗМ.
 Мовляв: "нічого понад земне"...
 "Людина все" його девіз.
- 17 Ой, як зраділи ті багаті,
 Кому життя — без краю бал!
 "Роби що хоч. Життя то — свято.
 Судді нема, раби — загал."
- 18 Звузилося моралі поле...
 Не треба духа перемог.
 Де чулось: "Боже!" стало:
 "доле"...
- 19 А що та "доля"? інший "бог"?

ПАНТЕІЗМ.

- 9 Початок положив Спиноза.
 Мовляв: "Природа вся "всебог".

- 18 Мара, уявлення без змісту...
Йй віддали свою судьбу.
Повстали "мудрі" утопісти,
Париж почав "нову добу".
- 19 Новітні гасла залунали:
Мовляв: "Христос віджив Свій вік,
Його Закони вже відпали,
Тепер вже "вільний" чоловік"...
- 20 Вже геть обов'язки й родини:
Законом "вільна всім любов"
Чи то на вік чи на годину,
Аби заграла бурно кров"...
- 21 Вже й сором — то ніякий сором,
Також і гріх — ніякий гріх.
Живіть, тварини, у просторі!
Змініть журбу в веселий сміх!...
- 22 І засміялись... та не довго:
Прийшов другий і перших стер.
Невтримали ходулі — ноги
Безбожник перший гідко вмер.
- 23 Умер на власній гільотині.
Створили інший "мудрий" культ,
Культ розуму і культ родини,
Щоб Культ Христа набік
(звернуть.
- 24 Поміг Ренан м'який та вправний.
Мовляв: "то правда, жив Христос,
Учитель Мудрий, Добрий,
Славний,
І постраждать Йому прийшлось.
- 25 Але то "вигадка" ті чуда.
Родився тут, а не з небес.
- То люди склали ту "облуду".
Пожив, умер, і "не воскрес"...
- 26 Які ж підстави так навчати?
Ніяких. Так він думав сам.
Казав, щоб тільки щось сказати.
І "мудрим" показався там.
- 27 Але підфарблене безглуздя
Линяло хутко день за днем
І стало ясно чесним людям,
Що то будова з хибних схем...
- 28 За ним лагідний Шлейермахер,
Немов побожно посміхнувся:
Мовляв: "обманюють монахи,
Христос умер і не проснувся".
29. "Всі чуда можна "пояснити".
То — вміння що і як зробить...
Не треба з неба сил просити,
Людство й без того може жить"...
- 30 Його благав нещасний батько:
"Спинися, сину, перестань!
Твій розум, як маленька хатка
Проти небес. Проснись! Устань!
- 31 "Не піднімай руки на Бога!
Писань Святих ти не збагнув.
Смирись! Молись! молись до
Нього,
Щоб розуміння повернув!"...
- 32 Але даремні ті благання:
Згорділий син зневажив їх.
Гадав, що має всі познання
І вищий розумом за всіх.

46. ПОЧАТОК АНТИХРИСТИЯНІЗМУ.

- 1 Його почав нестримний Ніцше,
Замріяний і злий "мудрець",
Гадав, що правду взнав найліпше
Й Христові покладе кінець.
- 2 Надівши тогу Зоратустри,
Навчав і він, немов Христос.
Мовляв: він бачить, як у люстро,
Як те таємне відбулось.
- 3 Мовляв: Христос навчає так то,
А я навчаю навпаки:
Він каже: "дайте від достатків,
Та помагайте залюбки.
- 4 Підтримай сироту й каліку;
Слабішим завжди помагай;
Чини добро усім без ліку;
Присящому у тебе дай"...

5 "А я кажу вам: не давайте!
Недорозвиненого пхни.
Про покоління сильне дбайте!
Людство другої жде весни.

6 Нездале все нехай погине;
Людство чекає кращий вік.
Удосконалиться людина,
Й настане "супер-чоловік"...

7 Так він із гордої надуми
Свою науку викладав.

Про вищий ідеал не думав,
Бо вищого не вчув, не взяв.

8 Та ось його ті ідеали:
«Настане супер-чоловік».
Про глибше він продумав мало
"Премудрик" він не знав калік.

9 Забув він, що дали титани
Перед потопом для людства,
І як скінчив той світ поганий,
І що сваволя принесла.

2. 3. 54. Торонто.

47. МАТЕРІЯЛІЗМ.

1 Давним давно сказав безумний:
"Немає Бога"... Іж та пий...
Помреш, не лишишься нічого,
Хібащо тільки з тіла гній."
(Пс. 13: Прем. Сол. р. 2)

2 А як же світ і все на світі?
Хто ж був йому таки Творець?
Цю тайну треба їм розкрити
І з Біблії зірвать вінець.

3 І почались складні системи
Будови світу без творця,
Без цілі, плану і без теми,
Без починання й без кінця.

4 Без розуму — розумного,
Життя живого без... життя,
Свідомости без свідомого,
Початок сил без попертя.

5 "Творець" всього матерія;
Частинок випадковий збіг —
І враз життя артерія,
Яка не знає, де поріг.

6 Ось так замість Живого Бога,
Зробили всесвіт "божеством".
Матерія і більш нічого.
Все в ній і їй поклін чолом...

7 Предивна логіка безбожних:
У Бога Віра — «парадокс»,
Тому то й вірити не можна,
Що все від Бога почалось.

8 А ось: що світ в собі "розумний",
Що світ цей "сам себе створив",
Створив доцільно без надуми
Й закони мудрі встановив,

9 Це річ "ясна" лиш треба **вірить**
На слово вірить "мудрецям",
Бо як же все те перевірить,
Що світ без Бога й без кінця?

10 Мовляв: "доводить те "наука".
Котра? і як?... Ти не питай,
Лише схили чоло та слухай
Та сказане тобі приймай.

11 «Бо всіх наук "останнє" слово,
Це слово — матеріалізм.
Його ясна життєва мова...
Всьому ж розгадка — дарвінізм.»

12 Хоч Дарвін, староста церковний,
Творця не думав відкидати.
Він досліди робив з любови,
Щоб Бога по ділах пізнати.

13 Не цим шляхом пустився Гекель.
Мовляв: научно прослідив...
Для нього все і "просто й
легко"...
"Життя ніхто не сотворив:

14 "Воно розвинулось поволі
Із протоплазми, без Творця,
Без наміру, мети й без "долі",
В людині ж досягло кінця"...

- 15 На доказ "правди" фотознімки
Зародишів із "всіх" тварин.
У всіх одні і ті ж клітинки.
В людині "той" же самий чин..."
- 16 І хоч, примушений, признався,
Що фотознімок мав один
І тільки з нього користався,
Мов знімки зародків тварин.
- 17 Для дослідів широке поле,
Пішли й другі услід за ним,
Мов: "організми всі поволі
В людині досягли вершин"...
- 18 Але ніколи не сказали:
Коли? Чому? Для чого? Як?
В тварин усіх дві статі стало:
"Він" і "вона". Як сталося так?
- 19 Чому вскладнились стравоходи?
Як сталося серце, кровообіг?
А лімфатичні в тілі ходи?
А нервів електричний біг?
- 20 Як стався смак і саме в роті?
Як утворився зір і слух?
Або узгіднений в роботі
Всіх органів доцільний рух?
- 21 І то у кожної тварини.
Але над тим щось вище є,
Що ставить над усім людину
Та перевагу їй дає.
- 22 Це перш — свідомість розумова,
Що в людях виявляє "Я".
Їй лиш одній властива мова,
(Зі всіх творінь одна сім'я).
- 23 А пам'ять, дивна ця комора
Усіх навчань, усіх пізнань,
Яких в людей бувають гори
Від слуху, зору, від читань?
- 24 А справедливості бажання?
А тяга всюди до краси?
- 25 А ті пориви до пізнання?
До досконалости в душі?
- 26 А тяга щось нове творити
І надати зручність і красу?
А прагнення безсмертно жити,
Хоч всяк живе лиш дочасу?...
- 26 Наука матеріалізму
Немов не бачить цих проблем.
Чи їх вважає "атомізмом",
Що не складає теорем?...
- 27 Розтягнення ж людського віку
На цілий мільйон років
Не помагає тут ніскільки...
Людину РОЗУМ утворив.
- 28 Не відкидаємо пізнання.
Його всім дав Створитель Бог.
Вивчайте, що пізнати ви встані.
Наука — радісний чертог.
- 29 Але не гни, куди бажаєш.
Бери таким, як справді є,
Бо правди цим не наближаєш
І світ пізнати не даєш.
- 30 І, ще пізнання не скінчивши,
Не говори, що вже пізнав.
Пізнання світ цей робить ширшим
І знов і знов загадка нам.
- 31 Пізнання вже зробило здвиги:
В класичній фізиці револют.
Все глибшає природи книга.
В науці чується зворот.
- 32 У порошок розлетівся атом,
У безвість канув електрон,
А далі що і як пізнати?
Який у маревах закон?
- 33 Чи там енергія чи світло?
А що за ними? Тонший рух?
Та мабуть те ж Таємне Тітло,
Що зветься просто: БОЖИЙ

ДУХ.

4—5. 1. 54. Торонто.

48. ТЕІЗМ або ВІРА В БОГА.

- 1 Ідея існування Бога
В природі людського ества,
Тому й потягнення до Нього
Природне у всього людства.
- 2 Воно подібне, як в дитини
Природня тяга до батьків,
Воно не правило за чином,
Його ніхто не прищепив.
- 3 Ніхто з людей і не природа.
Того немає у рослин,
Лише тварин живих порода
Вчуває хто дочка та син.
- 4 На це не писано закону,
Керує ним закон ества
Й ніхто не ставить перепони.
Шанують всі чуття родства.
- 5 Таксамо й прагнення до Бога,
До Батька, до свого Творця,
Любов природжена до Нього,
Як тяга сина до Отця.
- 6 Її початок у Адамі.
В нащадки переносить кров,
І не спинить її словами,
Вона прорветься знов і знов.
- 7 Був час, коли забули люди
Свого Творця, в глибу віків,
А все ж Ім'я Його усюди
Хвалили скрізь, як хто зумів.
- 8 Нехай, вклонялися творінню,
Бо на знання пільма лягла,
Але і в темнім розумінню
Ідея Бога скрізь жила.
- 9 І вбить її ніхто не може,
Як кров батьків у їх дітей,
На неї лиш облуду ложать:
Підміну праведних ідей,
- 10 Систему мрій на місце Бога.
Партійний культ замість Святинь,
Теорії замість живого
І марево замість твердинь.
- 11 А в результаті що ж ми маєм?
Коли нас всіх створив Господь,
То головне уже ми знаєм,
Шукань не маємо турбот.
- 12 Нас мудрість світу не дивує,
Бо він від Мудрого Творця.
Краса творінь лиш нас чарує
Йі ласкає люблячі серця.
- 13 Нас владно тягне до пізнання —
Пізнати Творця через діла,
Пізнати у них своє призначення:
Що ми в душі? Що ми в тілах?
- 14 Те бачимо в мужів науки.
Ось **Кеплер**, славний астроном:
“До Тебе, Творче, зношу руки
І дякую усім Еством,
- 15 Що дав Ти радість розпізнати
Діла Твоїх Премудрих Рук
І славу діл тих сповіщати
Моїм братам до серця вслух”...
- 16 Ось **Гершель** висловив признання:
“Чим ширшає науки круг,
Тим більше доказу в пізнаннях,
Що світ є твір Господніх рук”...
- 17 **Фламаріон** із серця мовив:
“Ми знаєм Бога, як Життя,
Як Світло, як чуття Любови,
Хоч тайна нам Його буття”...
(Бог в природі, ст. 6)
- 18 А знаменитий світознавець
І фізик астроном **Ньютон**
Усім еством Його прославив,
Пізнавши тяготінь закон;
- 19 “Небес Владика всім керує.
Не так, мов світу Він душа,
А як Володар порядку,
Як Бог, що ставив небеса”...
(Отець Небес, ст. 94—95)
- 20 **Лінней** ботанік знаменитий:
“Премудрий і Всесильний Бог,
Пройшов повз мене, в тайні
скритий,
Без напряду і без дорог.

21 "Його Самого я не бачив.
Я спостеріг Його сліди:
На всіх рослинах Він позначив
Красу з землі, з промінь, з
води"...

22 О, їх плеяда (ряд) безконечна
Отих просвітлених мужів,
Що їх пізнання будуть вічно
Лунать, як Істини призив.

23 Та їх піднесеення не диво,
То плід високих розумів
То слово Істини правдиве —
"Господь Творець всього! Амінь.

24 Господь-Творець наш,
Незмірний.
Він вічний і Всесильний Дух,
А з Ним і ми — сини родимі,
Не попід, не рослинний пух,

25 А справжні ми землі владки.
По праву, а не хижаки,
Бо в Богові і ми великі,
Хоч шлях наш на землі важкий.

26 Незмірно вище ми тварини.
Життя нас не кінчає тут:

Ми разом ангел і людина,
Веде нас в Небо наша путь.

27 Цей світ увесь і ми — від Бога.
Переїдемо свої шляхи,
Ми знову вернемось до Нього...
Під вічні Радости дахи...

28 А що, коли б цей світ без Бога?
Тоді ж ми що? Сини землі?
Трава, бур'ян та й більш нічого.
Лише спалити на вогні.

29 О, прав би був Шопенгаувер
Коли бажав спинити життя,
Бо світ би був в'язничні мурі
Палац тортур та розп'яття.

30 Чаннінг мислитель послідовний,
Коли упав у песімізм,
Він вибрав смерть за кращу долю,
А ніж носити нігілізм.

ПРИМІТКА. Шопенгаувер і Чаннінг не
вже такі мислителі песімісти. Чаннінг,
розчарований життям, застрелився. Оби-
два були атеїсти.

9. 1. 54. Торонто.

49. Християнський ІДЕАЛІЗМ.

Відомі Богу од вічності всі діла Його.
(Діял. 15, 18).

1 Ідеалізм не теорема
Філософів своїх окрас
І не надумана система,
Управно складена для нас.

2 Бо всі ми бачимо на очі
Що все в нас починає дух:
Помислить розум і захоче.
Лише тоді пускає в рух.

3 В думках складається ідея.
Там прийме образ свій і план.
Тоді вже розум наш за нею
Творить ту річ, як хоче сам.

4 Нема нічого без ідеї —
Чи дім, чи міст, завод чи сад.
Все починається від неї.
Всьому вона дає свій лад.

5 Ось так і світ цей, як ІДЕЮ
Створив Господь раніш віків.
І світ буттям іде за нею.
Шляхів своїх він не змінив...

6 І будівник раніш будівлі
Складає свій будівлі план
Від оснування й до покрівлі
І вже все бачить крізь "туман".

7 Почав будівлю — люди бачать.
Та тільки те, що збудував,
А він усю будівлю бачить,
Яку в думках своїх уклав...

8 Так і Господь в Своєму Дусі
Створив цей світ раніш буття
У атомах у часі й русі,
У рухах усього життя.

- 9 Наш розум стисли “межі” часу:
“Минуле”, “зараз” “Буде” вслід.
Межа буття іде вся разом,
І вдійснює Ідею світ.
- 10 Для нас реальність те минуле,
Сучасне бачимо ми всі.
Майбутнє зовсім нам нечуле,
Як порожнеча у часі.
- 11 Хіба щось в снах Господь покаже,
Або вкладе пророку в дух,
Та й то пророк не все нам скаже.
Не вияснить і серця рух
(передчуття)
- 12 Для Бога ж не існує часу,
Світ перед ним відкритий ввесь —
В минулім, зараз і в майбутнім,
Він вічно з ним, як синь небес.
(Рим. 4, 17; Діян. 15, 18; Пс. 138, 16)
- 13 І хоч диявол переплутав
Моральний лад тут на землі,
Але порядку він не спутав,
Хоч і затьмарює у злі.
- 14 Світ створений Творцем за
планом —
Вагою, мірою й числом
(Прем. 11, 21)
- На певний час, а не безкраю.
Другий за ним іде слідом.
(2 Петр. 3, 13)
- 15 Та наші заслабі пізнання.
Недосконалий людський ум.
Безсилі наші намагання —
Нам не пізнати Господніх дум.
- 16 Тому нам дано ОДКРОВЕННЯ.
Ще більше нам відкрив Христос.
Пірни у глиб Його Учення,
Тоді пізнаєш цей КОСМОС.
- 17 Хоч дещо в нас самих відкрито:
Дається нам передчуття
Того що буде, хоч прикрито
Майбутнє вгадуєм життя.
10. 1. 54. Торохто.

50. АТЕІЗМ або безбожництво.

(Премудр. Сол. Р. 2)

- 1 О, ця отрута не новина,
Це — крапля яду сатани,
Відома ще в стару давнину.
Ї пили людські сини.
- 2 Мовляв: “ми з випадку родились.
Помрем і мов би й не було.
Засипле пил і слід могили,
Щоб з трупу терня поросло.
- 3 “Дихання в наших ніздрях — пара,
А слово — іскра, серця рух.
Умреш, розвіялось, нестало...
В повітрі зникне творчий дух.
- 4 “Отож спіши, живи для себе,
Бери з життя, що можеш взяти.
Обмеження жени від себе.
Не дозволя себе спиняти.
- 5 “Законом нашим наша сила
Слабішого від себе пхни.
- Всерівно всім кінець-могила.
Немає другої весни”...
(Прем. Сол. 2, 2-11).
- 6 Страшна й жорстока ця наука.
Ї дізнало вже людство.
Це — джерело тортур і муки.
Гірке, страшне її питво.
- 7 Бо кожний схоче насолоди,
Бо кожний схоче більше взяти.
Не тільки “кожний”, а й народи,
Щоб у слабших все отнять.
- 8 Мораль таких людей звірина.
Для неї гріх — свята любов.
Їх ідеал життя скотини,
А вислід — муки й людська кров.
- 9 Але ж чию сповнять волю?
Чи не того все сатани,
Що всім гірку готує долю,
Щоб зникли всі людства сини?

- 10 Тому то й скрикує Премудрий:
"Нащо накликаєте смерть
Своїм життям тварин облудним
І душі кидаєте геть?"
- 11 Бог не творив людської смерті,
Й не тішиться з конань людей.
Не мислив їх життя затерти,
Бо мав їх, як Своїх дітей.
- 12 Він все і всіх створив з любови.
Створив на радісне життя.
Цей світ найкращим Він зготував,
Без тартарів, без розп'яття...
(Прем. Сол. 1, 13—16)
- 13 Життя людей було б безсмертне,
Коли б із Ним жили владу.
Людство б не знало страху
смерти,
І мук життя, як у аду.
- 14 Бо Бог створив їх не на тління,
А образом Свого буття.
Не дав гріховного насіння
На гордий чин без каяття.
- 15 Погибіль вніс в життя диявол,
Уніс руїну, муки й смерть,
А горді серцем, духом мляві
Тим повнять людські душі
вщерть.
- 16 Бо з ним найбільше подружились,
А смерть гріхами притягли.
Для неї розум їх і сила.
Із нею рідно обнялись.
(15-16) (Прем. р. 1-2)
- 17 І раді, що не знають Бога,
Що рід їх вийшов від тварин.
Що Вищого "нема" нічого.
Живи та їж, а потім згинь.
12. 1. 54. Торонто.

51. ХРИСТИЯНСЬКА СОЦІАЛЬНА НАУКА.

Слова, які говорю Я вам, це — дух і життя.
(Ів. 6, 63)

- 1 Вона — Христа незмінне слово.
Це — рівність, братство всіх
людей.
Не відкида вона нікого,
Чи то поганин чи Юдей.
- 2 Вона живе в Його Законі:
"Люби других, як сам себе.
За вбогих стань у обороні.
Віддай для брата свій хребет.
- 3 «Чого собі ти не бажаєш,
Того не смій робить другім.»
Закон цей ти з собою маєш,
Тож завжди користайся ним"...
- 4 Легкий. Простий. Його основа
Й рушій до діяння — Любов:
Люби людей, люби для Бога.
За брата вмерти будь готов.
- 5 Це не утопія висока.
Ні, це — живий закон життя,
Єдино певний вічні роки,
Як певне Боже відкриття.
- 6 Бо якщо кожний схоче дати,
То хто у кого буде брать?
Коли готові всі прощати,
То хто вас буде зневажать?
- 7 Коли всяк рад шоку підставить,
То хто по ній захоче бить?
Хто схоче честь свою знеславить,
Зламавши Божий Заповіт?
- 8 Чи запирали б люди двері?
Чи треба нам було б в'язниць?
Чи був би страх в твоїй оселі
За все, що маєш, до дрібниць?
- 9 Щасливі всі були б народи,
Коли б для них Закон Христа,
Став мірилом життя й свободи
З хвалою Богу на устах...
- 10 Нажаль, диявольське насіння
Вже затруїло всі лани:
Егоїстична скрізь гординя
Свій ширить корінь без весни.

11 І страшно... страшно за
 майбутнє...
 Який то буде урожай?

Тепер вже атом всемогутній
 Який вготовить людям рай"...?

52. СОЦІАЛІЗМ без Бога.

<p>1 Такі привабливі всі гасла:
 Братерство, рівність всіх людей...
 Немов на рану тепле масло
 Від цих привабливих ідей.</p> <p>2 Але нема тут зовсім дива:
 Все взято від Наук Христа,
 Тільки без Нього. Тут вже диво,
 Коли хто логіку читав.</p> <p>3 Науку взято, а Учитель?...
 Його не треба. Можна й так.
 Людство й без Бога може жити,
 Лиш треба показати як?</p> <p>4 "Хто хоче стать соціалістом,
 Той мусить бути атеїст."
 Чому? Чим це заповітом?
 Хто укладав проблеми зміст?</p> <p>5 Хібащо тільки задля того,
 Щоб не змагатися зза Бога
 Щоб не змагалися зза обґа
 А "вірили" усі в "одно".</p> <p>6 Які дрібні й сумні мотиви!
 За сочавиці теплий суп
 Зміняли першенство людини.
 Замість життя обрали труп.</p> <p>7 А де ж тоді ота свобода,
 Що нею трубите в трубу?</p> | <p>Невже цим зміцните народи
 Та створите нову добу?</p> <p>8 Нащо вам сковувати духа?
 Нащо копати вам межу?
 Нащо скеровуєте рухи
 В ідеологію чужу?</p> <p>9 З людини робите каліку.
 Замість свободи, ланцюги.
 Замість ідей святих великих
 Створили світ якийсь другий.</p> <p>10 Якщо ваш змаг для покоління —
 Свобода й щастя всіх людей, —
 То пощо в'яжете сумління —
 Основу людських ідей?</p> <p>11 Не хлібом лиш живе людина,
 (Мф. 4, 9)
 І духа не скує земля.
 З кайдан він вирветься й полине.
 Не втримає його петля.</p> <p>12 Полине й пошукає Бога,
 Бо він не мешканець землі.
 Як син, він прагне скрізь до Нього,
 Бо томиться в неволі й млі.</p> <p>13 Не змішуйте потреби духа,
 З потребами їди й пиття.
 Від ока не жадайте слуха,
 Бо тим калічите життя.</p> |
|---|---|

15. 1. 54. Торонто.

53. ТЕ, ЩО ВІД БОГА і те, що від диявола.

<p>1 Теорець всього Своім велінням
 В завершення створив людей.
 Їм все віддав у володіння,
 А дух підніс у світ ідей.
 Уклав їм стимул до пізнання.
 (потягнення)
 Уклав нестримане бажання
 Пізнати все: чому? і як?
 Щоб впевнитись, що саме так.</p> <p>2 Створив їх в Образ і Подобу
 Себе Самого. Він так дав</p> | <p>Щоб дух наш не кінчався гробом,
 Щоб на землі небес шукав.
 Ось тут мотор живий шукання.
 Звідсіль нестримане бажання
 Пізнати всесвіту Творця,
 Пізнати Правду докінця.</p> <p>3 Та сатані те не на руку.
 Його бажання: ЗАТЕМНИТЬ.
 Спинити чисті духа рухи
 Святі ж бажання осквернить.
 Спотворити його пізнання,</p> |
|---|--|

А всі високи поривання
Скувати межами землі
Сховавши правду в сірій млі.

- 4 І ось вкладає він гординю
У душі добровільних слуг.
Мовляв: "нікого над людиною:
Творець всього — невлинний
рух"
Частиць матерії в просторах.
Тому то не потрібні спори

Чи Бог існує, чи нема.
Природа творить все сама".

- 5 Даремно їм природи книга
Доводить всім своїм життям,
Що нею вищий Розум двига,
Керує всім її буттям.
Вони не бачать і не чують.
Спотворно явища трактують,
Аби знайти якийсь предлог,
Щоб скреслити поняття "Бог".
18. 11. 54. Торонто.

54. БОГ.

Ради імені Мого, я відкладав гнів Мій
І ради Слави Моєї Я стримував Себе
Щоб не знищити вас. (Ісаї 49,9).
Я — Господь і іншого нема. (Іс. 45, 18).

- 1 Хто Розум виміряв Господній?
Або хто взяв Його думки?
Хто в наміри Його безодні
Проник в незчислені віки?
- 2 Або, коли Йому хто радив
Чи може Він кого питає,
Коли цей світ так мудро зладив!?
Чи може Він чого не знав?
(Іс. 40, 13-14)
- 3 Великий Бог і нез'яснимий!
Незбагнені Його діла.
А ми? Чи ми з безодні димом?
Чия рука нас в світ ввела?
- 4 А потім дивне піклування...
Хіба не жив би Він без нас?
Для чого ми в Його тім плані?
Чому зважає Він на нас?
- 5 Але, коли ми — діло Бога,
То й ми є щось, а не трава,
Бо Ним ми створені для чогось.
Не марно в нас душа жива.
- 6 Тому й шукаємо ми Бога,
Вивчаючи його діла.
Ми прагнем до Життя Живого,
Не до гадань, що криве мла.

55. РЕЛІГІЯ ЄДНАЄ З БОГОМ, із вічним джерелом Життя.

"Я живу і ви будете жити
І знаєте, що я в Отці Моїм
і ви в Мені, а я в вас. (Іоан 14, 19-20).

- 1 Нема релігії без Бога.
Релігія то тяга в вись,
То до чеснот свята дорога,
До вічного життя колись.
- 2 Релігія — то область духа.
Основа всіх релігій — БОГ.
Без Бога мрії — те, що мухи,
Що мчать без цілі, без дорог.
- 3 Хто втратив Бога, втратив духа,
Він став тілесний, тільки ПЛОТЬ,
- Вже ним не дух, інстинкт ним руха.
Йому не треба вже чеснот.
- 4 Бажання духа й спрага плоті —
Вони взаємні вороги:
Дух тягне в небо, плоть в похоті.
(забаганки)
- У їх обох шляхи другі.
- 5 Хто діє духом, той від Бога.
Хто в Богові, тим діє Дух.

Життя його — чеснот дорога.
До правди в нього очі й слуг.

6 Плід духа: любов, радість, мир,
Пробачення, добрість, милосердя,
Віра, лагідність, стриманність...
Це духа внутрішній закон.

7 А дії плоті зовсім інші:
Вони не кращі, як в тварин:

Іда, питво, розпуста, примхи,
Та егоїзм і все, що з ним:

8 Погоня першенства та сили.
А шлях — насильство, боротьба.
Незгода, війни, смерть, могили...
Керує тартара судьба...

(Голос, 6, 13-26)

56. КОМУНІЗМ, що намагається стати безбожною "релігією" та воює проти Бога.

І сказав Бог: "не вічно ж людям при зневажати Духа Мо-
го, бо вони (тільки) плоть (без духа). Дав їм ще сто двадцять
років... Тоді на землі велетні були серед людей..."

І побачив Бог, що велика розпуста в людей на землі і що
думки їх і наміри тільки на зло та лукавство... І сказав Бог:
знищу їх з лиця землі... (1 М. 6, 3-7).

Не одним хлібом живе людина. (Мф.)

А Словом Божим, що виходить

З Уст Божих. (Мф. 4, 4).

Відавайте кесареві, а Боже Богові.

(Мф. 22, 21)

I

1 Немов би — верх соціалізму
Цей всезагальний Комунізм.
Та примус і та воля — різні.
Іх не з'єднать в єдиний "ізм".

2 Поставлено високі гасла:
Житло, одежа, хліб і масло...
"Братерство, рівність, всім права.
Живи та множся, як трава.

3 Працю по силі, їж "досхочу".
Господар ти в своїм краю.
Усе твоє, що бачать очі.
Бо всі злились в одну сім'ю".

4 Це — дальший крок соціалізму...
Мета — вселюдський добробут.
Увагу всім би в цюю призму,
Щоб злидні в небуття зіпхнуть.

5 Коли б пішли по тій дорозі,
Що людям завіщав Христос,
Не взяв би дух насильства вожі
І справді, краще б зажилося.

6 Та не того бажає ворог,
Той батько смерті — сатана.
Людство для нього — тільки
порох:
Зірвати все, згноїть додна.

7 Який не був би добрий намір,
Він все поверне на своє,
Опоганить найкращий замір
І зробить так, що все гніє.

8 Замість добра, він зробить муку,
На місце згоди — розбрат, кров,
На брата здійме братні руки
І вб'є святе чуття ЛЮБОВ.

II

9 Коли б лиш соціал-проблеми
Рішали ті проводирі
Й економічні теореми —
Створить добробут на землі.

10 Й туди направили всі сили,
Лишивши спокій для душі,
Нужду б напевно задушили
І вдовольнилися б усі.

11 Нажаль, друге найшлося

сектантство.

"Релігія поза закон.

Найбільший "ворог" —

Християнство.

Шкідник і Церква і амвон",

12 Іх геть із школи і з ужитку.

Навітня віра — атеїзм.

Мовляв: "наука робить "чистку",

Життям керує інший ізм".

13 Повстав "БЕЗБОЖНИК

ВОЙОВНИЧИЙ —

Найгірший в світі клеветник,

Повів на ВІРУ наступ дикий.

У школу, в хату він проник.

14 Повів безглузді заперечки

Проти усіх віровизнань

І повнив наклепами течки

В суди без захисту й доздань.

15 "Контрреволюція" вже ВІРА

Вже ворог той, хто ходить в храм.

Безбожник "добре" це провірив,

Він "чув" усе і "бачив" сам.

16 І впали тисячі, як жертви...

Зкропила землю чиста кров.

Та ВІРИ не здолав затерти.

А влада? чи знайшла любов?...

III

17 Історія чогось навчає.

Чому ж то не вчимося ми?

Чи правда те, що "більше знаєм"?

Мовляв: "все зробимо сами"...

18 Коли б у Франції в минулім

Робив своє соціалізм

Та не кував на Бога кулі

І до релігії не ліз,

19 Не знала б Франція страждання,

Не вбила б у людства мораль,

Не зубожіла б у дьорганнях,

Не знала б тих тяжких зідхань.

20 Хоч час до кращого працює

Але безбожництва сліди

Француз і зараз тяжко чує

І змити їх нема "води".

IV

21 Коли б і ця "нова система" —

Оцей аж скрайній комунізм

Рішав був життєві проблеми

А до релігії не ліз.

22 Не бив Христової Науки,

Він значно б більше досягнув.

Не спричинив би стільки муки,

Невинних жертв би не ковтув.

23 Не впали б марно міліони

Людей безправних, нізачо,

Коли б були другі закони

І людина не була "ніщо".

24 Не руйнував би він тих храмів

Повитих славою віків.

Не стер би хижими руками

Святого напису дідів.

25 Не кинув би в страшну руїну

Народніх вікових Святих

І не знесла б в оту пучину

Мистецтва злеті дика ринь.

26 Не гинули б в тяжкій неволі

Найкращі мислячі сини,

Які в свій час так ждали волі

Як бідна удова весни.

27 Не був би й той жахливий

голод —

Проклятий тридцять третій рік,

Що проглинув ті міліони,

Яких на знищення прирік.

28 Та й чи була б війна остання?

Чи був би той скажений гін

Озброєнь — витвору страхання?

За ними ж гибіль навздогін.

V

29 А у державі два табори:

Безбожні й вірні. Кажуть: "блок".

Та першим дозвіл в кожную пору,

А вірним — в розріст ні на крок.

30 І зветься це: свобода Віри.

Але ж безбожний всюди пан:

Пиши, кричи, ганьби без міри,

Пускай на Віру скрізь туман.

31 Хоч Церква ніби й під законом,
Але на все бери перміт (дозвіл)
Не вільно їй заплакати дзвоном.
За все пиши докладний звіт.

32 Не вільно їй друкарні мати,
Не вільно друкувати книжок,
Щоб з них релігії навчати
Своїх, хоч дома, діточок.

VI

33 Кому і нащо це потрібно?
Навіщо й доки ця війна?
Хіба тут з рівністю щось згідне?
І де ж тут та "сем'я" одна?

34 Хіба не сильні ті держави
Де ВОЛЯ Віри — всім закон,
І, як хто вміє, Бога славить,
Ніхто не чинить перепон?

35 Пора! Вже час звільнити духа.
Нехай летить в Небесну вись.
Бо вільний дух Культуру руха.
Всерівно, вирветься колись.

36 Згадайте Діоклетіана...
Новий повстане Костянтин
І вклониться Христу поганин
І дух полине до Святинь.

37 Бо не помре Христове слово:
"Збудую Церкву я Мою
І сили пекла — злої волі
Ї не знищать, Я встою."
(Мф. 16, 18)

38 Не вмерла й інша обітниця:
"Не бійтесь. Я переміг світ!"
Похмуре небо проясниться...
Незмінний Божий Заповіт.

57. Е В Р О П А.

1 Європо, Європо!
Ти, як той Памир
Високий, широкий,
Дах найвищих гір.

2 Просторами менша
З світових країн
Але в світі перша.
Життя буйний гін.

3 Колиска народів,
Колиска культур,
Неволі й свободи...
Терен тиші й бурь.

4 Бушуєш, як море,
Як море ж шумиш,
То хвиль котиш гори,
То зтихнеш на мить.

5 Гучна твоя слава
Греміла в віках,
То вся величала,
То страшна, як страх.

6 Страшні твої бурі.
Привабний спокій.
Міста твої — мури,
Культури ж розвій.

7 А коли торкнув їх
Рукою Христос,
Вони похитнулись
І все затряслось.

8 Направились рухи
Вгору до чеснот,
І крилатим духом
Життя понеслось.

9 І стала Європа
Не та, що була.
Повстали й циклопи
Думок і пера.

10 Величнії храми
Вкрасили міста.
Відкрилися брами —
Дух Христа вітав.

11 Європа змінилась:
Оселя Святинь,
Молитви кадило
Хреста тиха тінь.

12 Зродилась Свобода.
Нестало кайдан.
Розквітли народи.
Всяк у себе пан.

- 13 І жили б шалсиво.
Пахтіла б весна,
Коли б свою зливу
Не влив сатана.
- 14 О, Франція перша!
О, славний Париж!
Всього ти довершив
І... викував ніж
- 15 У спину Святині...
Зрадів сатана,
Послав якобінів,
Померкла Весна.
- 16 Зрадів злий люципер:
Пішла в хід сімба
Бахвальством та криком...
Страшна та доба!
- 17 Доба диких оргій,
Зневаги Святинь,
Мов рев дикий довгий
Звірів із пустинь.
- 18 Кричали, сварили
В небо кулаком.
Блюзнірством чадили,
Як сморід крутом.
- 19 І що ж? все даремно.
Настав час розплат.
Нестійке все земне:
Диких знищив кат.
- 20 Наука блюзнірам
Прийдешніх віків.
Бо скінчилась міра,
Вдарить Божий гнів.
- 21 Але ж те насіння
Страшне сатани
Диявол посіяв
На інші лани.
- 22 І зійшла Отрута
Для легеньких душ
І виткала пута
Та невіри глуш.
- 23 Зросли атеїсти
І Ніцше "пророк"
Поруч нігілісти,
Плутанин клубок.
- 24 Слідом гекекелісти
Потім... інший ізм.
Царює нечистий.
Везуть його віз.
- 25 Везуть, а він чавить
Все чесне й святе.
Безбожних він славить,
Побожних мете.
- 26 Скував крилля духа,
Затьмарив думки
Скував Волі рухи
В кайдани тяжкі.
- 27 Гріхом стало — Боже
Ім'я споминать.
Святе все "вороже"...
Радять потоптать.
- 28 І кажуть: це "воля".
Свобода нова...
Посіяли горе,
Що ж несуть жнива?
- 29 Вже гниль роз'їдає
Людство, наче рак.
Мораль упадає —
Кінця певний знак.
- 30 А далі що буде?
Гомора й Содом?
Чи думають люди,
Що за тим слідом?
- 31 Проснися, Європо!
Бійся втратить час.
Він гігантським кроком
Втікає від вас.
- 32 Найди своє місце,
З ким ти? Чи з Христом?
Чи з духом нечистим,
Як колись Содом?

23. 11. Торонто.

58. АМЕРИКА.

Коли хто стоїть,

Гляди, щоб не знала. (1 Кор. 10. 12)

1

- 1 Америка. Нова держава.
Чи не молодша з молодих?
Та ось гремить могутня слава
З потуг її та дій живих.
- 2 Вродилась під щасливим небом.
Мед, молоко — її земля.
Рікою злото точать з себе
Її всі надра та поля.
- 3 Земля без слів обітування.
Країна волі та чудес.
Дощем із неба сипле манна.
Жене її швидкий прогрес.
- 4 Незміряні її багатства.
Потужність сили — океан.
Країна ця — народів братство.
Свободи певний талісман.
- 5 Життєвий рівень тут найвищий.
Тут бідний, наче десь багач.
Нестатки тут зарібок знищив.
Не знають люди тут невдач.
- 6 Співати треба Славу Богу.
А за Ріку того добра
Нести поклін усім до Нього,
Щоб Слава морем скрізь ревла.

2

- 7 Та ось: не маєм, просим Бога.
Коли дає, берем і... квит.
Коли багато, горді з того.
Не треба вже подяк, молитв.
- 8 Так і стається тут наділі:
Із хмар на землю впав доляр,
В серця він розкішу повіяв.
Йому й молитва і вітвар.
- 9 Йому пісні, йому й пошана.
Він міра гідности людей.
Здобув його то й буде паном.
А як? То плід твоїх ідей.
- 10 Все менше споминів за Бога.
Не в Храм біжать, а до розваг.

Не до молитв, а до смішного.
Творці смішного йдуть на змаг.

- 11 Обмежена землею школа.
А Віри хай родина вчить,
Або свої церковні кола,
Якщо бажають з Богом жить.
- 12 Але нова вже та й родина.
Сама не знає що то Бог.
Чому і як навчать повинна?
А в церкву... вже звичай присох.
- 13 Нові зростають покоління
Без будьяких святих ідей.
До того вже нема стремління
Весь змаг — будь першим зміж
людей.
- 14 Мораль все никне у долину
В тім помагає Голівуд.
Нехай навчається дитина.
Моралі тут їй не набуть.
- 15 Від тих картин із телевізій
Здрігнувся б славний Вашингтон,
Від голих танців, голих візій,
Яких не стримує закон.
- 16 Все менше вірного подружжя.
Злочинність проглина дітей.
Чи довго буде ця байдужість!
Яких же треба ждати людей?
- 17 Моральний люд — то міць
держави.
Не встояв гордий Сібаріс
І не одна держава впала,
Їх зруйнував розпусти біс.
- 18 Отож, Америко, проснися,
Щоб не настав критичний час.
Щоб маєстат твій не розбився
Та не прийшла біда на нас.
- 19 Назад до Бога! Бога в школу!
Наповніть Ним серця дітей.
Напоєніть ним усі довкола
Щоб чесних виплекать людей.

59. ІЗРАЇЛЬТЯНАМ.

Останок Якова, повернеться до Бога Сильного.
Бо хочби народу в тебе, ізраїлю, було як піску
кожого моря, тільки останок його повернеться,
Іс. 10, 21-22.

Ісаїя проголошує про ізраїля: "Хочби сини Ізраїля були числом, як пісок морський, тільки останок спасеться. (Рим. 9, 27).

1

- 1 Внук Патріярха Авраама,
Молодший Ісаака син,
Пастух землі Месопотами
Довершив невимовний чин:
- 2 Всю ніч боровся він із Богом,
Коли Ісав його зустрів.
Навіть звихнув він трохи ногу...
Боров і сам в страху тремтів.
- 3 В тій боротьбі знеміг докраю,
Але просив: "БЛАГОСЛОВИ!"
І чує: "Будеш ти ІЗРАЇЛЬ.
Боров ти Бога та незміг."
- 4 Не проста ця була подія.
Вона ясна тепер для нас:
Пророцтвом нам від неї віє
І буде так ще довгий час.

2

- 5 ІЗРАЇЛЬ... Всі обітування,
Які Господь йому давав,
В його великім роді славним
Збулися так, як Бог сказав.
- 6 Ізраїльтяни — Рід ізбраний.
Сам Бог Йому вручив закон,
Покликав з них пророків славних,
На Храм Собі обрав Сион.
- 7 І славу дав Єрусалиму...
Христос Месія. Божий Син,

Немов роса із неба злинув,
Щоб довершить спасіння чин.

- 8 І ось і зтіла й крові Діви,
Як то сказав колись пророк,
Вдягнув Себе у людське Тіло
Щоб знищити гріха порок.
Іс. 7, 14.
- 9 Людству Він дав нову Науку,
Науку Вічного Життя.
Хоч на Хресті простяг він руки,
Простив гріхи без каяття.
- 10 А що ж Ізраїль, син пророків?
Христа він ждав і став бороть.
Розп'яв, убив, зколов у боки...
Забув про що казав Господь.
- 11 І хоч ввесь світ схилив коліна
Перед любов'ю Христа.
Хоч в світі наступили зміни
Всього під знаменем Хреста
- 12 Він далі бере Бога Сина.
Месії жде, та не з небес.
З людей якогось супермена,
(Ів. 5, 43)
Щоб підкорив їм світ увесь.
- 13 Але даремно: Прийде ранок
Він скаже знов: "БЛАГОСЛОВИ!"
Спасеться вибраний останок
Дух отримає ЖИВИЙ.
Дай Боже.
26. 11. Торонто.

60. СИНАМ ВЕЛИКОГО НАРОДУ — СЛОВ'ЯНСЬКОГО.

І знаєте істину, і істина зробить вас вільними. (Іоан 8, 32).

Пригадайте хто ми, що ми?
Яких батьків діти?... (Шевченко)

1

1 Шанують всі свою Родину.
Шанують всі своїх Батьків
Чи то тепер, чи то в давнину,
Що зникла в сивину віків.

2 Нам любо знати й те минуле:
Чи жив тоді нам близький рід?
І хоч століття проминули,
Нас все ж цікавить їхній слід.

3 А якщо був з них хтось великий,
То він "найближча нам рідня".
Ми скрізь голосимо докрику,
Що й ми не щось, а та ж сем'я.

4 Та це й природньо всім народам —
Від славних свій виводить рід.
Шляхетнити свої всі роди
Ділами, що довершив Дід.

5 Ось так і славний Рід
Слов'янський.
Хоч пень Його туман віків.
В часах сховав до-християнських
Нас вабить знать: "хто був? де
жив?"

6 Але далекі ті початки,
Якщо вони колись були,
Бо люди всі якісь нащадки
Нащадків інших, що жили.

2

7 Границя ер Христова Ера,
Коли Євангельський Закон
Поставив над поганством зеро
І світ Христу віддав поклон.

8 Чи брали участь і слов'яне
В горнилі, що варило Світ?
О, так! Їх слава не пов'яне,
Чи Дід наш Дак, чи Дід наш
Скит.

9 Тоді й вони приймали слово
Із уст Апостолів живих,
Відчувши віяння Любви
З наук Христа, що гріла їх.

10 Андрій Апостол Первозванний —
Хрещений батько всіх Слов'ян.
Від нього Дід наш, ще поганин,
Приймав Росу Святих навчань.

11 І хоч навала диких Гунів
Пошкодила ростки розсад,
А тіла тільки їх посунув,
А виріс з них Христовий Сад.

3

12 Та Промінь сяяв з Візантії.
Отцем для Скитів — Злотоуст.
Це Він тут Зерно Віри сів,
Що вирросло з Христових уст.

13 Брати ж Кирило та Мефодій
Його Слов'янам понесли.
І ось, при соняшній погоді
Нові сади з них зацвіли.

14 А Овоч з'їли наші Предки
По берегах ріки Дніпра.
Зростали Віри осередки,
Хоч ще малі, та "плуг" орав.

15 У Києві за князя Діра
Зібрався вже гучний конгрес.
Хитнула всіх Христова Віра
Та чудо, послане з небес.
(Євангелія не згоріла в вогні).

16 Та не йому судилась доля
В Апостольський вступити чин.
Других обрала Божа Воля
Взнести Слов'ян до Височин.

17 Довершив Тайну Володимир,
Коли у струменях Дніпра

Звершив завітню мрію Діра,
Щоб сяяв Хрест на тих горах.

18 Не марно скрикнув Літописець
“Раділо Небо і земля!”
І Ангели співали звише
Бо Дух померлих оживляв,

19 До Світла вів пільмою скutih
Та Хрещенням їх знов родив
В нове Життя Христом здобуте
Із Крові. Духа та води

20 Ось тут почин Нової Ери
І Слави Прадідів Святих.
Для них Життя відкрило двері
І сил влило ім молодих.

4

21 Гремить Владимира держава
Від Балтики аж до Евксин
(Евкс. море)
І Києва могутня слава
Луною йде до всіх країн.

22 І чудо: повстають тітати
Великих дум, великих дій:
Ось Ярослав Великий Славний
В потужній мудрості своїй.

23 Ось сильним Християнським
духом
Владимир славний, Мономах.
З мечем в руці він Небо слухав,
Та сіяв честь в своїх синах.

24 Повстали і тітани духа.
АНТОНІЙ — слава всіх слов'ян.
Серця людей у Небо зрушив,
Зробив із них Хрситу орган.

5

25 О, скільки їх -- Мужів Великих,
В Глибу печер, в тиші мовчань
В надихненнях та молитвах тихих
Найвищих досягли навчань!

26 Сльозами, потом та нуждою
Зросли з землі монастирі.
Полинув спів у світ луною,
А Хрест повів, як світ зорі.

27 А згодом Київ, Славний Київ,
Став за Новий Єрусалим.
Від нього Божий Дух повів
І небо вкрив кадильний дим.

28 Вдалі ж від світу в темних мурах
В убогих келіях тісних
Розпочала зростає культура
З Євангельських Наук Живих.

29 Там наше почалось письменство
І історії початок там.
Іх дух зростав до совершенства,
А плід його достався нам.

30 Там наше розцвіло малярство
В надхненні образів Святих.
Там вдосконалилось різбарство
Іконостасів золотих.

31 Там гаптувались дивні шати
Із злата й срібла для Ікон.
Та одяги ясні багаті
Прибрали ввесь Духовний сонм.

32 Звідтіть високі злети мислі
В пізнаннях дивних Божих діл.
Звідтіть і спів наш в Божі висі
Поплив і зуст, як дим з кадил.

33 Там вищу здобули науку
Слов'янські видатні мужі,
Та й понесли, як неба звуки
До грань Слов'янської межі.

34 Із Києва свята Богаття
Вони несли по всіх містах,
Несли любов найвищу браттям,
Щоб оживити їх серця.

6

35 І ось у ревності священній
Немов змагалися князі:
Здвигали храми приреченні,
Що дивували всіх чужих.

36 І так Вогонь священний віри
Всебільш охоплював народ.
Закон Христа він взяв за міру
Свого життя, своїх пригод.

37 Росла все вишир Христова Церква,
І Православія сини

Готові всі за неї вмерти,
Бо взнали суть її ціни.

38 Вона їм стала всім за Матір,
І в час тяжких чужих навал,
Вона у Божій Благодаті
Єднала всіх в міцний загал.

39 В терпіннях подавала силу,
І Духом Божеських Наук
В найтяжчу хвилю їх міцнила
Її спасала із ворожих рук.

40 Так Київ на горах Андрея,
Немов другий Святий Сіон,
Або Фавор із Галілеї,
Розлив для всіх Слов'ян Закон.

7

41 Історія уся їх з Богом.
Для всіх ГОСПОДЬ Ісус Христос
Без Нього не було нічого
Життя слов'ян із Ним зжилося

42 А Храми всі для них Святиня.
Подій минулих Монумент
Історії священні скрині,
Що їх зв'язали, як цемент.

43 У Християнстві їх минуле,
З ним їх спаяла їхня кров,
За нього йшли на спис і кулі,
Найвищу давши нам любов.

44 А щоб явився десь безбожний
Та жив не як християнин,
Він був чужий і всім ворожий,
І спільного не мали з ним.

45 Ось ваше славне те минуле.
Із нього склались ви й самі.
Як сталося так, що ви забули,
Мов п'яні у гіпнознім сні...

46 І що ж зробили ви з собою?
Себе самих ви віддали
На вівісекції без бою,
Щоб... інші досвід набули.
19. 11. 54. Торонто.

61. ЦЕ ТЕ, ЩО ДАВ АТЕІЗМ ТА ВОЛОВНИЧИЙ БЕЗБОЖНИК (Сатанізм).

ПЛАЧ "ЄРЕМІЇ".

За те, що вони не прийняли любови спасіння, попустити їм Бго так... що вони будуть вірити неправді.
(2 Солун. 2, 10-11).

Були і лжепророки, як і у вас будуть лже-учителі, які введуть погубні ереси, і відступивши від Викупившого їх Господа, потягнуть сами на себе швидку погибель. (2 Петра, 21, 1).

І багато підуть за їх розпустою і через них ПУТЬ ІСТИНИ буде в знеслав'ї. (ст. 2).

СЛОВА АНГЕЛА ВІД БОГА ДО ПРОР. ЕЗДРИ.

Ездро, не схилюйся більше допитувати про тих, що так багато їх загине. Бо вони, одержавши свободу, зневажили ВСЕВИШНЬОГО, потоптали Закон Ного та покинули дороги Його. А праведних Його побили і сказали в серці своїх: "немає Бога", хоч і знали, що вони помруть.

І так, як вас (праведних) жде та радість, про яку я говорив тобі, так їх жде спрага й муки, які вони собі вготували. Бог не бажає губити людину, але беззаконники, бувши створінням Божим, обезславили Того, Хто їх створив та дав їм життя. Тому суд Мій тепер наближається.

(3 Езд. 8, 55-61).

1

- 1 Людство б жило на славу Бога,
Коли б не лютий сатана.
Сітки його на всіх дорогах
І впала жертва не одна.
- 2 Войну свою почав з Європи.
Там в кабінетах дорогих
Почав свою страшну роботу:
“Шукайте, мов, ідей нових!...
- 3 І без якоїсь нагороди
Найшов собі ретельних слуг,
Які взялися для народів
“Відкрити” їм і зір і слух.
- 4 Розкрили... “Вже немає Бога.
Ніхто і світу не творив,
Він стався сам і нівідкого,
З “матерії”, що вир крутив.
- 5 Тому “намарно” строять храми.
Релігія то — “твір людей”.
Моралі припис то — “кайдани”
А віра в Бога — для дітей”...

2

- 6 Мовляв: “ми світ вкінєць
“пізнали”:
“Нема” ніякої душі.
Всі люди від тварин повстали,
Ось так повинні вірить всі.”
- 7 І поповзли оці ідеї
В краї слов'янські. Новина!
А там найшлися садукєї,
Падкі до п'яного вина.
- 8 П'янячий чад пішов по школах.
Зросло безвірство в “ідеал”
Зростало атеїстів коло.
Ще крок вперед, і піде шал...
- 9 Змінилася державна влада.
Ступив твердіше атеїзм;
Повів свої шорсткі наради
І твердо сунув в державний віз.
- 10 І ось пішло безбожне в моду.
Без Бога діє вже закон,
Невірноти усім свобода.
Релігія ж то — “чад і сон”.

- 11 Релігія то “забобони”.
То “опій” для трудящих мас.
Для неї нема законів.
Вона “шкідлива” вже для нас”...

3

- 12 Потім з'явилися губельмани;
Зіпсули в молоді мораль,
Напхали душі їх туманом,
І застогнав слов'янський рай.
- 13 Під ноги кинули Святиню,
Зневажена батьківська честь.
Безбожник всюди гасла кинув:
Підняв войну на Бога й Хрест.
- 14 На Матір-Церкву та на Храми, —
На найцінніший скарб батьків.
Сини їх хижими руками
Палили під безстижий спів.
- 15 В церкви вривалися у свята
Під час святих надхнених служб,
Щоб Службу Божу перервати
Образить честь побожних душ.
- 16 Безкарно діють губельмани
Їм стала й школа до послуг.
Вже молодь вся під їх туманом
Вирує скрізь безбожний дух.
- 17 На Церкву й вірних скрізь
наклепи.
Їм шиють без вини вину.
“Врагами” роблять без декрету,
Щоб суд побожних не минув.
- 18 В вічній пітьмі горіли храми.
А хто палив, їх не питай.
Палили п'яні тим туманом,
А нащо? Просто так: нехай...

4

- 19 І в селах той безбожний радив
Ламати, нищити церкви,
А будувати для громади
Безбожні клуби для “дітви”.
- 20 Почався розбрат. Брат на брата...
І тут вела все та ж рука.
Син батькові ставав за ката,
Від брата брат в страху тікав.

21 Все ті ж під гаслом
"реконструкцій"...
Великих славних ваших міст
Вкладали тисячі інструкцій,
Що мали той же дикий зміст:

22 Зривати динамітом храми,
А площі вжити для розваг.
Творці руїн, творці зневаги
Зазято йшли в нестримний змаг.

23 Церкви — дві третіх у руїнах
Другі безверху, стали — клуб.
Ще інші — ссиплище (в святині)
Або... Румовищ кілька куп.

5

24 Нестало Свят. Не чути дзвонів.
Неділя стала смутку день.
Нема святкової розмови.
Не чути вже святих пісень.

25 Дітей нема де охрестити.
Невінчано батьки живуть.
Немає як дітей їм вчити
Або зі школи проженуть.

6

27 Так знищили батьківську славу,
Так стерли історичний слід
Чужим на сміх, вам на "забаву"...
Що ж скористав Слов'янський
рід?...

28 Розбив, ростер свою культуру,
Підняв на сміх, що вік творив,
За що з батьків здирали шкуру,
Все те стоптав, брудом полив.

29 Це він — Безбожник войовничий.
Це все його страшні сліди.
Без маски це його обличчя,
Творець страждання та біди.

7

30 Найперше ти, моя Україно,
Попала в той безглуздий вир.
Бодай би був той день погинув,
Не сяло сонце ізза гір.

31 Відчув і ти, розп'ятий Київ:
Твій Михайла монастир
З верхами слави золотими
Найперше зніс бездушний вир.

32 Мовляли: "вулицю зрівняли.
Ми там поставим хмарочес,
А поруч модний парк повстане.
Покращає і Київ весь"...

33 (Так монастир Монте Касіно
Від бомб останньої війни
Став, як невізнана руїна.
Умерло все минуле з ним.

34 Та папу тішили військові:
"З руїн воскресне монастир —
Його піднімуть мільйони —
Американський багатир".

35 "Так, мовив папа сумовито:
Можливо, дзвони загудуть,
Та храмів, славою повитих,
Ті мільйони не зведуть"...

36 Ось так і Київські ті храми, —
Знаки історії віків
І свідки дідівської слави.
Культури славної князів.

37 Чужий вам вашими ж руками
Ось так затер дідів сліди,
Затер віків минулих славу,
Замив той напис без води.

8

38 Чи ж так поведуться народи
З надбаннями своїх Дідів?
О ні, в просторах небозводу
Нема таких чудних синів.

39 Вони також міста будують,
Але місця своїх святинь
У броню убируть міцною,
Щоб не знесла їх часу ринь.

40 А Ви?... І вашими ж руками...
Хто ж відбудує???...

9

41 Огляньтесь тверезим оком
На пройдені свої шляхи.

З'аналізуйте все глибоко.
Зволожите розум свій сухий.

- 42 Кому потрібне те все горе?
О, плакати, плакати та ридати
Пролило сліз і крові море,
А нащо?... Соромно сказати.
- 43 Де свідки дідівської слави?
Де Лавра — Слава цитадель?
Де Миколай — Аскольда мари?
Де Десятинна княжеських осель?
- 44 Де Трьох-Святительська зірниця?
Де Братський — вогнище наук?
Де Хроловська свята діляниця?
Де свідки всіх дідівських мук?
- 45 Також погляньте на Полтаву,
Чернігів, Харків... всі міста,
Місточка й села. Де їх слава?
Дракон-Безбожник поковтав
- 46 І все те вашими руками...
Де честь неторкана родин?
Убита, зтоптана ногами.
Убив той звироднілий син.
- 47 О, плачте всі, як Єремій
На купках рідних тих руйн.
Нащо послушали ви змія,
Батьків святих невдячний син?

10

- 48 Схаменіться! Поверніться
До Божого Слова,
Розпізнайте де та Правда
В злобі чи в любові?
- 49 Бо Ви ж люди — Образ Божий,
Нащо Вам сквернитись?
Пригадайте хто ви, хто ви?
Яких батьків діти.
- 50 Прочитайте все минуле
Від краю до краю,
Може серце стане чулим,
Коли правду визнає.

- 51 Не робіть життя Содомом.
Згадайте Гомору.
Рине злива, вдарять громи,
Згине все в ту пору.

11

- 52 Та ви ж тепер на все учені,
Хіба ще не пізнали ви
За цей минулий час скажений,
Що в душах покопав рови,
- 53 Якою робиться людина,
Утративши поняття "Бог",
Вона життям тоді скотина
А в люті, як скажений дог.
- 54 Її законом: "я так хочу..."
"Хай буде так, як хочу я..."
У неї завжди хижі очі.
Та пиха: "ось який то я!"
- 55 Якщо не має страху Бога,
Не застрашить її турма.
Її таємні скрізь дороги:
"Сховався, то й суда нема"...
- 46 Її мораль, мораль для ока.
"Моральне" ж те, що я люблю".
Байдуже, чи хто плаче збоку.
"Сильніший я, тому я б'ю"...

12

- 47 Яка страшна така сваволя!
То тартар для всього людства.
Життя без Вищої Любови,
Як нива — камінь та жорства.
- 58 Немає третьої дороги —
Добро і зло. Вони в війні.
Коли не служиш духом Богу
То серцем служиш сатані.
- 59 Закон Творця, Отця всіх Бога,
Й Наука Господа Христа.
Одна лиш певна всім дорога
Під Знаменням Його Христа.

22. 11. 54.

62. ІЗМАІЛЬТЯНАМ.

І сказав Ангел до Агарі: "Ти породив сина і назвеш його Ізмаїл... Велике буде його потомство... руки його будуть проти всіх і руки всіх проти нього... буде жити перед очима братів своїх. (1 М. 15, 8, 10, 12).

1

- 1 Ізмаїл старший Син Авраама
Йі раби єгиптянки Агарь.
Бездітна Сара так бажала.
Щоб та дитя дала, як дар.
- 2 Родився без обітвання,
Не так, як Сарин Ісаак,
Родився з людського бажання
Хоч волі Бога й там був знак.
- 3 Бо Ангел Божий у пустині
Сказав Агарі про дитя,
Йі про те, хто буде та дитина,
І спас в пустині їм життя.
- 4 Два сини Батька Авраама —
Ісаак, Ізмаїл. — Це — брати.
Від Батька кров, хоч різні стани...
І обрізання — чин святий.

2

- 5 В Єгипет свій вернувся Ізмаїл,
В отчизну матері Агарь,
А Ісаака син Ізраїль
Прийняв від Бога інший дар:
- 6 Нові святі Обітвання,
Що десь далеко у віках
Зоря покаже Внука в стайні
І сина Бога в Небесах.
- 7 Брати Ізмаїл і Ізраїль,
Народів два, а Бог один,
І кожний, як умів, так славив
І віяв пахощі з кадил.

3

- 8 Віки пливли, часи мінялись.
Настав і той Блаженний Час,
Що Духи Неба заспівали:
"Христос родився вже для вас!"
- 9 По тілу Внук це Авраама,
По Духу — Син Отця Небес,

Спаситель всіх дітей Адама,
Що ждали всі й Ізмаїл теж.

- 10 Христос віддав Себе на жертву
За гріх людства усіх віків,
За всіх терпів удари смерті,
За всіх умерши, в гріб возліг.
- 11 А Духом Він зійшов в шеоли
І вивів мертвих всіх часів.
Знесли сатани сваволлю
І смерть Хрестом Своїм убив.
- 12 Там був і батько ваш Ізмаїл
І ввесь його спочилий рід...
Так Брат привів братів до слави.
Затер страждань пекучий слід.
- 13 Тому то й світ схилив коліна
Перед Ім'ям Ісус Христа.
Єгипет і Араб пустині
Християнином щирим став.
- 14 Хоч і не всі, бо ніч поганства
Поволі тала від Зорі,
Що сяяла від Християнства
Та йшла побідно по землі.

4

- 15 Араб поділений родами
Серед неміряних пустинь
Ходив ще мовчки за стадами
Йі носив поганства різну тінь.
- 16 Тоді то власник караванів,
Араб гарячий Мохамед
Задумав вирвати з туманів
Братів, господарів черед.
- 17 У багатьох він був країнах
Та придивлявся до всіх вір,
І християнські бачив чини
Та не глибокий мав він зір.
- 18 Не зрозумів Його він духа.
Одно лиш взяв: "Один Алах",

А решти не прийняв до слуха —
Того, що дав Христос в словах.

19 Узяв він дещо й від Мойсея,
Таки і дещо й від Христа.
Гадав: “пророки, кожний діяв
Від Бога у своїх часах”.

20 І так уклав свою науку
З окремих фраз, з окремих слів.
Коран другі вже склали руки,
А він умер, бо час наспів...

5

21 Араб з гарячої країни,
В йому така ж гаряча кров,
Коли повірив у доктрини,
То навкруги й вогонь пішов.

22 Спочатку боротьба усобна —
Суніт, Шіїт, і за Коран
Та поділ їх на два табори,
Аж поки всіх з'єднав Омар.

23 А споконвічний ворог Бога,
В злобі запеклий сатана,
Збагнув, що місце є й для нього.
Його мета все та ж одна:

24 Валити Церкву скрізь Христову...
В Іслам він кинув фанатизм —
Схилить всіх силою до нього —
Вогнем, мечем в Іслама ізм.

6

25 І ось з бажанням фанатичним —
В Іслам схилити цілий світ,
Рухнув Омар у бій незвичний,
Полки з'єднавши в моноліт.

26 ...Єгипет і Александрія...
Даремно мріяв Птоломей
Вбезсмертнити народів дії
Й закони вір усіх людей.

27 Невтрималась його книгарня —
Скарбниця віковичних дум,
Омар їй дав своє “признання”
На спомин всім, на жаль і сум:

28 “Якщо там те, що і в Корані,
То їх не треба, — думав від,
— А як щось інше у навчанні,
Вони шкідливі... Все. Амінь.

29 І наказав палити в лазнях.
Горіли цінности віків —
Незчисленні джерела знання.
Омар, помитись, воду грів...

30 Руїни, попіл та могили,
Кров, муки на його шляхах.
Не слово діяло, а сила.
На доказ віри — смерть і страх...

7

31 Пізніш зазнала й Візантія
Й Христова Азія Мала.
Омара дух і тут повіяв:
Як воду, кров земля пила.

32 Лили спочатку Сараціни.
На зміну їм прийшов Осман.
Святі місця пішли в руїну.
Замість Євангелій, Коран.

33 Чужий зайняв чужу Отчизну
А син отчизни став чужий...
Чужі чужим його Святині
Чужий чужим і Хрест Святий...

34 В неволі Християни Греки —
Нашадки Матері культур,
Їх Віра й Церква в небезпеці
Від фанатичних диких бурь.

8

35 Та скажуть: “то середньовіччя,
Диктаторів кровавий змаг
За славу й сумнівне величчя,
Й кровавих воєн для розваг.

36 Страшні віки, мов, ті минули.
Тепер панує гуманізм.
Людство культурне стало чулим.
Насильство вже не герізм”.

37 “Не відстають сини й Корана.
Туркей усім веде перед”...

Втішатися таким би станом.
Часам би нашим наш почет.

9

- 38 Та в п'ятьдесят і п'ятім році
Заграла не культурна кров:
Туркей у середвіччя скочив
І ось Омар почувся знов.
- 39 Сучасні політичні справи
Рішає Уселюдський ОН!
Чому Туркей там справ не ставив,
А вжив погрому та вогонь?
- 40 І застогнали знову Греки.
Руїна дим із їх Святинь...
А де ж гуманна та безпека
Що Мохамед вам всім вістив?
- 41 І защо дикі ті погроми?
Причому ж тут той дальший Кіпр?
Де ж міжнародні ті закони?
Де Божий вічний Заповіт?
- 42 Христа вважаєте ПРОРОКОМ,
Що теж Його послав Алах.

Яким Алах погляне оком
На ті руїни, кров і страх?...

10

- 43 Влахернська — тисяч літ Святиня
І сотня храмів тих віків...
Бездінний скарб культур
загинув...
Омар новітній їх спалив.
- 44 Ви промовляєте в молитві:
"Біс'м Алахі рахмані рахім".*)
Невже ж Він прийме ту молитву?
Жорстокість гідка перед ним.
- 45 За все те прийде вам відплата
Від Нього і з між вас самих.
Вона загляне в кожную хату
За той тяжкий безглуздий гріх.
- 46 Безвірні навіть шлють протести,
Протести йдуть від Християн.
Чи ж Турок сам не знає честі?
То ж марка на Його Коран...
Сором.

*) Во ім'я Бога милостивого.

63. ПРО ЩО СКАЗАВ НАМ АТОМ?

Справді нерозумні люди, у яких немає розуміння Бога, які, бачучи досконалість світу, не пізнали СУЩОГО, дивляться на діла Його, і не пізнають МАЙСТРА їх... Бо від величності краси творінь, до деякої міри пізнається й Винувник (Творець) їх. (Прем. Сол. 13, 1, 5). ...Бо Ти все розположив мірою, числом і вагою. — 11, 21).

- 1 В своїм безсмертному Посланні,
Надхнений Духом Пресвятим,
Прорік Апостол Петр Писанням
Про те, що має ще прийти:
- 2 "Останній день страшний
Господній,
Неначе злодій уночі...
Нежданно прийде він з безодні,
Невблаганий ніким, нічим.
- 3 І небо зникне з ревом бурі.
Стихії всі в страшну ту мить,
(Здавалось, вічні по натурі),
Розтопляться й Земля згорить.
- 4 А ми нових (за Божим Словом)
Чекаєм Неба і Землі,
Що стануть вічним нашим Домом,
Де Правда і немає тлі".
(2 Пет. 3, 10, 13)
- 5 Наук природи Петр не відав,
Та й світ ще хемії не знав,
І що вода ЗГОРИТЬ без сліду
Ніхто із мудрих не сказав.
- 6 А як же він прорік те слово?
Воно ж бо "нонсенс" в ті часи.
Воно було пророцтвом новим,
Що Дух Святий для всіх вістив.

- 7 Щоправда: знань давно шукали.
Змагали розпізнати світ.
Основи сущого й підвалин
Шукав і давнів Демокріт.
- 8 І думкою пізнав він атом,
Гадав: основа всіх речей,
Найменший неподільний фатум,
Що склав в віках і світ оцей.
- 9 Та це було його гадання,
Незтвержене ніким, нічим.
Проблема ждала розв'язання
Її тливим розумом людським.
- 10 "Пізнайте Істину Єдину,
Вона з неволі вирве вас...
Сказав Христос (Ів. 8, 32)
Час довго плинув.
"Пізнання" зрадило не раз.
- 11 Не раз заводило у хаші
Її за істину приймало міт,
Топтало Істину найкращу
Її облуди накладало гніт.
- 12 Здавалось фізика класична,
Що полонила всіх і все,
Вже стала "богом" безкритично
Її останнє слово всім несе.
- 13 По ній "розкрита" вся природа,
Мов, проста книга, лиш читай.
Бери знання та пий, як воду,
Чуттям пізнання всі змирай.
- 14 Вже все "пізнала" що від чого:
"Не потребує світ творця.
Все почалося від простого,
А жити буде без кінця.
- 15 Ожив і атом, мов комаха,
Рухнув у тисячі сполук,
Створив цей світ з свого праху
І родить скрізь життя без мук".
- 16 Здалось: він — Альфа і Омега,
Всьому початок і кінець,
Від нього вся життя шерега
Її людина, всіх істот вінець.
- 17 Та ось взялися і за нього.
Попає і він у струм вогню,
І вмерла неторкальність "бога",
Мусів віддати "сем'ю" свою.
- 18 Розпався сам на електрони.
Розкрив свій дивний механізм,
Розкрив в собі Творця Закони
Її науку в духа переніс.
- 19 Розпався і довершив чудо:
Матерія умерла з ним,
Розпалась, розпливлася всюди
Промінням, світлом і... нічим.
- 20 Так, з атомів усе на світі,
А він насправду МИКРОКОСМ —
Свої "планети" у орбіті,
А все від МУДРОСТІ взялось.
- 21 Сам ввесь в собі — вогонь і сила,
Закована в ніщо Творцем
І те ніщо його здавило,
Та пустить десь перед кінцем:
- 22 Так атом показав собою,
Що вся Земля і все згорить
В той день, коли Господь трубою
Звістить, що вік свій вижив світ.

28. 9. 54. Монреаль. Фарма.

64. ЛЮДСТВО ПЕРЕД КІНЦЕМ СВІТУ.

І коли прийде Син Людський,
То чи знайде Віру на землі?
(Лук. 18, 8).

- 1 Летять стрілою роки, роки...
Ростуть нові й нові міста.
Народ намножується скоком.
Добробут слідом виростав.
- 2 За ним услід росте й гординя.
Її диявол поливав.
- Росло гірке його насіння,
Розпусти дим пішов у шал.
- 3 За "бога" править вже людина.
"Людина перетворить світ.
Тягар Богів навіки скине
І свій утворить заповіт".

- 4 “Вже замала їй земна куля.
Вона на тисячах ракет
На зорях право продиктує.
“Розкриє” тяготінь секрет.”
- 5 І справді ринули ракети
В неміряний небес простір,
Немов хвостаті ті комети,
Механіки зухвалий твір.
- 6 Як блискавки метнули вгору...
Та за орбітою Землі
Їх захопив космічний порох
Та й поховав у синій млі.
- 7 Та не спинило це відваги:
На місце тих, пішли другі
Ідуть тяжкі завзяті змаги
За слід на Марсові ноги.
- 8 Керує світом вже машина.
Людина стала — механізм
Без будьяких моральних чинів.
Чесноти — лет угору, вниз.
- 9 А найвеличніша чеснота —
У змагах першенство достать.
Про це у всіх тяжка турбота,
Що не дає ночами спать.
- 10 “Родина” стала щось умовне.
Про вірність годі споминать.
Тяжкі конфлікти скрізь любовні:
Моя, яку зумію взять”...
- 11 А народилась дитина,
В “діточник”, хай собі росте.
Байдуже, чи дочку чи сина...
Чуття незнане вже святе.
- 12 Найвищий “ідеал” — розваги,
Як то за Нерона було.
Кроваві чи смертельні змаги,
Аби захоплення було.
- 13 Ніхто вже не згадає Бога.
Даремно вже турбує “ной”.
Вже не поверне їх до Нього.
Другий вже їх душі покрій.
- 14 Народи стали “супермени”,
Як Ніцше кам’яний прорік.
- Гординя скрізь своя, скажена.
Тремтить в злобі кровавий вік.
- 15 За першенство ідуть змагання.
Арбітром чести вже війна,
Страшна, без жалю, без вагання.
Керує нею сатана.
- 16 Модерні війни атомічні
Третину знищили людства.
Погинули й міста величні
І села атом поховав.
- 17 А радіоактивні хвилі
Рослинність знищили з землі,
Чорніє смерть на мертвій ниві
Згорілої, без скиб рілі.
- 18 Рілею, чорними шпичками
Чорніє погорілий ліс.
Чорніють на озерах плями
Що вітер попідом наніс.
- 19 Мовчання повне в цій пустелі.
Комаха навіть не рухне.
Замовкли всі пташині трелі.
Мовчання... Всюди смертю тхне.
- 20 А де ж ті горді та чванливі?
Мов не було. Згоріло все.
Сховав їх атом без могили,
Лише смаженим з тіл несе.
- 21 Немало їх ковтнув і голод
І пошесті поклали в гріб...
В природі ж бурі скрізь та холод,
Сліди це атомових стіп.
- 22 Ось так: казали: “мир, безпека”...
І в той же час робили смерть.
Вона без Бога не далеко,
Щоб знищити безбожних вщерть.
(1 Сол. 5, 3)
- 23 Та не змінилися безбожні
Від тих навчаючих бичів
І не верталися до Бога,
Щоб зупинився Божий гнів,
(3 Ездри 16, 18)
- 24 А навпаки, ганьбили Бога,
Мовляв: “як є, “жорстокий” Він.
Людство обійдеться без Нього”...
І знов пішло в той сам гін.
13. 12. 54. Торопко.

65. АНТИХТРИСТ.

Я прийшов у Ім'я Отця Мого і ви (юдеї) Мене не приймаєте, а коли прийде інший у ім'я своє, того приймете.

(Ів. 5, 43)

...День (суда Господнього) не наступить доки не прийде відступлення та не відкриється чоловік гріха, син погібелі, що буде противитися (Богу) та ставити себе вище всього, званого Богом або святим, так що в Храмі Божому він сидітиме, як Бог, видаючи себе за Бога... Бо тайна беззаконія вже діє, але не станеться, доки не буде взятий (змінюючи людей) той, що тепер затримує. А тоді відкриється беззаконник, якого Господь Ісус убіє духом Уст Своїх та знищить явленням, принести Свого. Того, що принести його станеться по дійству сатани і буде з усією силою, ознаками та чудами ложними, та з усім підступом для тих, що гинуть, за те, що вони не прийняли любови істини, щоб спаситися. За це попустить їм Бог блукати так, що вони будуть вірити лжі, щоб були осуджені всі, хто не повірив правді, а полюбив неправду.

(2 Сол. 2, 3-4; 7-12).

1 Бажання справдилося Ніцше:
Повстав насправді "супермен".
Смаки людей пізнав він близше,
Щоб підкорить їх без знамен.	Його ім'я вже чути всюди
І "слава" лине довершин.
2 Його знання, знання багате.
Найглибше хемію пізнав.
Тепер його настало свято,
Він має все, щоб світ пізнав.	8 Його "ікони" розмовляють.
Науку ж Господа Христа
Страшним "обманом" називають,
"Смертельним ядом від Хреста".
3 В йому вже сатани гординя:
Христос тоді, а я тепер.
Я дам людству нову "святиню",
Та я не вмиру, як Він умер".	9 І ось його вже "всі" признали.
Мовляв: "це той, що мав прийти.
Кричать йому невинно "слава"!
До ніг йому кладуть цвіти.
4 "Обидва ми з одного роду,
Та паном світу буду я,
Людству я дам нову "свободу",
І вклонється мені земля,"	10 І він хулив нестерпно Бога,
Хулив Христа і всіх святих.
Доводив, що нема нічого.
Ніякий не існує гріх.
5 "Я їм створю "новітні чуда",
Яким позаздрить і Христос.
Літатиме без крил над ними буду,
Греміть, щоб небо затряслось."	11 На все святе підняв гонитву
І застогнала вся земля.
Він кликав Християн на битву
І крив кістками їх поля.
6 "Померкне скрізь Христова слава.
Про мене загудуть пісні.
Мене у храмах звеличають
Кадіння піднесуть мені".	12 Народи всі йому скорились.
Настановив він скрізь своїх.
Обняв він скрізь і владу й силу.
Йому, мов, час віддав свій біг.
7 І він почав творити "чуда"
З сполук хемічних та машин.	13 Уже він в храмі на престолі
У димі пахоців з кадил.
Життя людей в його вже волі
Чи для життя чи для могил...

14 А щоб усе людство обняти,
Поклав на всіх свою печать.
Вже ні купити ні продати.
Святим нема де хліба взять.

15 Його Ім'я і напис всюди,
Мов вогняне і очі їсть.
Воно відоме. Знають люди:
"Шістьсот і шістьдесят і шости".
(Об'явлення, 13-й розділ).

66. ОЗНАКИ КІНЦЯ СВІТУ.

"І будуть ознаки в сонці, у місяці і в зорях, і велика тривога в людей на землі та замішання від гучу іколітеного моря.

Люди будуть жертвіти від страху та чекання того, що йде на весь світ, бо сили небесні (звасини світлі) порушуться. (Лук: 21, 25-26).

1 Людство живе життям скотини.
Закон і "бог" їх "супермен"
В розвагах п'яний час їх плине,
Тих, що не муляють рамен.

7 І хоч сховало сонце пляму,
Але вже в душах неспокій.
Вже страх орудує думками,
Пускає їх в безвладний рій.

2 Та ось одного дня ясного
В пільму окунулася земля.
По всій землі страшна тривога.
Хитнула буря ліс, поля.

8 Та ось із гуркотом нежданно
Хитнув землею землетрус.
Там, де будівлі, вже "майдани"
Та купами з будівель груз.

3 Від страху крик і плач і стогін.
Реве скотина, виють пси.
Спинили рух усі дороги.
Ревуть від бурі всі ліси.

9 Там трупи сині жертв нещасних.
В безпам'яті біжить народ.
У прірви падають завчасно,
А дощ, мов гряд, їх б'є з висот,

4 А сонце налилося кров'ю.
В пільмі лиш червонястий блим
Зірок, окутих синевою,
До хмар скрізь порохи, як дим.

10 Руїна скрізь та в землю щелі.
Люд без одежі, без пожив,
Нема ні даху, ні постелі,
Погибло все, чим раньше жив.

5 Що ж сталося в небес просторі?
На сонці вибухнув вулкан.
Протуберанці б'ють угору,
Закривши саяво, як саван.

11 Та не благали люди Бога,
Мовляв: нема, але кляли...
Їх не покращала дорога.
Ставали гірші, ніж були.

6 Так кілька діб. Вже б'ють морози
Там, де не чула їх земля,
Там, де дощі та теплі роси
Свіжили радісні поля.

12 Але життя пішло без ладу.
Стара земля кінчала вік.
Відчулися ї всі вади
І вже нема на неї лік.

(3 Ездри 9. 5-6)

67. ОСТАННІЙ БОЖИЙ СУД — НЕОБХІДНІСТЬ.

День суку буде кінцем часу цього і початком будучого
безсмертя, коли минеться тілня... (3, Езд. 7, 43).

1 Закон природи — рівновага.
Де цей порушено закон,

Там треба іншої наснаги
Та вдержуючих перепон.

- 2 З гори покотиться десь камінь
І він зупиниться тоді,
Коли на рівне місце стане
Й вагу зрівняє у собі.
- 3 Та рівновага є й духовна:
Коли тебе образив хтось,
Не вдарив, а образив словом,
Як вже в тобі щось зайнялось.
- 4 Порушено душевний спокій.
Не з волі ти впадаєш в гнів,
І гнів той жевріє аж поки
Рахунку з ворогом не звів:
- 5 Чи відімстив, чи стяг до суду,
Чи передав на Божий суд.
Лише тоді ти біль забудеш,
Спокійно без думок заснуть.
- 6 А чи була б та рівновага,
Коли б гнобителю душолюб
За всі свої страшні розваги
Не відплатився б зуб за зуб?
- 7 І чи було б те справедливо,
Щоб рівні всі сини людства
Нерівність осягли жажливу:
Одні лани, другим жорства?
- 8 О ні. Заплакала б природа...
Повинен бути Правди суд.
Закон життя — закон свободи.
Суда насильству не минуть...
(Сол. 1, 6-10)
- 9 Гряде Господь в Великій Славі
З полками Ангелів святих,
І не сховається лукавий,
І вчинків не сховає злих.
(Іуд. 1, 14-1)
- 10 Господь їх виведе на світло —
Усі думки, слова й діла.
За все наявне і сокрите
Всім відповідна похвала.
(1 Кор. 4, 5).

68. ВОСКРЕСЕННЯ МЕРТВИХ.

Бог не є Бог мертвих, а живих,
Бо в нього всі живі. (Луки 20, 38).

Оживуть мерці твої, встануть мертві тіла... Повстаньте,
торжествуйте повалені в ворох, бо роса Твоя — роса рослин
і земля поверне мерців (Ісаї 26, 19).

Кажу вам тайну: не всі ми помremo, але всі перемінимо-
ся, раптом, як оком мигнути, при останній трубі. Бо затру-
бить. і мертві встануть, а ми перемінимося. (1 Кор. 15, 52).

Находить час, коли всі, що в гробах, почують голос Си-
на Божого і, почувши, оживуть. (Ів. 5, 28).

- 1 Гримнуло враз страшенним
громом
І заревло сотнями труб.
Відкрились раптом всюди гроби.
Із порохів робився труп.
(Об'явл. 20, 13)
- 2 Утоплених вертало море,
Тіла творила їм вода.
Все, що зотліло в давні пори,
Грунт земний в трупи повертав.
- 3 І ожили Живущим Духом.
Повстав, як тьма, живих собор.
- Хитнулось все, мов море, рухом
Із міст і сіл, із рік і гор.
- 4 А всі живі ураз змінились:
Тіла не мають вже ваги,
Другі якісь кістки та жили
Та й кожний став якийсь другий.
(Філіп. 3, 2)
- 5 Уже не треба їм поживи,
Уже не треба їм майна...
Усі в страху і діти й сиві.
Всі, мов проснулися від сна...

69. 2-ге ПРИШЕСТЯ СИНА ЧОЛОВІЧЕСЬКОГО.

Явлення ЗНАМЕННЯ Його.

“Ось іде Господь з тьмою тмушою Святих Ангелів Своїх.
(Іуд. 1, 14).

“Тоді з’явиться ЗНАМЕННЯ Сина Чоловіческого на небі,
і тоді заплячуть усі покоління землі і побачать Сина Людського,
що йде на блакиті небесній з силою і славою великою.”
(Мф. 24, 30).

1 Темніє більш кроваве сонце
І місяць наливає кров,
А сяйво зорь все тонше-тошне
Й потухло... не засяє знов.

Де сонцем райдуга світила,
Зливала промінену ринь.
(1 Сол. 4, 17)

2 Та ось з висот багрово-синіх
Все ближче сяєво з небес.
Проміння страшно миготіють,
А в них, мов сонце, сяє ХРЕСТ...

7 І враз страшні гримнули громи,
І похитнувся Небозвід:
Вогонь, ще світу невідомий
Затер землі останній слід.
(2 Пет. 3, 10)

3 ЗНАМЕННЯ БОГОЧОЛОВКА.
І застогнала вся земля
Плачем невір, а вірних криком...
Безбожні впали в переляк.

8 Бо враз всі атоми зірвало.
Нестало більше річовин.
Все світлом невловимим стало,
Несучи в безвість світу плин.
(2 Петра, 3, 10-12)

4 А за Хрестом в сліпучім сяйві.
На лехкій хмарі йде Христос.
Небесних Сил навкруг безкраю
Із співами хвали неслоь.

9 Христу ж вклонились всі народи.
А з райдуг здвигнувся Престол.
Над ним, як сінь, небесні зводи,
Полками Ангели навкол.

5 Полками вслід — Святих Собори
У туніках, на всіх вінки.
Пісні Хвали, мов шуми моря,
В руках їх пальмові гілки.

10 І так возсів Господь у Славі
Вчинити Праведний Свій Суд,
Щоб по своїх ділах достали
За поведінку і за труд.

6 З землі ж людей незнана Сила
Метнула враз в небесну сінь,

(1 Кор. 4, 5; Ів. 5, 29)

70. СТРАШНИЙ СУД і останній.

Бо прийде Син людський у Славі Отця свого з Ангелами Святими і
тоді віддасть кожному по ділах його. (Мф. 16, 27; 13, 37-42).

Всім нам належить явитися перед судом Христовим, щоб одержати за
все, що ми в тілі вчинили, чи за добре чи за зло. (2 Кор. 5, 10).

Прийде Господь і освітить таємне, виявить наміри серця і тоді кожному
буде (відповідна) похвала від Бога. (1 Кор. 4, 5).

Тоді явиться Всевишній на престолах суда, і скінчатся біди, скінчатимуться
довготерпіння. Суд буде один (останній), Істина утвердиться, Віра стане
міцною. Після того настане дія, станеться нагорода, утвердиться Правда
перестане панувати неправда.

День же суда буде кінцем часу (світу цього) і початком будучого без
смерті, бо знищиться тілність. (3 Езд. 7, 33-35, 43).

Коли ж прийде Син Людський у Славі Своїй і всі святі Ангели з Ним, тоді сяде на престолі Слави Своєї; і соберуться перед Ним усі народи, і відділять їх одних від других, як пастух відділяє овець од козлів; і поставить овець праворуч Себе, а козлів ліворуч... (Мф. 25, 31-33).

- 1 Незлічний сомн дітї Адама
Наявно тут, все-все число.
Ніхто не згинув, не ростанув,
Всіх душі, як в життю було,
- 2 Створив бо Бог не на загибіль,
Тому у Бога всі живі.
Немало враг потяг в погибіль,
Та душ убити він не зміг.
(Лук. 20, 36)
- 3 Тепер Господь їх Сам розсудить
Найсправедливішим судом,
Рукою Правди мірять буде,
Вагою, мірою й числом,
(Прем. 11, 21). (3 Езд. 4, 36-37)
- 4 На шайки ляжуть всі події —
Діла, думки і тиск причин,
Бажання волі, тяга мрії,
Батьків навчання, школи чин,
- 5 Знання закону, напрям волі,
Любов до Бога, до Добра —
Все-все свою відграє ролю
Й покаж хто і що зібрав.
- 6 Це Суд окремих, незвичайний:
Осудять наші нас діла,
Бо виявляються всі тайни,
Які вчинила воля зла.
- 7 Акт звинувачення — обличчя:
У праведних воно ясне.
В очах їх радість і величчя.
Їх тягне Духом на ДЕСНЕ.
(праворуч Судді)
- 8 А грішники, як тіні ночі.
Обличчя скривлені, страшні.
Від сорому униз їх очі,
Пече сумління, як в вогні.
- 9 Між праведних їм наче тісно,
Їх тягне сила ЛІВОРУЧ,
Де всі сумні, обличчя злісні,
В страху зтіснились руч-по-руч.
- 10 Тут перед кожним їх сумлінням
З'явилися їх страшні діла.
Від них горіло їхнє тім'я,
А з рук немов текла смола.
- 11 Ось так два табори постали:
Праворуч праведних Собор.
Обличчя їх, як зорі, сяли.
Вже Ангельський хвалив їх Хор,
- 12 А ліворуч табір гріховний.
Кого, кого тут не було? —
Царі, князі, мужі верховні...
Гріхами чорне їх чоло.
- 13 Безбожники, себе свідомі,
Що Бога відкидали геть.
Вони всі поруч із Содомом,
Хоч той Содом вини їх треть,
- 14 Диктатори, що море крові
Своїм правлінням пролили.
Духовні, ті, що без любови
Жили і правди не несли.
- 15 Письменники, що розсівали
Своїм талантом блудне зло,
Та Віру в Бога затемняли,
Що ніби Бога не було...
- 16 Купці та інші всяких станів,
Яким не писаний закон,
Які життя жили обманом,
А гріх їм був "солодкий сон".
- 17 Тут всі і прості і багаті
І мудрі з пихи й вояки,
Що не хотіли Бога знати
Та вік жили в гріхах тяжких.
- 18 Тепер усім їм стало ясно,
Куди звело їх те життя.
Та пізно... Сидно їм і страшно,
Та час минув на каяття.
(3 Езд. 7, 45)

71. ПРИСУД ПРАВЕДНИМ...

- 19 Господь на праведних поглянув
І мовив: "Друзі! Радість вам!
Ви перемогли. Будьте в Славі!
Де Я, й слуга мій буде там.
(Об. 21, 7. (Іс. 12, 26).
- 20 Прийдіть, Благословенні Отця Мого!
Унаслідуйте Царство,
Вготоване вам від створення Світу,
- 21 Бо голодав Я, ви нагодували Мене.
Хотів пити, ви напоїли Мене.
Подорожнім був, ви прийняли Мене...
Роздязнений був, ви зодягнули Мене.
Хворий був, ви відвідали мене...
Ув'язнений був, Ви розважили Мене...
- 22 І сказали Праведні:
Господи! коли ж ми бачили Тебе
І так послужили Тобі?
- 23 І сказав їм Царь:
Ви зробили це меншим братам Моїм
І тим зробили Мені".
- 24 Прийдіть же Друзі Мої!
Прийдіть Браття Мої!
Бо Ви прийняли заповідь Мою —
Любити Бога і людей
І додержали їх.
- 25 Прийди, Пресвята Мати Моя!
Стань, Царице, праворуч Мене!
Возсядь на Престолі слави превище всіх!
Проси, що хочеш, Мамо Моя!
Я не відмовлю Тобі!
- 26 Прийдіть, Пророки Мої,
Що вістили прихід Мій
Та ждали Мене в терпінні!
Увійдіть же в Славу Мою!
- 27 Прийдіть, Апостоли Мої.
Провістники Науки Моєї
Та мучені за Ім'я Моє!
Прийдіть і сядьте на престолах
Судити синів Ізраїля,
Що відкинули Мене.

- 28 Прийдіть, Пастирі Церкви Моєї!
Прийміть заслужену вами Радість!
Бо ви продовжили діло Апостолів Моїх,
Привели до Мене сонми людей Моїх,

Чув Я молитви ваші перед престолом Моїм
І приймав жертви Євхаристії.
Знав Я скорботи Ваші й зневаги ваші.
Мучили вас, морили у в'язницях,
Але й там ви славили Ім'я Моє.
З ним на устах ваших
Я прийняв душі ваші.
Прийміть же, Друзі Мої,
Приготовану вам радість
В Оселях Моїх!...
- 29 Прийдіть і ви замучені за Ім'я Моє!
Прийміть нев'янучий вінок Слави!
Ви йшли слідом Моїм, як слуги Мої.
Ви поклали душі свої за Мене
Як і Я за всіх
За скорботу вашу
Прийміть вічну Радість!
- 30 Прийдіть і ви подвижники —
В пустинях і монастирях,
Дома і скрізь серед турбот!
Ви шукали Мене подвигом добрим.
Я чув молитви й пости ваші
Я знав боротьбу вашу з спокусами
І бачив серце ваше,
Повне любови до Бога й до ближніх.
Тож, вірні Мої, увійдіть у Радість Господа свого!
- 31 Прийдіть і ви, благословенні батьки й матері.
Прийміть нагороду, вготовану вам!
Бо ви зберегли чистоту подружжя,
Виховали дітей у страху Божому
Та продовжили рід святих на землі!
- 32 Прийдіть і ви, благословенні діти,
Що корилися батькам своїм
По заповіді Моїй!
Увійдіть же всі в Радість Мою!
- 33 Прийдіть і ви — філософи і вчені всіх часів!
Ви не відверталися від Бога,
А шукали ближче пізнати Його.
Радійте! ви знайшли Його!
Радійте! бо всі загадки спростовані.

Ви вірили, скінчилась Віра,
Настало знання! (1 Кор. 12,12).
Увійдіть же в Радість Господа свого!

34 Прийдіть і ви — учителі шкіл!
Ви розуміли, що вам доручено душі,
І що з них ви мали виховати добрих людей.
Ви сяяли Любов Мою — добре, високе й розумне
Ви вчили, що світ це — твір Бога
Ви славили Бога й Мене,
Тому і Я прославив вас.
Увійдіть у Радість Мою!

35 Прийдіть і ви — письменники й мистці,
Поети, композитори й співці
І всі ті, що одержали п'ять талантів!
Ви не забули, що прийняли від Бога
І тому ними прославляли Бога.
Ви знали, що вся краса в Богові,
Що Бог дав людям здібність
Іти до досконалости.
Ви любили Божу красу у всьому:
Увійдіть же в неї. Утішайтесь вічно.
Вона не наскучить вам!

36 Прийдіть правителі всіх віків, країв і народів,
Ви знали, що владу дає Бог кому хоче.
(Дан. 4(14)).
І вам ту владу вручив Я,
Ви ж прийнявши, як Божий дар,
Правили Ім'ям Моїм на добро всім.
Судили справедливо і являли милость.
По милості вашій Я милую вас.
Увійдіть у Радість Господа свого!

37 Прийдіть і ви судді!
Бо ви судили по Правді Моїй.
Не зважали на особи,
Ждучи Праведного Мого Суду
На присуди ваші.
По справедливості вашій суджу вас!
Увійдіть у Радість Мою!

38 Прийдіть усі — всякого стану, звання і чину
Що в Ім'я Триєдиного Бога охрестилися
Та через Віру й терпіння
Зберегли душі свої чистими!
Прийдіть усі,
Що любили Церкву Мою й Свята Мої,
Зустрічали Мене в день Різдва Мого.

Страждали зо Мною у дні страждання Моїх,
 Воскресали духом в день воскресення Мого,
 Стрічали Духа Святого в день п'ятидесятій,
 Каялися в постах за гріхи свої,
 Та оживляли душі свої Кров'ю й Тілом Моїм...
 Ви відчували Радість Мою,
 Бо я був близько вас.
 Ви споглядали на Мене Вірою
 А тепер згляньте на Мене
 Лицем до лица.
 Я обітував заспокоїти зтруджених,
 Увійдіть же тепер у Спокій Мій!
 (Мф. 11, 8; 2 Сол. 1. 57).

39 І скрикнув увесь Собор Святих:
 Благословений Син Божий навіки!
 Благословений Праведний Суддя!
 Благословений Царь віків
 І Царство Його навіки!!! Амінь.....

40 І понісся вигук цей в простори небес,
 Повторюючись луною мільони раз.

72. ПРИСУД ГРІШНИКАМ.

Вони, одержавши свободу, зневажили Всевишнього,
 Зanedбали Закон Його та покинули дороги Його.
 Та ще праведних Його переслідували
 І казали в серці своїм: немає Бога. (3 Езд. 56-58).

Розмишляю про день страшний
 І плачу через діла мої лукаві:
 Як відповідати Безсмертному Цареві?
 Як насмілюся зглянути на Суддю
 блудний я?
 Милосердний Отче, Сину Єдинородний
 І Духу Святий, помилуй мене. (Стихира церковна.)

Коли сядеш, Милостивий, учинити праведний суд,
 Не виявляй моїх таємних діл
 І не осором мене перед Ангелом,
 Але пожалій мене, Боже, й помилуй мене. (Стихира.)

41 А ліворуч стояли грішні.
 Вони всі чули цей присуд —
 Останній і незмінний, вічний,
 Бо вже ті душі не помруть,

43 Та ось Господь на них поглянув:
 В очах Його і жаль і сум.
 Це ж і за них терпів Він рани,
 Вони ж все те взяли на глум.

42 І кожне з них в своїм сумлінні
 Згадали всі свої діла.
 Вони страшною встали тінню
 Й давили страхом, як мара.

44 Тяжкий цей суд Його любові:
 Він милував і ворогів
 Гріхи їх мив Своєю Кров'ю,
 Щоб не погинув хто, а жив.

- 45 Та Бог незмінний в правосудді...
Він мовив: "ось Мій суд і вам:
Учинки ваші ваші судді,
Всяк косить те, що сів сам..."
(2 Сол. 1, 8-10)
- 46 Ідять від Мене геть, прокляті!
Ви стали побіч сатани,
Взяли його собі за брата
То й підете в геєну з ним.
- 47 Я був голодний, ви прогнали.
Просив води, ви одвертались.
Нагим Я був, а ви сміялись.
Хворів, а вам противно чути.
В в'язниці був, кували пута.
Був подорожнім, не пустили,
Не підкріпили, не зогріли"...
- 48 Та й грішники Йому сказали:
"Коли ж до нас приходив Ти?
Хіба б Тебе ми не пізнали
Та не дали б Тобі води?"
- 49 На це Господь до них промовив:
"Ви не дали Моїм братам.
Відкинули Мое вам слово,
Що між людьми Я завжди й Сам.
- 50 Відкинули Мою Науку,
А ще й навчали: "Бога нема".
І ось у вас у крові руки,
А в серці блуди та п'їтьма.
- 51 Ідять же геть, богопротивні!
Ідять з своїми "Ге і еС",
З тими, що вчинками своїми
Наклали трупів до небес.
- 52 Ідять учителі безбожні!
Ви душі даних вам дітей
Зробили вовчі та порожні
Без будьяких святих ідей.
- 53 Ідять безбожники запеклі!
Ідять у тартар сатани.
Його діла були вам теплі,
То й будьте там йому сини.
- 54 Бо з ним ви стали богоборці.
Ви нищили Мої церкви,
- А слуг Моїх на кожному кроці
Вбивали, гнали до турми.
- 55 Ідять гноїтелі моралі,
Розпусти чорні сівачі!
Ви звабили людей безкраю
В безчинствах ваших уночі.
- 56 Ідять філософи та вчені,
Що спотворюли шлях наук,
Системи строїли нікчемні,
Аби похвал почути звук.
- 57 Бо ви вивчали так природу,
Щоб заперечити Творця.
Пускали свій туман в народи,
Що світ не матиме кінця.
- 58 Ідять, письменники розпусні,
Що неоцінний слова дар,
Вживали, щоб ідеї гнусні
Зробити людям за вітвар.
- 59 Ідять всі ті, що світ гноїли,
Що йшли на поклик сатани,
Що тисячі звели в могили,
Собі ж шукали скрізь весни.
- 60 Я кликав вас, та ви не чули.
Розваги вам забили слух.
Дзвонив, гукав, та в вас розгули.
Моїх ви не почули слуг.
(Притч. 1, 24).
- 61 Ото ж, прийміть те, що придбали.
Для Бога стали ви чужі...
Безчестя не осягне слави.
Не чистий, хто гріху служив.
- 62 Незмінне Боже Правосуддя:
Той, хто гнобив, той потерпить,
Бо власні вчинки їх осудять.
На рівновазі Божий світ.
(Сол. 1, 6-7)
- 63 Ви милости не проявили,
Без милости і вам присуд.
Жорстокість в серці ви носили,
Жорстокість мусите й ковтнуть...
(Як. 2, 13)
- 64 Ідять же всі в свою геєну,
Пі в життю шукали ви,

Зневажили усе священне,
Відкинули, що Бог Живий”...

65 І заридали всі народи
Плачем відчаєння страшним.
Той плач хитнув небесні зводи,

Та пізно вже, не в користь їм...

66 Та в плачі тім неслись благання:
“Пречиста Діво, захисти!!!”
Та присуд хто ж змінить устані
І вже засуджених спасти?!. . .
(З Езд. 7, 45)

Боги поставлені будуть престоли на судищі страшнім,
Тоді діла всіх людей виявляться.

Горе тоді буде засудженим на муки...

Знаючи це, душе моя, покайся!

Праведники возрадуються, а грішники заплачуть.

Тоді ніхто не зможе допомогти нам,

Бо діла наші осудять нас...

Душе! раніш кінця покайся!

(Із покайного канона).

73. БЛАГАННЯ БОГОМАТЕРІ Й СВЯТИХ.

В страшний день суда позбав мене від вічної муки...

Спаси мене від вогню вічного й від тартару...

(З молитов до Богоматері).

1 Заплакала й Богоматір.
Прийшла в сльозах перед
Престол...
Здрігнулись всі Собори Братій,
Схилились Ангели з довок.

2 Упала на коліна.
“Сину! Боже!

По правосуддю Ти судив
І мусить всяк лягти на ложе
Яке для себе сам стелив.

3 Але Ти милостю багатий.
Не кожний з волі нагрішив.
Не кожна винувата мати,
Коли її не слухав син.

4 Зроєло багато сиротою
Без нагляду своїх батьків
І кинуті рукою злою
На шлях гріха під Божий гнів.

5 А дехто з них не знав Закону
І вірував, як сам зумів,
Гадав, що вистарчить поклону
За гріх тяжкий, який робив.

6 Другі ж неволею грішили
Під тиском пристрастей тяжких

І встояти не мали сили,
І так тяжкий чинили гріх.

7 Були почасти й милостиві...
Заради нас Ти їм прости,
Хоч і були вони ліниві
І не придбали чистоти”...

8 До ніг Його Вона схилилась,
І враз із уст Святих: “АМІНЬ”...
Як шуми моря, покотилось
В незміряну небесну синь.

9 Господь промовив: “Так.
Приймаю.
Любов незмінно та ж Моя.
Для вас гріхи ті їм прощаю
Де воля не була своя.

10 І скрикнули Святі всі: “СЛАВА!!!
Всещедрий, Милостив Господь!!!”
Гріховні лави захитались,
Усе єство їх затряслось.

11 І вийшли з грішної громади
Всі ті, кому Господь простив.
На їх обличчя впала радість
І промінь Божий освітив...

74. ГЕЕНА ВОГНЯНА. МУКИ ГРІШНИХ.

Боли рука твоя спокушає тебе,
Одірши її та кинь геть.
Брацше тобі без руки увійти в життя вічне
Аніж все тіло згорить у геєні вогняній.

(Мф. 5, 30; 13, 40-50).

1 А решту грішних чорна зграя
Обстала демонів страшних.
Страшенним стогіном ридання
Від грішних в небо понеслись.	І де сумління, наче звіри,
Пече й картає безупинь.
2 Усіх їх димом охопило.
Внизу ж пливла вогню ріка.
Клубками полум'я котило.
Кінець в просторах десь зникав.	5 І там уже нема гадання.
Там кожний знає, що дістав
І що здобув своїм діянням,
І чим тепер навіки став.
3 І впали всі в страшну геєну
Нещасні жертви сатани
Під регіт демонів скажений,
Де вже ні літа ні весни.	6 Собор Святих обнявся жахом
І жах той їм скутав уста,
Але для них нема вже страху
Бо Восьмий День уже настав.
(Євр. 10, 25)
4 Де часу вже ніщо не мірить.
Де мук страшних немає змін	7 І скрикнули Святих Собори:
Повіки Праведний Господь!!!"...
Мов, громом ринуло в простори
І десь у безвість понеслось...
Грудень 1954. Торонто.

75. ПРИСУД САТАНІ Й ДЕМОНАМ ЙОГО.

Ід'ть од Мене, прокляті, у вогонь вічний,
Приготований дияволу і ангелам його... (Мф. 25, 41).

А диявол, що спокушав, вкинутий у озеро вогняне
І буде мучитися... повіки вічні... (Об'явл. 20, 10).

Хіба не знаєте, що Святі будуть судити "ангелів" бузних)?
(1 Кор. 6, 2-3).

1 Упали грішники в геєну,
Їх понесла страшна ріка,
Сміялися демони скажені,
Але цей суд і їх лякав.	4 Збери обманутих тобою
Твої озлоблені полки.
Уже пора скінчилась бою,
Вже час одержати вінки.
2 Хоч ще у гордовитій позі
Стояв похмурий сатана,
Давно забув він що то сльози,
Але хвилина вже страшна.	5 Постав їх там, де ваші жертви
Сдержали останній суд.
Ти тишився, що звів до смерті
І з душ зробив гріховний бруд?
3 На нього поглядом могучим
Поглянув Бог — Христос Суддя
І мовив: "Стань! Ти довго мучив.
Тепер прийшла черга твоя.	6 Та Божий суд — це рівновага.
Добро і зло на терезах:
З якого боку перевага,
Те й буде ви роком в судах.

- 7 Закони Бога — Справедливість:
Добро для добрих, зло для злих,
Це — їх врожай на їхній ниві,
Посіяний для власних жнив.
- 8 Ти був між Ангелів найвищий —
Небесних сил Архистратиг.
Тебе створив великим Вічний,
Щоб в згоді з Ним ти діять міг.
- 9 Тобі Він дав свободу волі,
Бо не творив Творець рабів.
Любов, ось чин Його Законів.
З Любови Він і вас створив.
- 10 Але на що ти вжив свободу?...
За що повстав ти на Творця?
Ти мріяв пхнути небесні зводи
І світ цей знищить докінця?
- 11 Забув ти те, що ти — творіння,
І іншим стати ти не міг,
Не взяв цього до розуміння,
Хоч міг, бо був Архистратиг.
- 12 Куди ж повів ти з злої волі
Тобі доручені полки?
Ти нахилив до зла їх волю,
Зробив такими, як і ти.
- 13 Оглянься на свою дорогу
Та оціни свої діла:
Чи зменшив ти могутність Бога
Страшними засобами зла?
- 14 Ніскільки. Не навів і тіні.
Незмінний Бог повік віків.
Дарма ти з неба духів кину
І з Ангелів зробив вовків.
- 15 І ось тепер прийшла розплата
За сіяне тобою зло
- За дії зла твої прокляті,
За згублене людей число.
- 16 За стогін їх, за кров і муки,
За всі страждання всіх віків,
За ту спотворену науку,
Якою ти людство губив.
- 17 Прийми ж заслужену заплату,
Прийми твоє усе те зло
За всі часи тих дій спочатку,
Що стільки лиха принесло.
- 18 Кладу на тебе всі ті муки,
На тебе й ангелів твоїх,
Іх утворили ваші ж руки,
Ідїть в свій ад, несїть і їх.
- 19 Ідїть в вогонь нерічовинний,
Бо простого не чули ви.
І вже його ніхто не спинить,
Хіба Господь повік Живий”...
- 20 І враз полки Архистратигів
І з ними грізний Михаїл,
Пустилися на них, як злива,
І їх змели, неначе пил.
- 21 Упала чорна вся арава
У озеро страшне вогню...
(Об'яв. 20, 10)
“Які діла, така і слава. —
Сказав Господь. — І не зміню.”
- 22 І скрикнули Святих Собори
Й незлічні Ангелів полки:
“О, Справедливі Приговори
Ти вніс, Судіє Святий.
- 23 “О, Праведний Ти, Господи
І справедливі Присуди Твої!!!”...
АЛІЛУЯ...
(Об. 19, 6).

76. НОВЕ НЕБО І НОВА ЗЕМЛЯ.

От Я творю НОВЕ НЕБО і НОВУ ЗЕМЛЮ,
бо попередніх уже не буде
і святини про них не прийдуть на серце. (Іс. 65, 17).

І побачив я Нове Небо і Нову Землю,
бо попередні... уже пройняли. (Об. 21, 1).

А ми по обітванню Його ждемо Нового Неба
і Нової Землі, на яких Правда живе. (2 Пет. 3, 13).

1 І встав Господь і громом мовив:
“ЗВЕРШИЛОСЬ!!! Зник

гріховний світ.
З’явився Земле й Небо Нове,
Де Бог орбіта і зеніт!”
(Об. 21, 6)

2 І враз Нова Земля з’явилась:
Із Неба знов спустився РАЙ.
Ворота Ангели відкрили,
А там!!!... Тут мові людській
край.

3 Око не бачило й вухо не чуло,
На серце людське не зійшло,
Все те, що тут очам блиснуло
І дух у Небо понесло!!!
(1 Кор. 2, 9; Іс. 64, 4)

4 Нема тут сонця, сяє небо
Сіянням райдуг золотих,
Блакить прохладу ніжну віє
Й росу життя з висот ясних.

5 А по незміряних долинах
Сади із Дедева Життя,
Річки утіх кришталем плинуть,
Їх хвилі сріблом миготять.
(Об. 22, 1, 7)

6 А квіти, квіти, Райські Квіти!!!
Яка небесна їх краса!
Мов пурпуром сади одіті.
Траву живить жива роса.

7 А пташок невсипущі хори —
Концерт акордів чарівних.
Краса їх всіх чарує взори
В проміннях райдуг неземних.
Опис образний.

Блаженство ПРАВЕДНИХ.

8 І ось сюди усім Собором
Рухнув незміряний похід.
Шуміли морем гучні хори
Новий хитали Небозвід.

9 І так ввійшли у ті Оселі
Де час не міряє годин.
Їх ждали Радости Постелі
Тепер їх Царь Господь один.

10 Ніщо їх тут не утомляє.
Пожива їх — Етер Життя.
Терпінь і тіні тут немає,
Вони пройшли без вороття.

11 Та чи в силах людина тлінна
Убогим словом описать
Життя Святих в Раю нетлінне
Де буде Бог їх Сам ласкать?
(Об. 21, 7)

12 Вони, як сонця, всі засяють
У Царстві Бога і Отця
І радість їх у Божім Раю
Уже не знатиме кінця.
(Мф. 13, 43)

13 Тоді вже й Син Христос — Бог
Слово
Складе Свій Чин перед Отцем
І вклониться Йому в Любові,
І БУДЕ БОГ У ВСІХ І ВСЕ...
(1 Кор. 15, 24-28)

ЙОМУ СЛАВА НАВІКИ. АМІНЬ.

м. грудень 1954. Торонто.

77. МОЛИТВА.

- 1 Предвічний Боже Триєдиний!
Чи так я склав оці пісні?
Чи дав що добре для людини?
Якщо не так, прости мені!
- 2 Але прийми цей спів убогий!
Якщо не так я що сказав
І неналежно славив Бога,
Прости мені, я дав, що мав.
- 3 Ти два мені вділив таланти,
Та чи чотири віддаю?
Даю я все, що міг придбати,
Над все ж, прийми любов мою!
- 4 Я не шукав людської слави,
Хотів лише моїм братам
Сказати вслух, що вніс лукавий,
Яку петлю готує нам.
- 5 Я тільки Голос Твій продовжив,
Що кличе нас з Твоїх Писань,
Щоб люди уяснили добре,
Яких тут треба їм змагань.
- 6 Бо Ти ж стоїш і стукаєш
Коло дверей у їх серця;
Багато їх не слухає.
Хай збудить їх хоч пісня ця!
- 7 Може впаде кому у душу
Хоча б одно святе зерня
І проросте в Святому Дусі.
Який би був щасливий я!!!
- 8 Вірю: писав я не від себе,
Бо й думку подає Господь.
Бажання й здійснення від Тебе,
(Філ. 2. 13)
А ми... ми тільки кров і плоть....
- 9 Без Тебе всі ми нідоногого,
Тому благаєм, допоможи!
Спини насильство змія злого,
Та шлях спасенний покажи!...

Убогий Михайл.

ВІДГУКИ НА 1-шу ЧАСТИНУ СВІТОВОЇ ЕПОПЕЇ

“Вашу книжку — першу частину СВІТОВОЇ ЕПОПЕЇ одержав, за що щиро дякую. Вона, як і 2-га частина, стоїть на висоті глибини богословської думки і з цього погляду служить великим вкладом в нашу Богословську літератур.

Проф. П. Ковалів, 17 листопада, 1954 р.

ВІДГУК НА 1-шу й 2-гу ЧАСТИНУ:

Дуже а дуже дякуємо за... Ваші авторські книжки. Не все успів прочитати.... Це перлини в нашій релігійній літературі... Добре зробили, що присвятили ці прецінні писання нашій молоді... бо в нас релігійна тематика не цікавить молодих ані старих. Як розбудити це зацікавлення? Брак релігійної культури і виховання жахливо відбивається на житті нашого народу. Дав би Господь, щоби Ваші твори стали тим духовним будителем.

Інженер А. К-КА.

Інших відгуків не друкуємо через обмеження місця, але вони всі позитивні, в більшій чи меншій мірі захоплення.

З М І С Т

	Стор.
Передмова	3
1 На Небесах	5
2 Христос Син Божий вступає в Небо	5
3 У тартарі	6
4 Перші мученики за Христа. Стефан Архидиякон	8
5 Савл — Павел	9
6 Успіння Богоматері	12
7 Тогочасний Рим і Християне	15
8 Імператор Нерон. НЕРОНІЯДА	16
9 У тартарі радіють	18
10 Пожежа Риму	18
11 Відбудова Риму	19
12 Безумства Нерона	20
13 Вітелія цариця	21
14 Підступні дії Нерона	21
15 Цирк	22
16 Катакомби	22
17 Апостоли Петр і Павел	23
18 Неронські розваги	24
19 Християне	24
20 Ніч перед стражданнями	25
21 На другий день в цирку	25
22 Молитва і видіння	26
23 Масакра	27
24 Неронський карнавал	27
25 Смерть Апостолів Петра і Павла	28
26 Загибель Нерона	30
27 Рим після Нерона	31
28 Загибель Єрусалиму	32
29 Розсіяння Християн по світу	35
30 Християнство по країнах світу	35
31 Державне переслідування Християн	36
32 Зразок мученичих страждань. Віра, Надія і Любов і мати їх Софія	38
33 Діоклетіан	39
34 Тортири	42
35 Костянтин Великий	43
36 Миланський Едікт 313 р.	45
37 Віднайдення Хреста Христового	46
38 Воздвиження Хреста Господнього	48
39 Царство тьми міняє тактику	49
40 Боротьба Церкви Христової з єресями. Вселенські Собори	49
41 Інші ересі й Собори 2—7	50
42 Нова тактика царства тьми. Розлам Церкви	53

	Стор.
43 Дальший церковний поділ	54
44 Протестантизм	55
45 Дальша диявольська стратегія	56
46 Початок антихристиянства	57
47 Матеріалізм	58
48 Теїзм або Віра в Бога	60
49 Християнський Ідеалізм	61
50 Атеїзм або безбожництво	62
51 Християнська соціальна наука	63
52 Соціалізм без Бога	64
53 Те, що від Бога і те, що від диявола	64
54 Бог	65
55 Релігія єднає з Богом	65
56 Комунізм, що намагається стати "релігією" та воює проти Бога	66
57 Європа	68
58 Америка	70
59 Ізраїльтянам	71
60 Синам Великого народу Слов'янського	72
61 Це те, що дав атеїзм та войовничий безбожник. Плач "Єремії"	74
62 Ізмаїльтянам	78
63 Про що сказав нам атом	80
64 Людство перед кінцем світу	81
65 Антихрист	83
66 Ознаки кінця світу	84
67 Останній Божий суд — необхідність	84
68 Воскресення мертвих	85
69 2-ге Пришестя Сина Чоловічого. Явлення ЗНАМЕННЯ Його	86
70 Страшний Суд і останній	86
71 Присуд Праведним	88
72 Присуд грішникам	91
73 Благання Богоматері і Святих	94
74 Геєна вогняна. Муки грішних	94
75 Присуд сатані і демонам його	94
76 Нове Небо і Нова Земля	96
77 Молитва	97
Відгуки	98

Ціна 3-ї Частини \$1.00 з пересилкою
Ціна всіх 3-х частин \$2.25 з пересилкою

Виписувати від автора
92 Burnside Dr. Toronto, Ont.

Батьки! читайте ці книжки для ваших дітей і для тих, що не
вміють читати.

Даруйте їх молодим подружжям.